

Lubelskie

Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego

WOJEWÓDZKIE BIURO
GEODEZJI I URZĄDZANIA
TERENÓW ROLNYCH
W LUBLINIE

Plan urządzeniowo–rolny gminy Łabunie Powiat: zamojski, Województwo: lubelskie

Opracował zespół pracowników
WBGiUTR w Lublinie w składzie:

Barbara Wojciechowska
Jan Hołowiński
Piotr Kalita
Jakub Złotnik

Kierownik Pracowni:
Beata Łatka - Solska

Inspektorzy Nadzoru:
Agata Basak
Roman Chyła
Grzegorz Struzik
Piotr Pogoda
Krystian Kasprzak

2024 r.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	6
2. ANALIZA STANU ISTNIEJĄCEGO GMINY ŁABUNIE	8
2.1 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY ŁABUNIE	8
2.1.1 Położenie, podział administracyjny i ogólna charakterystyka gminy	8
2.1.2 Warunki naturalne i ukształtowanie terenu	9
2.1.3 Budowa geologiczna i surowce naturalne	11
2.1.4 Warunki klimatyczne	14
2.1.5 Demografia gminy i ludność rolnicza	15
2.1.6 Tereny zabudowane	19
2.1.7 Istniejące opracowania planistyczne	21
2.2 GOSPODARKA GRUNTAMI	22
2.2.1 Struktura użytkowania gruntów	22
2.2.2 Struktura przestrzenna użytków rolnych	28
2.2.3 Grunty zadrzewione, zakrzewione i zadarnione	32
2.2.4 Grunty rolne odłogowane, zdegradowane i zdewastowane	35
2.2.5 Wyłączenia gruntów z produkcji rolnej	36
2.2.6 Charakterystyka gleb	37
2.2.7 Nieużytki i grunty zagrożone erozją	46
2.3 FUNKCJONALNOŚĆ PRZESTRZENI ROLNICZEJ GMINY, W TYM STRUKTURA WIELKOŚCIOWA I ORGANIZACYJNA GOSPODARSTW	47
2.3.1 Produkcja rolnicza	47
2.3.2 Struktura władania gruntami	51
2.3.3 Struktura obszarowa i ilościowa gospodarstw rolnych	56
2.3.4 Rozdrobnienie gruntów w gospodarstwach rolnych	59
2.3.5 Działki bez dostępu do drogi publicznej	61
2.3.6 Obiekty związane z obsługą rolnictwa	63
2.3.7 Stan i ocena rolniczej przestrzeni produkcyjnej	64
2.3.8 Stan i ocena infrastruktury technicznej i społecznej	67
2.4 WARUNKI WODNE I GOSPODARKA WODNA	71
2.4.1 Ogólny opis warunków wodnych	71
2.4.2 Wody płynące i ciekі naturalne	71
2.4.3 System melioracji wodnych i urządzenia melioracji wodnych	75

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.4.4 Zbiorniki wodne i zbiorniki retencji wodnej	78
2.4.5 Oczka wodne, tereny podmokłe, tereny bagienne i rozlewiska	82
2.4.6 Obszary zagrożone suszą i obszary zalewowe.....	82
2.5 ISTNIEJĄCA SIEĆ DRÓG I KOLEI	83
2.5.1 Charakterystyka i układ sieci drogowej i kolejowej.....	83
2.5.2 Rodzaje dróg według podziału na kategorie i klasy dróg	83
2.5.3 Drogi transportu rolnego	86
2.5.4 Stan dróg.....	86
2.6 OCHRONA PRZYRODY I ŚRODOWISKO NATURALNE	92
2.6.1 Obszary chronione i formy ochrony przyrody.....	92
2.6.2 Szata roślinna i świat zwierzęcy	94
2.6.3 Krajobraz.....	95
2.6.4 Obszary leśne, zadrzewienia i zakrzewienia.....	96
2.6.5 System odbioru śmieci i składowiska odpadów	99
2.7 AGROTURYSTYKA, TURYSTYKA, KULTURA, ZABYTKI	99
2.7.1 Agroturystyka i turystyka oraz infrastruktura turystyczna	99
2.7.2 Obszary atrakcyjne turystycznie	102
2.7.3 Obiekty kultury.....	104
2.7.4 Zabytki.....	105
2.8 WYKONANE PRACE URZĄDZENIOWO- ROLNE	110
2.8.1 Scalenia gruntów wraz zagospodarowaniem poscaleniowym.....	110
2.8.2 Drogi transportu rolnego	110
2.8.3 Urządzenia melioracji wodnych	111
2.8.4 Cieki wodne.....	111
2.8.5 Odnowa wsi.....	111
2.9 STAN OPRACOWAŃ GEODEZYJNO- KARTOGRAFICZNYCH	112
2.9.1 Aktualizacja użytków gruntowych.....	112
2.9.2 Aktualizacja gleboznawczej klasyfikacji gruntów	112
2.9.3 Modernizacja ewidencji gruntów i budynków.....	112
2.9.4 Aktualizacja map glebowo – rolniczych	112
2.10 WNIOSKI ZE STANU ISTNIEJĄCEGO	113
3. USTALENIA PLANU URZĄDZENIOWO- ROLNEGO GMINY ŁABUNIE	119
3.1 DZIAŁANIA ROZWOJOWE I MODERNIZACJI TERENÓW ROLNYCH WYNIKAJĄCE Z OGÓLNEJ CHARAKTERYSTYKI GMINY	119
3.1.1 Działania wynikające z warunków naturalnych i ukształtowania terenu, budowy geologicznej i surowców naturalnych oraz warunków klimatycznych	119

3.1.2 Działania wynikające z opracowań planistycznych	119
3.1.3 Działania wynikające z potrzeb mieszkańców	120
3.2 POPRAWA GOSPODARKI GRUNTAMI I KSZTAŁTOWANIE STRUKTURY AGRARNEJ	125
3.2.1 Zabiegi przeciwozyjne oraz ochrona gruntów rolnych.....	125
3.2.2 Zmiany w sposobie użytkowania gruntów poprzez zagospodarowanie gruntów odłogowanych, zdegradowanych i zdewastowanych i inne.....	125
3.2.3 Rekultywacja nieużytków	126
3.2.4 Realizacja zadrzewień śródpolnych	126
3.2.5 Poprawa jakości gleb.....	127
3.3 POPRAWA FUNKCJONALNOŚCI PRZESTRZENI ROLNICZEJ GMINY, W TYM STRUKTURA WIELKOŚCIOWA I ORGANIZACYJNA GOSPODARSTW ROLNYCH	128
3.3.1 Realizacja scaleń gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym	128
3.3.2 Zmiany w sposobie użytkowania gruntów	128
3.3.3 Ochrona gruntów	128
3.3.4 Odnowa wsi.....	129
3.3.5 Realizacja potrzeb związanych z obsługą rolnictwa	130
3.3.6 Realizacja potrzeb związanych z infrastrukturą techniczną i społeczną	130
3.4 POPRAWA WARUNKÓW WODNYCH I GOSPODARKI WODNEJ	131
3.4.1 Poprawa retencji wodnej i nawodnienia	131
3.4.2 Melioracje	131
3.4.3 Ochrona i lepsze wykorzystanie wód	135
3.5 URZĄDZENIE FUNKCJONALNEJ SIECI DRÓG TRANSPORTU ROLNEGO	136
3.5.1 Budowa lub modernizacja dróg istniejących	136
3.5.2 Zaprojektowanie i urządzenie nowej sieci dróg	138
3.6 KSZTAŁTOWANIE KRAJOBRAZU NATURALNEGO, OCHRONA PRZYRODY I ŚRODOWISKA NATURALNEGO	139
3.6.1 Zalesienia gruntów	139
3.6.2 Wyeksponowanie walorów krajobrazowych	141
3.6.3 Formy ochrony krajobrazu i środowiska naturalnego	141
3.7 ROZWÓJ AGROTURYSTYKI I TURYSTYKI WIEJSKIEJ	142
3.7.1 Zaprojektowanie i urządzenie w terenie szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych.....	142
3.7.2 Zaprojektowanie i urządzenie ścieżek rowerowych.....	142
3.7.3 Poprawa infrastruktury turystycznej	144

3.7.4 Wyeksponowanie walorów turystycznych i krajobrazowych oraz obiektów kultury i zabytków	144
3.8 STOPIEŃ ZAPOTRZEBOWANIE NA PRACE URZĄDZENIOWO – ROLNE.....	145
3.8.1 Scalenia gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym.....	145
3.8.2 Urządzenie funkcjonalnej sieci dróg.....	146
3.8.3 Rekultywacja nieużytków.....	146
3.8.4 Poprawa warunków wodnych przez realizację urządzeń melioracji i retencji wodnej.....	146
3.8.5 Zalesienia gruntów.....	147
3.8.6 Zadrzewienia powierzchniowe i liniowe.....	147
3.8.7 Planowane formy ochrony przyrody.....	147
3.8.8 Zagospodarowanie gruntów odłogowanych.....	148
3.8.9 Zabiegi zapobiegające erozji wietrznej i erozji wodnej.....	148
3.8.10 Odnowa wsi.....	148
3.9 STOPIEŃ ZAPOTRZEBOWANIA NA PRACE GEODEZYJNO-KARTOGRAFICZNE.....	150
3.9.1 Aktualizacja użytków gruntowych	150
3.9.2 Aktualizacja gleboznawczej klasyfikacji gruntów.....	150
3.9.3 Modernizacja ewidencji gruntów i budynków	150
3.9.4 Aktualizacja map glebowo rolniczych.....	150
4. PODSUMOWANIE	151
5. WYKORZYSTANA LITERATURA.....	154
6. WYKORZYSTANE MATERIAŁY BAZOWE OPISOWE I GRAFICZNE ORAZ ŹRÓDŁA ICH POZYSKANIA.....	155
7. SPIS RYSUNKÓW I WYKRESÓW.....	156
Strona.....	156
8. SPIS TABEL	157

1. WPROWADZENIE

Opracowania planów urządzeniowo-rolnych gmin lub projektów urządzeniowo-rolnych wsi nawiązują do istniejących opracowań planistycznych i strategicznych, które w sposób ogólny określają działania oraz prace przyczyniające się do modernizacji obszarów wiejskich. Celem opracowania jest zidentyfikowanie specyficznych uwarunkowań rolniczych, przyrodniczych, klimatycznych, społecznych czy gospodarczych i przedstawienie takich rozwiązań, które dadzą podstawy do wszechstronnej, wielofunkcyjnej modernizacji wsi i gospodarstw rolnych oraz przyczynią się do poprawy efektywności gospodarstw, do poprawy warunków życia i pracy mieszkańców, do wyeksponowania walorów krajobrazowych, przyrodniczych i kulturowych czy do ochrony walorów rolniczych i przyrodniczych.

Zawarte w opracowaniu rozwiązania będą pomocne przy planowaniu i realizacji prac urządzeniowo-rolnych oraz w przygotowaniu wniosków o pozyskanie funduszy strukturalnych lub w tworzeniu przyszłych opracowań programowych, planistycznych i projektowych. Ustalenia planu urządzeniowo-rolnego w części projektowej, w tym opracowanie tekstowe, tabelaryczne i graficzne zawierają informacje w zakresie:

- działań rozwojowych i modernizacji terenów rolnych wynikających z ogólnej charakterystyki gminy;
- poprawy gospodarki gruntami i kształtowania struktury agrarnej;
- poprawy funkcjonalności przestrzeni rolniczej gminy w tym struktury wielkościowej i organizacyjnej gospodarstw rolnych;
- poprawy warunków wodnych i gospodarki wodnej;
- urządzenia funkcjonalnej sieci dróg transportu rolnego;
- kształtowania krajobrazu naturalnego, ochrony przyrody i środowiska naturalnego;
- rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej;
- stopnia zapotrzebowania na prace urządzeniowo-rolne;
- stopnia zapotrzebowania na prace geodezyjno-kartograficzne.

Ustalenia wynikające z planu urządzeniowo-rolnego będą mogły być uwzględnione przy współpracy władz gminy z jednostkami administracji rządowej oraz samorządowej lub własnych działań w sprawach związanych z wdrażaniem poszczególnych zamierzeń inwestycyjnych, dotyczących w szczególności:

- ochrony gleb oraz stosowania agrotechniki przeciwozyjnej i zadrzewień śródpolnych;
- zagospodarowania gruntów odłogowanych, zdegradowanych i zdewastowanych lub rekultywacji nieużytków;
- realizacji scaleń gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym;
- melioracji i nawodnienia oraz ochrony przed powodzią i lepszego wykorzystanie wód;
- budowy lub modernizacji dróg istniejących;
- zalesienia gruntów;
- wyeksponowania walorów krajobrazowych, turystycznych oraz zabytków;
- zaprojektowania i urządzenia w terenie szlaków turystycznych i ścieżek rowerowych;
- realizacji potrzeb związanych z infrastrukturą techniczną i społeczną;
- aktualizacji opracowań geodezyjno-kartograficznych;
- innych wynikających z potrzeb mieszkańców lub uwarunkowań naturalnych gminy.

Plany urządzeniowo-rolne gmin lub projekty urządzeniowo-rolne wsi WBGiUTR w Lublinie realizuje na podstawie następujących przepisów prawnych:

- 1) art. 41 ust. 1 i ust. 2 pkt. 1) oraz art. 14 ust. 1 pkt. 6 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. 2024 r., poz. 566);
- 2) art. 7c ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U. z 2024 r. poz. 1151);
- 3) art 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 609 ze zm.);
- 4) uchwały Sejmiku Województwa Lubelskiego nr XXIV/406/2021 z dnia 29 marca 2021 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego do 2030 r.;
- 5) Uchwały Zarząd Województwa Lubelskiego nr DXXII/9192/2023 z dnia 21 listopada 2023 r. w sprawie opracowania Programu Planów i Projektów Urządzeniowo-Rolnych dla Województwa Lubelskiego;
- 6) Uchwały Zarządu Województwa Lubelskiego nr DLVI/9821/2024 z dnia 27 lutego 2024 r. w sprawie przyjęcia i wykonania Programu Planów i Projektów Urządzeniowo – Rolnych dla Województwa Lubelskiego.

Przy opracowaniu należy uwzględnić w szczególności następujące przepisy prawne:

- 1) Ustawa z dn. 26 marca 1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz.U. z 2023 r., poz. 1197);
- 2) Ustawa z dn. 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2024 r., poz. 82);
- 3) Ustawa z dn. 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 320);
- 4) Ustawa z dn. 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz.U. z 2024 r. poz. 1087 ze zm.);
- 5) Ustawa z dn. 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. z 2024 r., poz. 530);
- 6) Ustawa z dn. 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2024 r., poz. 54);
- 7) Ustawa z dn. 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.);
- 8) Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1130);
- 9) Ustawa z dn. 19 października 1991 r. o gospodarowaniu nieruchomościami rolnymi Skarbu Państwa (Dz.U. z 2024 r. poz. 589 ze zm.);
- 10) Ustawa z dn. 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2024 r. poz. 1145);
- 11) Rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dn. 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz.U. z 2024 r., poz. 219);
- 12) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dn. 24 czerwca 2022 r. w sprawie przepisów techniczno- budowlanych dróg publicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 1518 ze zm.);
- 13) Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 12 września 2012 r. w sprawie gleboznawczej klasyfikacji gruntów (Dz. U. z 2012 r. poz. 1246 ze zm.).

Prawa autorskie zastrzeżone

Wykorzystanie niniejszego opracowania dla potrzeb planistycznych, w zakresie wynikającym z przepisów autorskich, jest dozwolone pod warunkiem podania źródła. Wykorzystanie w celach komercyjnych wymaga uprzedniej pisemnej zgody Wojewódzkiego Biura Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2. ANALIZA STANU ISTNIEJĄCEGO GMINY ŁABUNIE

2.1 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY ŁABUNIE

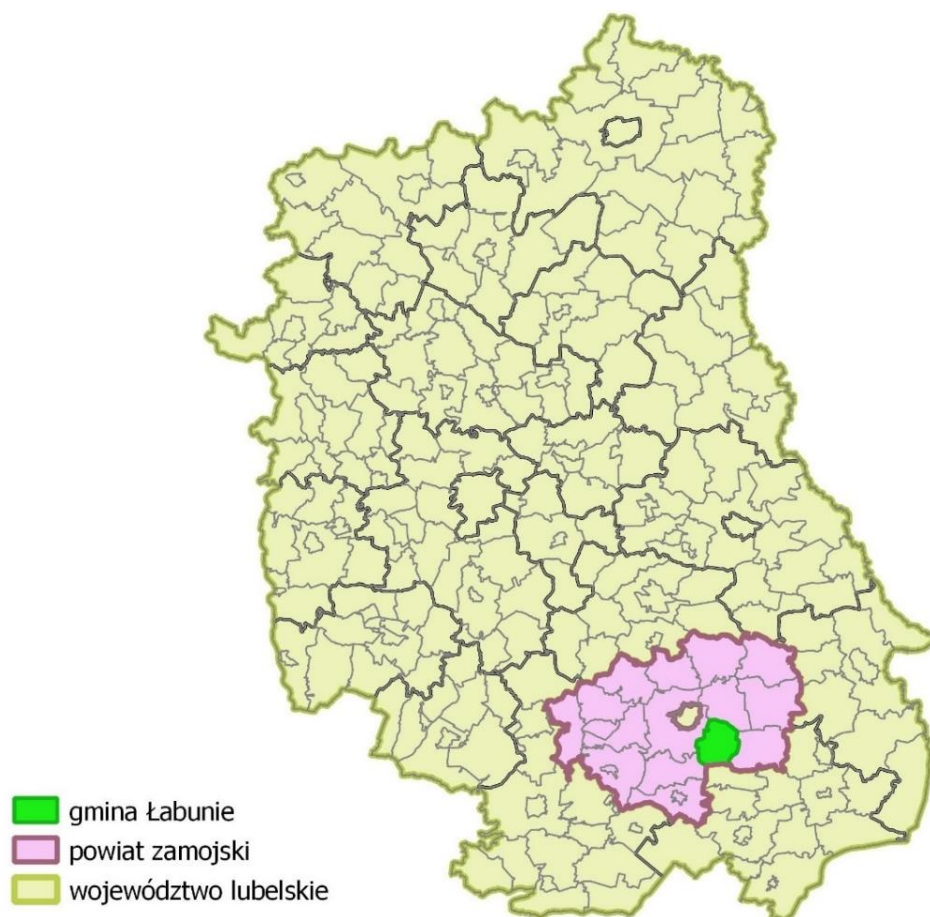
2.1.1 Położenie, podział administracyjny i ogólna charakterystyka gminy

Gmina Łabunie położona jest w południowej części województwa lubelskiego i w analogicznej części powiatu zamojskiego (Rys. 1). Zajmuje obszar 8729,70 ha. Gmina sąsiaduje od wschodu z gminą Komarów-Osada, od południa z gminą Krynice, od południowego zachodu z gminą Adamów, od zachodu z gminą Zamość i od północy z gminą Sitno (Rys. 2).

Obszar gminy podzielony jest na 12 obrębów ewidencyjnych w tym 13 sołectw. Są to: Barchaczów (690,68 ha), Bródek (268,45 ha), Dąbrowa (406,82 ha), Łabunie Reforma (916,76 ha), Łabunie (1660,32 ha), Łabuńki (1159,64 ha), Majdan Ruszowski (445,74 ha), Mocówka (520,92 ha), Ruszów (1070,87 ha), Ruszów Kolonia (354,05 ha), Wierzbie (581,81 ha), Wólka Łabuńska (653,64 ha), (Tab. 3).

Przez teren gminy południkowo przebiega droga krajowa Nr 17, dzieląc ją na część wschodnią i zachodnią.

Rysunek 1 Położenie gminy Łabunie w województwie lubelskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie PRG

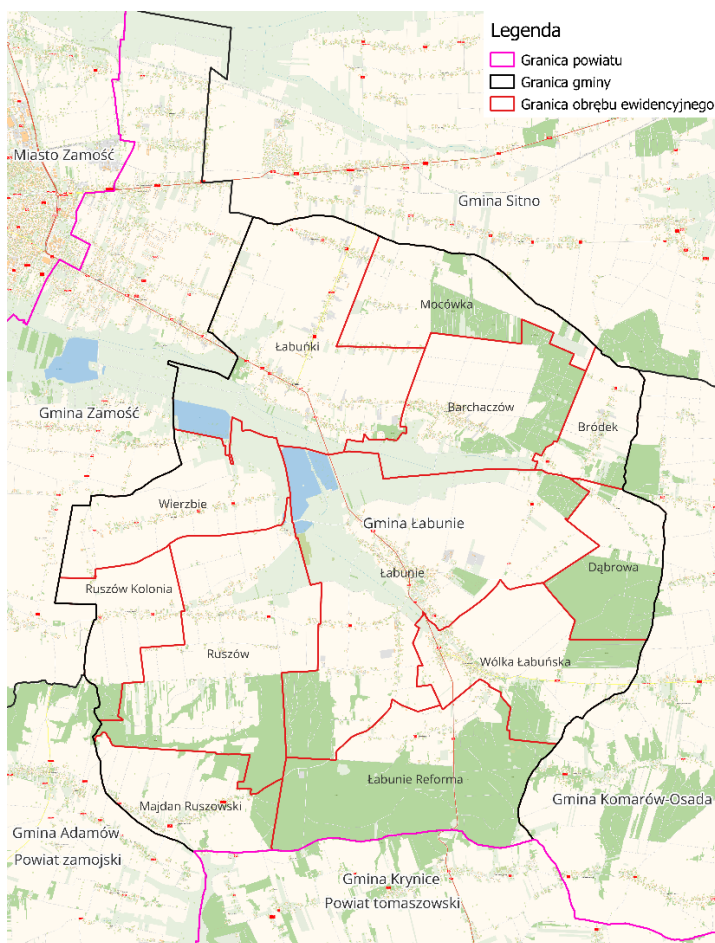
Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rysunek. 2 Podział administracyjny gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie PRG i BDOT10k

2.1.2 Warunki naturalne i ukształtowanie terenu

Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski opracowanym przez Jerzego Kondrackiego i Jerzego Ostrowskiego gmina Łabunie położona jest w następujących mezoregionach: Padół Zamojski, Rostocze Środkowe, Kotlina Hrubieszowska i Grzęda Sokalska (Rys. 3). Należą one do makroregionów – Wyżyna Lubelska i Rostocze. Największa część gminy to Padół Zamojski (5979,37 ha co stanowi 68,5% powierzchni gminy). Mezoregion ten zajmuje środkową i północną część gminy. Część południowa gminy należy do Rostocza Środkowego (2309 ha – 26,4% powierzchni gminy). Wschodnia część gminy to Kotlina Hrubieszowska (378,59 ha co odpowiada 4,3% obszaru gminy) i Grzęda Sokalska (62,37 ha – 0,7% powierzchni gminy).

Padół Zamojski jest rozległym, równoleżnikowym obniżeniem. Jest to największa, wklęsła forma Wyżyny Lubelskiej. Środkową część gminy Łabunie zajmuje dolina rzeki Łabuńki, w której zlewni znajduje się ponad 90% powierzchni gminy. Wysokości bezwzględne osiągają wartości 210 – 220 metrów n.p.m. Wysokości względne są niewielkie 2 – 4 m. Jest to teren płaski.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

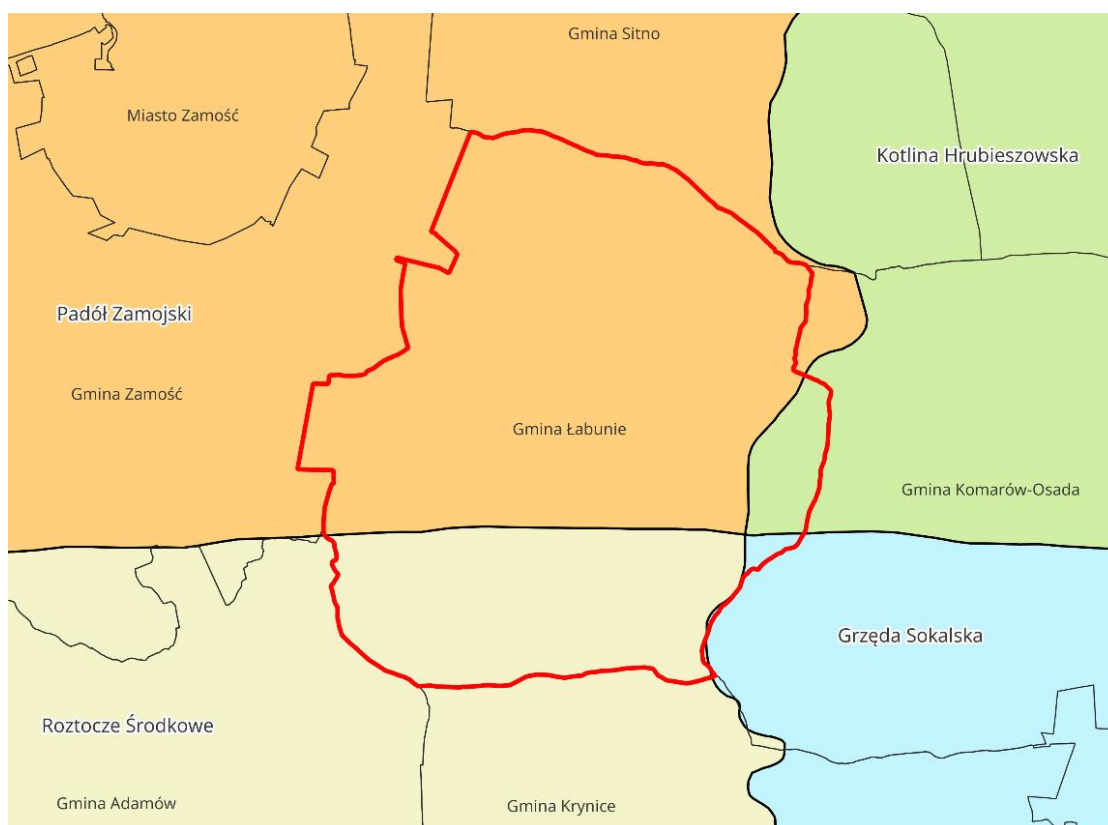
Roztocze Środkowe zajmuje południową część gminy. Jest to pas wzniesień lessowych mocno urozmaicony hipsometrycznie (Rys. 4), z licznymi, głębokimi wąwozami. Wysokości względne są rzędu 30 - 40 metrów. Najwyższe wzniesienie osiąga wartość 331 metrów nad poziomem morza. Występuje ono w miejscowości Majdan Ruszowski.

Kotlina Hrubieszowska jest przedłużeniem Padolu Zamojskiego w kierunku wschodnim. Grzęda Sokalska to pas wzniesień we wschodniej części gminy, hipsometrycznie bardzo podobny do Roztocza Środkowego.

Część północną gminy stanowi równoleżnikowe wyniesienie na wysokości 240 – 250 metrów, będące częścią Padolu Zamojskiego. Wyniesieniem tym biegnie dział wodny pomiędzy Łabuńką a Czarnym Potokiem, który jest dopływem Łabuńki.

Warunki naturalne do produkcji rolnej na terenie gminy Łabunie należy uznać za dobre. Według bonitacji rzeźby sporządzonej przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach tereny korzystne zajmują powierzchnię 5808 ha a średni wskaźnik bonitacji rzeźby terenu wynosi 7,4 w skali 10-punktowej. (2)

Rysunek 3 Podział na mezoregiony

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GDOŚ

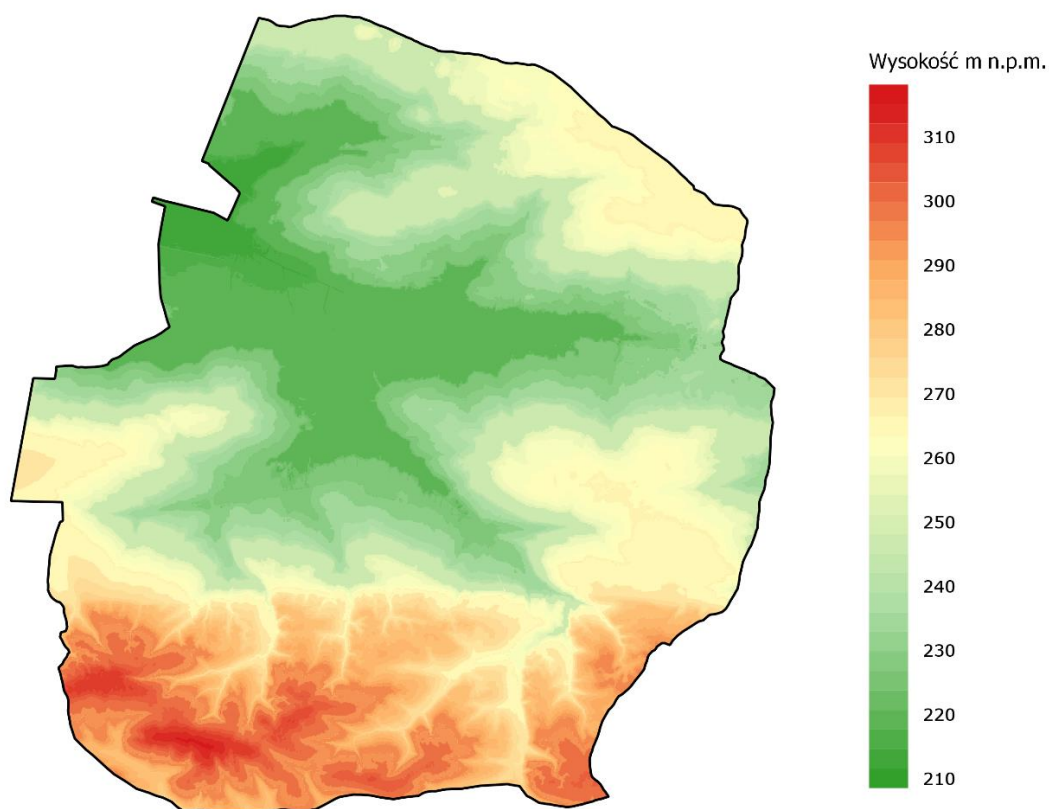
Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rysunek 4 Mapa hipsometryczna

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z geoportal.gov.pl

2.1.3 Budowa geologiczna i surowce naturalne

Gmina Łabunie położona jest na utworach górnej kredy (mastrychu). Są to margle, opoki i wapienie margliste. Największą powierzchnię zajmują margle, które są bardzo podatne na procesy erozji i denudacji. Na ponad połowie powierzchni gminy, skały kredowe zostały przykryte utworami plejstocеныskimi, głównie lessiem oraz utworami czwartorzędowymi na terasie akumulacyjnej doliny Łabuńki. Warstwa lessu ma różną miąższość. W północnej i środkowej części jest ona najpłytsza, do 2 metrów. Na Roztoczu Środkowym i Grzędzie Sokalskiej miąższość pokrywy lessowej jest największa, w wielu miejscach dochodzi do 15 metrów. Główne formy rzeźby terenu wytworzyły się w okresie trzeciorzędu. Południowa część gminy została wyniesiona a w wyniku procesów denudacyjnych powstało obniżenie obejmujące środkową i północną część gminy o nazwie Padół Zamojski.

W części północno-wschodniej gminy (Bródek, Barchaczów) na powierzchni występują piaski i żwiry. Są to utwory czwartorzędowe zalegające na skałach kredowych. Zajmują one niewielkie powierzchnie. Piaski i żwiry występują również płatowo w innych częściach gminy.

Płaską dolinę rzeki Łabuńki wypełniają utwory czwartorzędowe. Są to głównie torfy. Niewielkie powierzchnie w dolinie Łabuńki zajmują utwory mineralne – piaski i pyły.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

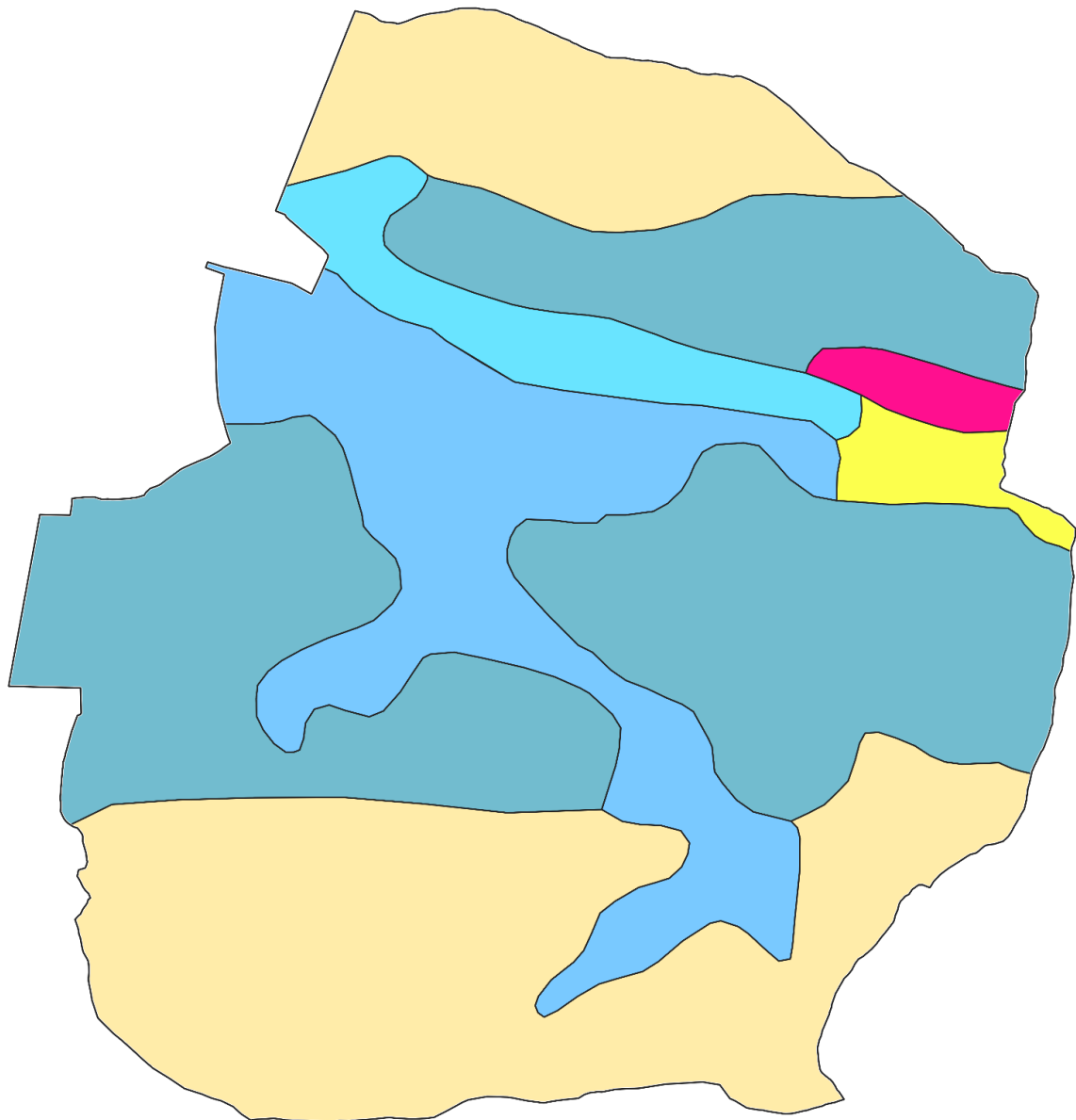
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rysunek 5 Powierzchniowe utwory geologiczne

Legenda

- Lessy
- Piaski eoliczne, lokalnie w wydmach
- Piaski i mułki kemów
- Piaski, żwiry i mułki rzeczne
- Piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły
- Wapienie, kreda piaszcząca z krzemieniami, opoki, margle, wkładki piaskowców i gezy

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDL

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Na terenie gminy występują udokumentowane złoża surowców mineralnych:

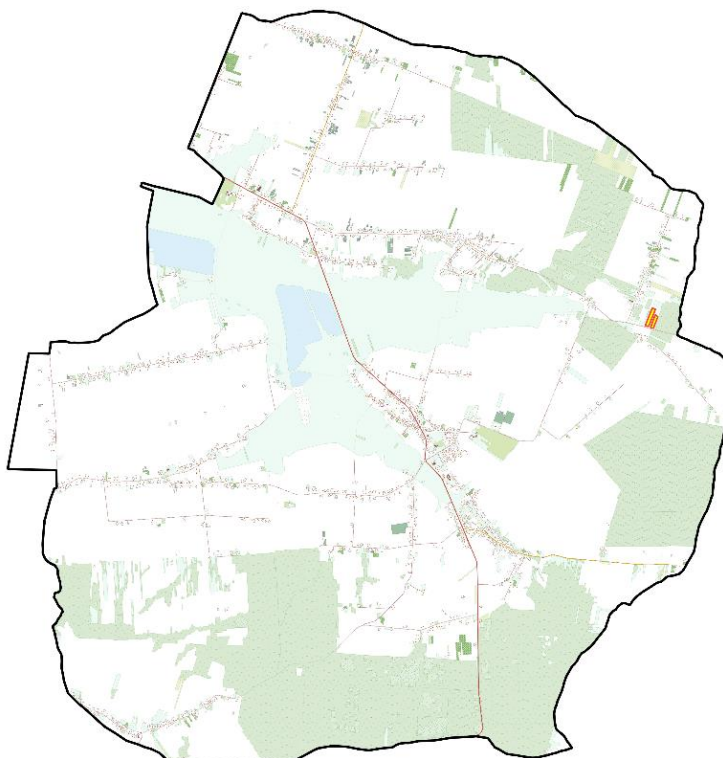
- złożo Bródek - jest to złożo piasków i żwirów znajdujące się na częściach działek ewidencyjnych nr 22/2, 22/8 i 22/9 o powierzchni 1,490 ha, którego eksploatację już zakończono;
- złożo Bródek I – jest to złożo piasków i żwirów o powierzchni 0,893 ha, znajdujące się na częściach działek ewidencyjnych nr 22/4, 22/5 i 22/6, którego eksploatacja jest czynna (Tab. 1).

Tabela 1 Zestawienie informacji na temat udokumentowanych złóż mineralnych w gminie Łabunie

Kod w bazie Midas	Nazwa złoża	Kopalnia
9697	Bródek	piaski i żwiry
20167	Bródek I	piaski i żwiry

Źródło: opracowane na podstawie bazy danych geologicznych PIG

Rysunek 6 Lokalizacja złóż mineralnych w gminie Łabunie

Legenda

■ teren udokumentowanych złóż mineralnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych geologicznych PIG

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

*Zdjęcie 1 Kopalnia piasku i żwiru w miejscowości Bródek,
źródło: własne, inwentaryzacja terenowa (maj 2024 r.)*

2.1.4 Warunki klimatyczne

Klimat gminy Łabunie kształtowany jest głównie pod wpływem mas powietrza polarno-morskiego i kontynentalnego. Średnia, wieloletnia, roczna temperatura powietrza na poziomie rzeczywistym wynosi 7,3 stopnia Celsjusza. Miesiącem najzimniejszym jest styczeń - 4,6 stopnia, najcieplejszym lipiec, + 18,5 stopnia (Tab. 2).

Według danych wieloletnich, dni upalnych, z temperaturą powyżej 30 stopni jest 5, dni gorących, z temperaturą powyżej 25 stopni jest 38. Dni przymrozkowych, tj. z temperaturą minimalną poniżej zera stopni jest 132. Dni mroźnych, tj. z temperaturą maksymalną poniżej zera stopni jest 47 i dni bardzo mroźnych z temperaturą maksymalną poniżej minus 10 stopni jest 4.

Okres wegetacyjny trwa średnio 213 dni. Średnia, wieloletnia suma opadów atmosferycznych wynosi 235 milimetrów. W przebiegu rocznym dominują opady letnie. W lipcu i sierpniu średnia suma opadów atmosferycznych wynosi po 80 – 90 mm. Liczba dni z opadem atmosferycznym powyżej 10 mm to 14 w ciągu roku, z burzą 20 dni, z gradem 3 dni. Najniższe opady miesięczne przypadają na miesiące zimowe. Niektóre dane klimatyczne przedstawiają się następująco:

Tabela 2 Dane klimatyczne dla Gminy Łabunie

Miesiące	Opady w mm	Temperatura	Wilgotność względna w %
Styczeń	30	-4,6	86
Luty	40	-3,4	85
Marzec	35	0,6	82
Kwiecień	45	7,4	75
Maj	60	13,5	73
Czerwiec	75	16,5	75
Lipiec	90	18,5	76
Sierpień	80	17,5	78
Wrzesień	50	13,1	81
Październik	50	7,5	83
Listopad	45	2,6	88
Grudzień	35	-1,2	89

Źródło: opracowane na podstawie Atlasu Klimatycznego Polski, Państwowe Przedsiębiorstwo Nazw Geograficznych, Warszawa 1873 r.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.1.5 Demografia gminy i ludność rolnicza

Liczba ludności w gminie Łabunie, według stanu na dzień 30.04.2024 r. wynosi 6128 mieszkańców. Kobiet jest 3126 a mężczyzn 3002. Najwięcej osób zamieszkuje w Łabuniach – 1717 mieszkańców i Łabuńkach – 1430 osób. Najmniej w Dąbrowie – 67 mieszkańców i Mocówce – 138.

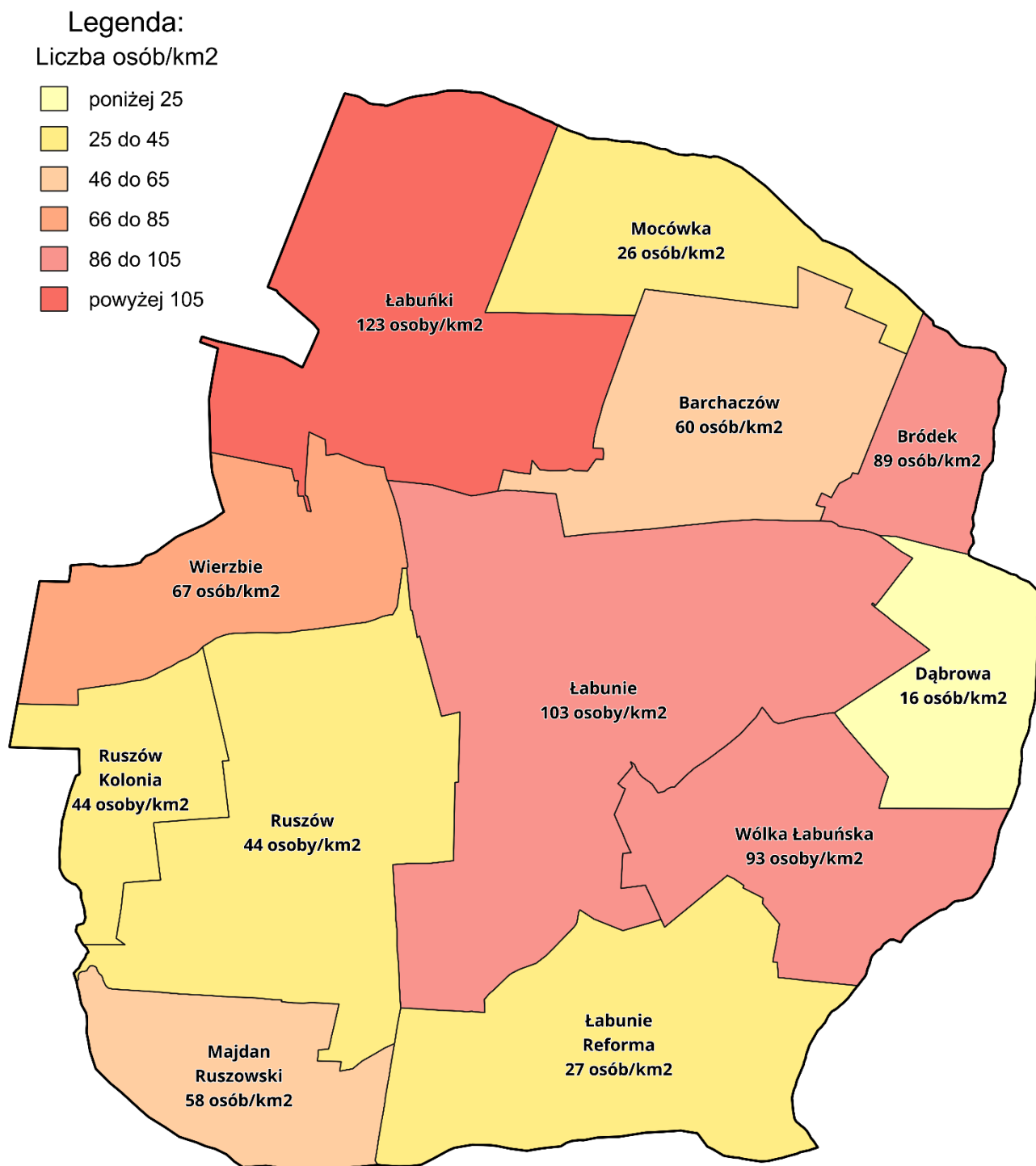
Średnia gęstość zaludnienia w gminie wynosi 70 osób/km² (Tab.3). Największe zaludnienie jest w miejscowości Łabuńki – 123 osoby/km² i Łabuniach – 103 osoby/km². Najniższe zaludnienie jest w miejscowości Dąbrowa – 16 osób/km², Mocówka – 26 osób/km² i Łabunie Reforma – 27 osób /km².

Tabela 3 Powierzchnia obrębów oraz liczba ludności

Lp.	Obręb	Powierzchnia obróbu (ha)	Udział w powierzchni gminy (%)	Liczba sołectw	Ludność ogółem	Udział w ludności gminy (%)	Gęstość zaludnienia na 1 km ²
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1	Barchaczów	690,68	7,9	1	414	6,8	60
2	Bródek	268,45	3,1	1	239	3,9	89
3	Dąbrowa	406,82	4,7	1	67	1,1	16
4	Łabunie Reforma	916,76	10,5	1	243	4,0	27
5	Łabunie	1660,32	19,0	1	1717	28,0	103
6	Łabuńki	1159,64	13,3	2	1430	23,3	123
7	Majdan Ruszowski	445,74	5,1	1	259	4,2	58
8	Mocówka	520,92	6,0	1	138	2,3	26
9	Ruszów	1070,87	12,3	1	467	7,6	44
10	Ruszów Kolonia	354,05	4,1	1	158	2,6	45
11	Wierzbie	581,81	6,7	1	390	6,4	67
12	Wólka Łabuńska	653,64	7,5	1	606	9,9	93
Gmina ogółem		8729,70		13	6128		

Źródło: opracowane na podstawie informacji z Urzędu Gminy Łabunie oraz danych EGİB

Rysunek 7 Gęstość zaludnienia

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Łabunie

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Struktura wiekowa przedstawia się następująco: w wieku do 18 lat jest 1066 osób (17,40% populacji), w tym 519 kobiet i 547 mężczyzn, w wieku produkcyjnym, tj. od 18 do 60 lat jest 3618 osób (59,04% wszystkich mieszkańców), w tym 1779 kobiet i 1839 mężczyzn, w wieku powyżej 60 lat mieszka w gminie 1444 osoby (23,56% ogółu mieszkańców gminy). Przewagę mają kobiety – 828 osób nad mężczyznami – 616 osób. Najwięcej młodych osób jest w Łabuniach – 288 i Łabuńkach – 235, najmniej w Dąbrowie – 14 i Mocówce – 18 (Tab. 4).

Tabela 4 Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym oraz w wieku poprodukcyjnym

L.p.	Obręb	w wieku przedprodukcyjnym		w wieku produkcyjnym		w wieku poprodukcyjnym	
		Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1	Barchaczów	27	42	133	124	53	35
2	Bródek	20	21	63	74	33	28
3	Dąbrowa	10	4	20	21	7	5
4	Łabunie Reforma	28	22	76	79	23	15
5	Łabunie	143	145	510	510	251	158
6	Łabuńki	125	110	403	434	200	158
7	Majdan Ruszowski	21	29	68	82	32	27
8	Mocówka	9	9	36	45	22	17
9	Ruszów	34	49	129	136	64	55
10	Ruszów Kolonia	12	15	53	44	18	16
11	Wierzbie	45	42	110	110	45	38
12	Wólka Łabuńska	45	59	178	180	80	64
13	Razem	519	547	1779	1839	828	616

Źródło: opracowanie na podstawie danych z Urzędu Gminy Łabunie

Według stanu na dzień 31 maja 2024 liczba bezrobotnych w gminie to 187 osoby, w tym 92 kobiety i 95 mężczyzn. Liczba ta w ostatnich latach nieznacznie maleje. Na dzień 31 grudnia 2022 były 193 osoby bezrobotne a na koniec 2023 roku osób tych było 201. Procentowa liczba bezrobotnych kobiet oraz mężczyzn wynosi 5% w stosunku do ogółu ludności w wieku produkcyjnym w gminie (Tab. 5).

Ze względu na małe średnie powierzchnie gospodarstw należy wysnuć wniosek, że statystycznie rolnictwo nie jest jedynym źródłem utrzymania mieszkańców gminy. Bliska odległość pozwala na szybki dojazd do pracy na terenie Zamościa. Niewielkie powierzchniowo gospodarstwa pozostają jedynie dodatkowym źródłem dochodu. W samej gminie zatrudnienie w sektorach pozarolniczych znaleźć można w usługach, handlu czy placówkach edukacyjnych. Z roku na rok wzrasta także liczba prowadzonych działalności gospodarczych.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Wykres 1 Osoby bezrobotne w gminie

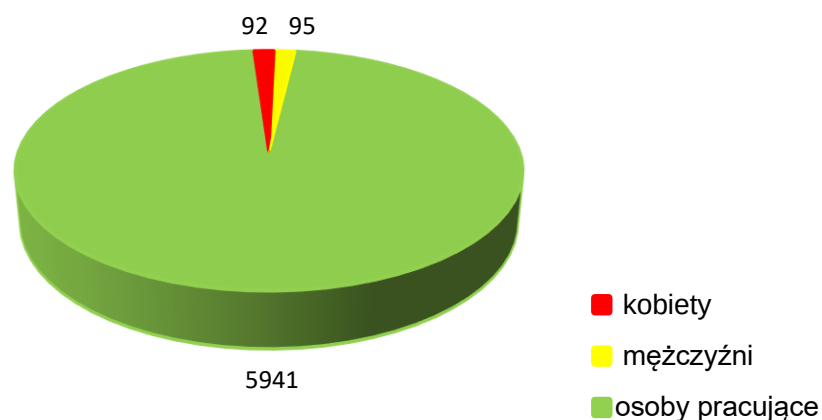

Tabela 5 Osoby bezrobotne w gminie

		31.12.2022 r.	31.12.2023 r.	31.05.2024 r.
Barchaczów	Kobiety	5	7	4
	mężczyźni	6	5	6
Bródek	Kobiety	11	8	9
	mężczyźni	5	5	3
Dąbrowa	Kobiety	4	4	3
	mężczyźni	3	3	2
Łabunie Reforma	Kobiety	10	12	6
	mężczyźni	7	11	7
Łabunie	Kobiety	15	23	21
	mężczyźni	28	28	25
Łabuńki	Kobiety	20	19	21
	mężczyźni	24	25	28
Majdan Ruszowski	kobiety	5	5	4
	mężczyźni	3	4	6
Mocówka	kobiety	1	1	1
	mężczyźni	1	2	2
Ruszów	kobiety	7	5	8
	mężczyźni	8	9	5
Ruszów Kolonia	kobiety	0	1	2
	mężczyźni	3	2	1
Wierzbie	kobiety	8	5	5
	mężczyźni	3	3	2
Wólka Łabuńska	Kobiety	9	8	8
	mężczyźni	7	6	8
Razem	kobiety/mężczyźni	193	201	187

Źródło: opracowanie na podstawie danych z PUP w Zamościu

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.1.6 Tereny zabudowane

W Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łabunie określono tereny przeznaczone pod zabudowę wiejską, wiejską kolonijną, wiejską kolonijną z funkcją letniskową, jednorodziną rozproszoną, usługi, turystykę, drobną wytwórczość, składy i obiekty obsługi rolnictwa. Są to obszary, na których występuje zabudowa oraz tereny przeznaczone pod planowaną zabudowę.

Zabudowa istniejąca zajmuje na terenie gminy powierzchnię około 609 ha, a tereny niezabudowane przeznaczone pod zabudowę około 377 ha. Zabudowa skupiona jest wzdłuż głównych dróg komunikacyjnych. Zwarta zabudowa występuje w centrum miejscowości Łabunie. Planowana zabudowa zaprojektowana jest jako uzupełnienie lub poszerzenie zabudowy istniejącej. Zabudowa rozproszona znajdująca się pośród pól uprawnych stanowi niewielką część. Są to dawne, często niezamieszkałe zabudowania występujące sporadycznie głównie w Łabuńkach, Mocówce i Ruszowie.

Zdjęcie 2 Tereny zabudowane, źródło: własne, inwentaryzacja terenowa (maj 2024 r.)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

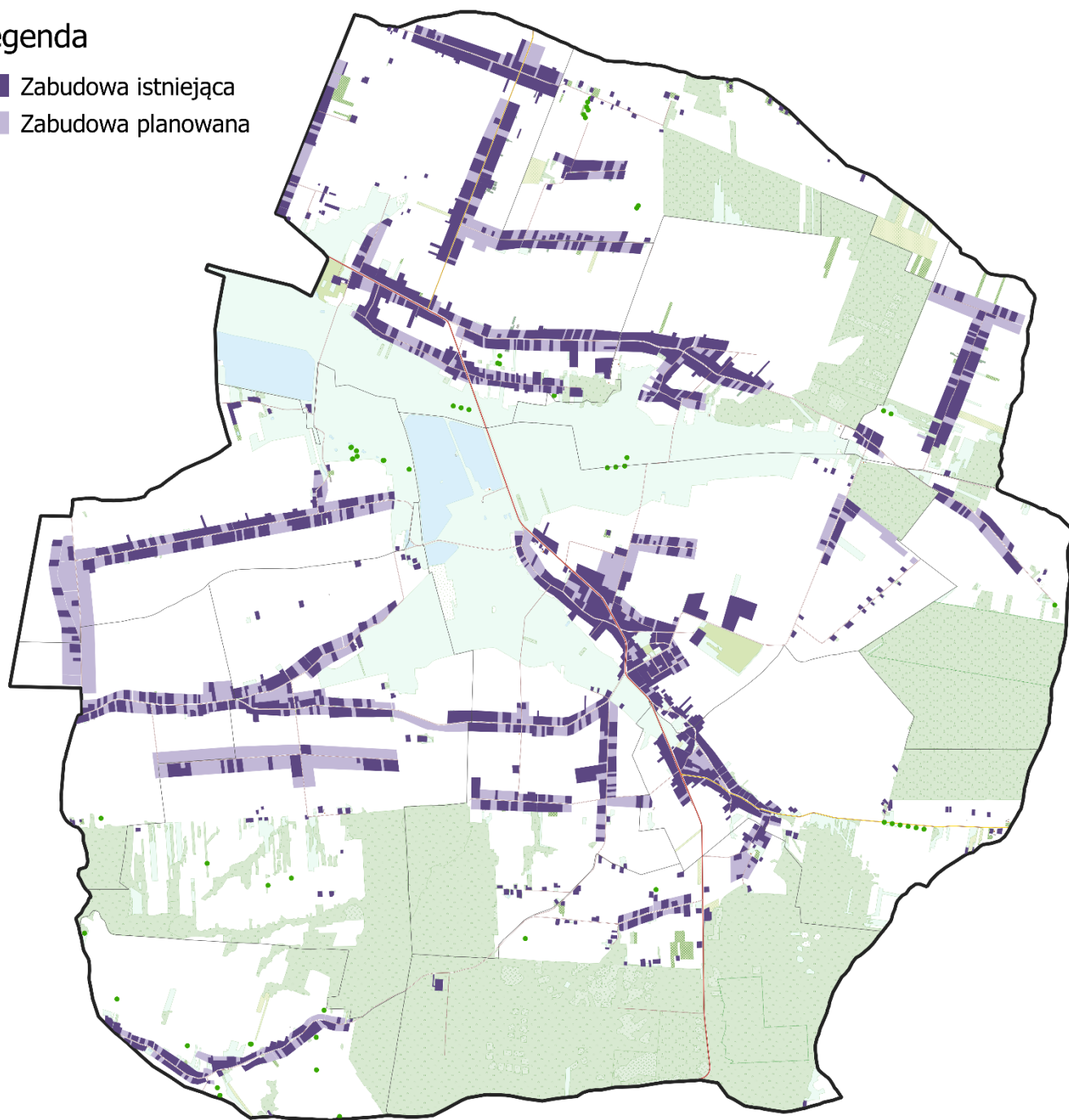
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rysunek 8 Zabudowa istniejąca i planowana

Legenda

- Zabudowa istniejąca
- Zabudowa planowana

Źródło: opracowane własne na podstawie danych EGiB i MPZP

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.1.7 Istniejące opracowania planistyczne

Obszar Gminy Łabunie obejmują opracowania planistyczne uchwalone przez poszczególne jednostki samorządów terytorialnych.

Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego został przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 października 2015 roku. Dokument w kontekście Gminy Łabunie wskazuje na potrzeby przeciwdziałania uciążliwościom akustycznym generowanym przez ruch komunikacyjny w sąsiedztwie drogi krajowej nr 17. Wskazano także potrzeby zachowania dziedzictwa kulturowego, utworzenia parków kulturowych, utrzymanie użytkowania stawów Haś i Blonka w celu rozwoju gospodarki rybackiej. Ze względu na niski wskaźnik zwodociągowania gminy zaznaczono potrzebę rozwoju sieci wodociągowej oraz rozbudowę sieci kanalizacyjnej. Ustalono również potrzebę bezkolizyjnego funkcjonowania obiektów związanych z obronnością kraju.

Strategia Rozwoju Powiatu Zamojskiego zaznacza tożsame potrzeby dla Gminy Łabunie. Zwraca się uwagę na niski stopień zwodociągowania gminy oraz potrzebę rozbudowy kanalizacji. Zaznacza także występowanie w gminie obiektów zabytkowych oraz rezerwatów przyrody.

Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego uchwalony 10 grudnia 2003 roku jest głównym opracowaniem planistycznym w Gminie Łabunie. Do planu wprowadzono łącznie 20 zmian w późniejszych latach. W planie ujęto najważniejsze kierunki zagospodarowania terenu takie jak tereny rolniczej przestrzeni produkcyjnej, użytki zielone, lasy prywatne i państwowe, obszary dolesień, obszary zieleni urządzonej, obszary zabudowy z podziałem na funkcję, tereny usługowe oraz pozostałe kierunki określające funkcje przestrzenne. Wspomniane zmiany dotyczą między innymi poszerzenia gruntów przeznaczonych pod zabudowę, wyznaczenie terenów ochrony środowiska czy obszarów przeznaczonych pod budowę paneli fotowoltaicznych.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łabunie zostało przyjęte w 2001 roku. Do studium przyjęto na przełomie lat potrzebne zmiany. Dokument określa ogólne zasady gospodarowania gruntami oraz politykę przestrzenną gminy.

Uchwałą Rady Gminy Łabunie z dnia 21 lutego 2024 roku gmina przystąpiła do sporządzania planu ogólnego gminy.

2.2 GOSPODARKA GRUNTAMI

2.2.1 Struktura użytkowania gruntów

Użytki rolne zajmują w gminie Łabunie powierzchnię 6608,48 ha co stanowi 75,7% ogólnej powierzchni gminy. Wśród gruntów rolnych dominują grunty orne. Występują one na powierzchni 5182,77 ha. Jest to 78,3% powierzchni gruntów rolnych i 59,4% ogólnej powierzchni gminy.

Użytki zielone (łąki i pastwiska) położone są na obszarze 890,87 ha co stanowi 10,2% powierzchni obszaru gminy Łabunie i 13,5% powierzchni użytków rolnych. Zlokalizowane są głównie w dolinie górnej Łabuńki. Największe powierzchnie zajmują w Łabuniach – 316,03 ha, Łabuńkach – 199,55 ha, Wierzbii – 149,25 ha i Barchaczowie – 118,59 ha.

Lasy zajmują powierzchnię 1854,19 ha co stanowi 21,2% ogólnej powierzchni gminy. Największy procentowy udział lasów do powierzchni ogólnej obrębu występuje w: Łabunie Reforma – 75,2%, Dąbrowa – 59,5%. W miejscowościach tych dominują lasy będące w zarządzie Lasów Państwowych Nadleśnictwa Tomaszów.

Grunty zabudowane (Br, B, Ba, Bi, Bz i Bp) zlokalizowane są na powierzchni 386,90 ha co stanowi 4,4% powierzchni gminy Łabunie. Największy obszar zajmują grunty zabudowane wchodzące w skład gospodarstw rolnych.

Drogi zajmują powierzchnię 193,56 ha – 2,2% powierzchni gminy. Są to drogi krajowe, powiatowe i gminne oraz osób prywatnych.

Grunty pod wodami (Wsr, Ws, Wp i W) zajmują powierzchnię 156,93 ha (1,8%). W tej kategorii użytków największą powierzchnię stanowią stawy rybne – 136,29 ha. Są to dwa duże kompleksy stawów pod nazwami Haś i Blonka zlokalizowane w obrębach Łabunie (81,13 ha) i Łabuńki (54,90 ha).

Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe zlokalizowane są na powierzchni 11,76 ha. Największą powierzchnię zajmują w miejscowości Łabuńki – 7,26 ha.

W oparciu o dane charakteryzujące strukturę użytkowania gruntów określono typy użytkowania ziemi:

- rolne, w obrębach Bródek, Łabunie, Łabuńki, Ruszów Kolonia i Wierzbie
- rolne z udziałem leśnego obejmujący miejscowości – Barchaczów, Majdan Ruszowski, Mocówka, Ruszów i Wólka Łabuńska,
- leśno-rolny, w Dąbrowie,
- leśny z udziałem rolnego, w Łabuniach Reformie.

L.p.	Struktura użytkowania gruntów			Barchaczów		Bródek		Dąbrowa		Łabunie Reforma		Łabunie		Łabuńki	
				ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
1.	2.			3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
1	Grunty rolne	Użytki rolne	grunty orne	343,6086	49,7	220,0295	82,0	154,4047	38,0	189,5108	20,7	910,3790	54,8	751,3710	64,8
2			łąki	118,5936	17,2	2,0200	0,8	0,4700	0,1	1,8700	0,2	313,7469	18,9	193,6904	16,7
3			pastwiska	-	-	3,1800	1,2	-	-	1,9300	0,2	2,2782	0,1	5,8585	0,5
4			sady	1,5021	0,2	2,0936	0,8	0,4900	0,1	6,6634	0,7	4,6383	0,3	9,6943	0,8
5			grunty rolne zabudowane	26,2274	3,8	17,3710	6,5	4,3958	1,1	10,8189	1,2	67,6290	4,1	82,6463	7,1
6			grunty pod stawami	-	-	-	-	-	-	-	-	84,1321	5,1	54,9033	4,7
7			grunty pod rowami	1,7512	0,2	0,0600	0,0	0,0800	0,0	-	-	7,3506	0,4	2,8584	0,2
8			grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9			Razem użytki rolne		491,6829	71,2	244,7541	91,2	159,8405	39,3	210,7931	23,0	1390,1541	83,7	1101,0222
10		Nieużytki		7,0883	1,0	0,6900	0,3	-	-	-	-	1,8600	0,1	2,6277	0,2
11	Razem grunty rolne			498,7712	72,2	245,4441	91,4	159,8405	39,3	210,7931	23,0	1392,0141	83,8	1103,6499	95,2
12	Grunty leśne	las		171,9032	24,9	19,0726	7,1	242,2029	59,5	689,5199	75,2	192,4530	11,6	8,5973	0,7
13		grunty zadrzewione i zakrzewione		-	-	-	-	-	-	-	-	1,8900	0,1	0,3600	0,0
14	Razem grunty leśne			171,9032	24,9	19,0726	7,1	242,2029	59,5	689,5199	75,2	194,3430	11,7	8,9573	0,8
15	Grunty zabudowane i zurbanizowane	tereny mieszkaniowe		0,1313	-	0,0500	0,0	0,0482	0,0	0,2314	0,0	12,1235	0,7	3,7536	0,3
16		tereny przemysłowe		-	-	-	-	-	-	-	-	0,1800	0,0	1,0726	0,1
17		zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie budowy		-	-	-	-	-	-	1,1100	0,1	0,9292	0,1	0,0128	0,0
18		inne tereny zabudowane		0,4500	0,1	0,5000	0,2	0,0800	0,0	0,0738	0,0	11,6359	0,7	2,8491	0,2
19		tereny rekreacyjno-wypoczynkowe		-	-	-	-	-	-	-	-	2,7042	0,2	7,2629	0,6
20		tereny komunikacyjne	drogi	18,5178	2,7	3,3855	1,3	4,6500	1,1	14,3949	1,6	46,3863	2,8	30,6856	2,6
21			tereny kolejowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22		inne tereny komunikacyjne		-	-	-	-	-	-	0,6400	0,1	-	-	-	-
23		grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych												0,3408	0,0
24	Razem grunty zabudowane i zurbanizowane			19,0991	2,8	3,9355	1,5	4,7782	1,2	16,4501	1,8	73,9591	4,5	45,6366	3,9
25	Grunty pod wodami	grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
26		grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi		0,9100	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	1,0600	0,1
27	Razem grunty pod wodami			0,9100	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-	1,0600	0,1
28	Tereny różne			-	-		-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	Ogółem			690,6842	100	268,4494	100	406,8216	100	916,7631	100	1660,3161	100	1159,6446	100
30	Typy użytkowania ziemi			rolny z udziałem leśnego		rolny		leśno-rolny		leśny z udziałem rolnego		rolny		rolny	

Tabela 6 Struktura użytkowania gruntów, źródło: opracowane na podstawie danych EGİB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

L.p.	Struktura użytkowania gruntów			Majdan Ruszowski		Mocówka		Ruszów		Ruszów Kolonia		Wierzbie		Wólka Łabuńska		Razem Gmina	
				ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%	ha	%
15.	16.			17.	18.	19.	20.	21.	22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.	29.	30.
1	Grunty rolne	Użytki rolne	grunty orne	336,4058	75,5	380,7682	73,1	739,5391	69,1	308,5263	87,1	389,5615	67,0	458,6620	70,2	5182,7665	59,4
2			łąki	0,8648	0,2	-	-	72,8113	6,8	-	-	149,2483	25,7	6,6500	1,0	859,9653	9,9
3			pastwiska	8,3773	1,9	1,6600	0,3	-	-	-	-	-	-	7,6196	1,2	30,9036	0,4
4			sady	3,7967	0,9	5,5063	1,1	3,2701	0,3	3,5235	1,0	0,3360	0,1	4,3039	0,7	45,8182	0,5
5			grunty rolne zabudowane	16,1310	3,6	10,5323	2,0	33,1176	3,1	10,4201	2,9	26,4678	4,5	29,0196	4,4	334,7768	3,8
6			grunty pod stawami	-	-	-	-	0,0347	0,0	-	-	-	-	-	-	139,0701	1,6
7			grunty pod rowami	0,0500	0,0	-	-	1,0961	0,1	-	-	1,4054	0,2	0,1200	0,0	14,7417	0,2
8			grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9		Razem użytki rolne		365,6256	82,0	398,4668	76,5	850,2735	79,4	322,4699	91,1	567,0190	97,5	506,3751	77,5	6608,4768	75,7
10	Nieużytki		0,8400	0,2	0,0800	0,0	1,2900	0,1	-	-	-	-	0,3233	0,0	14,7993	0,2	
11	Razem grunty rolne			366,4656	82,2	398,5468	76,5	851,5635	79,5	322,4699	91,1	567,0190	97,5	506,6984	77,5	6623,2761	75,9
12	Grunty leśne	las		68,5824	15,4	112,0292	21,5	195,2391	18,2	26,6900	7,5	-	-	127,9009	19,6	1854,1905	21,2
13		grunty zadrzewione i zakrzewione		-	-	0,1000	-	0,4046	0,0	0,00	0,0	-	-	0,1000	0,0	2,8546	0,0
14	Razem grunty leśne			68,5824	15,4	112,1292	21,5	195,2391	18,2	26,6900	7,5	-	-	128,0009	19,6	1857,0451	21,3
15	Grunty zabudowane i zurbanizowane	tereny mieszkaniowe		0,0965	0,0	-	-	0,0435	0,0	0,0979	0,0	0,3799	0,1	0,5200	0,1	17,4758	0,2
16		tereny przemysłowe		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,2526	0,0
17		zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie budowy		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,0520	0,0
18		inne tereny zabudowane		0,4118	0,1	0,4300	0,1	2,0200	0,2	-	-	0,9378	0,2	0,1976	0,0	19,5860	0,2
19		tereny rekreacyjno-wypoczynkowe		-	-	1,3500	0,3	-	-	-	-	0,4400	0,1	-	-	11,7571	0,1
20		tereny komunikacyjne	drogi	9,9902	2,2	8,4637	1,6	22,0000	2,1	4,7928	1,4	12,0742	2,1	18,2223	2,8	193,5633	2,2
21			tereny kolejowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
22		inne tereny komunikacyjne		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,6400	0,0
23.		grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0,3408	0,0
24.	Razem grunty zabudowane i zurbanizowane			10,4922	2,4	10,2437	2,0	24,0635	2,2	4,8907	1,4	13,8319	2,4	18,9399	2,9	246,3205	2,8
25	Grunty pod wodami	grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi		0,1900	0,0	-	-	-	-	-	-	0,9600	0,2	-	-	1,1500	0,0
26		grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,9700	0,0
27	Razem grunty pod wodami			0,1900	0,0	-	-	-	-	-	-	0,9600	0,2	-	-	3,1200	0,0
28	Tereny różne			-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	Ogółem			445,7365	100	520,9197	100	1070,8661	100	354,0506	100	581,8109	100	653,6392	100	8729,70	100
30	Typy użytkowania ziemi			rolny z udziałem leśnego		rolny z udziałem leśnego		rolny z udziałem leśnego		rolny		rolny		rolny z udziałem leśnego		-	

Tabela 7 Struktura użytkowania gruntów, źródło: opracowane na podstawie danych EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rysunek 9 Struktura użytkowania gruntów

Legenda

- B- tereny mieszkaniowe
- Ba- tereny przemysłowe
- Bi- inne tereny zabudowane
- Bp- niezabudowane tereny przeznaczone pod zabudowę lub w trakcie budowy
- Br- grunty rolne zabudowane
- Bz- tereny rekreacyjno-wypoczynkowe
- dr - drogi
- N - nieużytki
- Ti- inne tereny komunikacyjne
- Tp- grunty przeznaczone pod budowę dróg
- S- sady
- W- rowy
- Wp- wody płynące
- Ws- wody stojące
- Wsr- grunty pod stawami
- Lz- tereny zadrzewione i zakrzewione
- Ls- lasy
- Ps- pastwiska
- Ł- łąki
- R- grunty orne

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

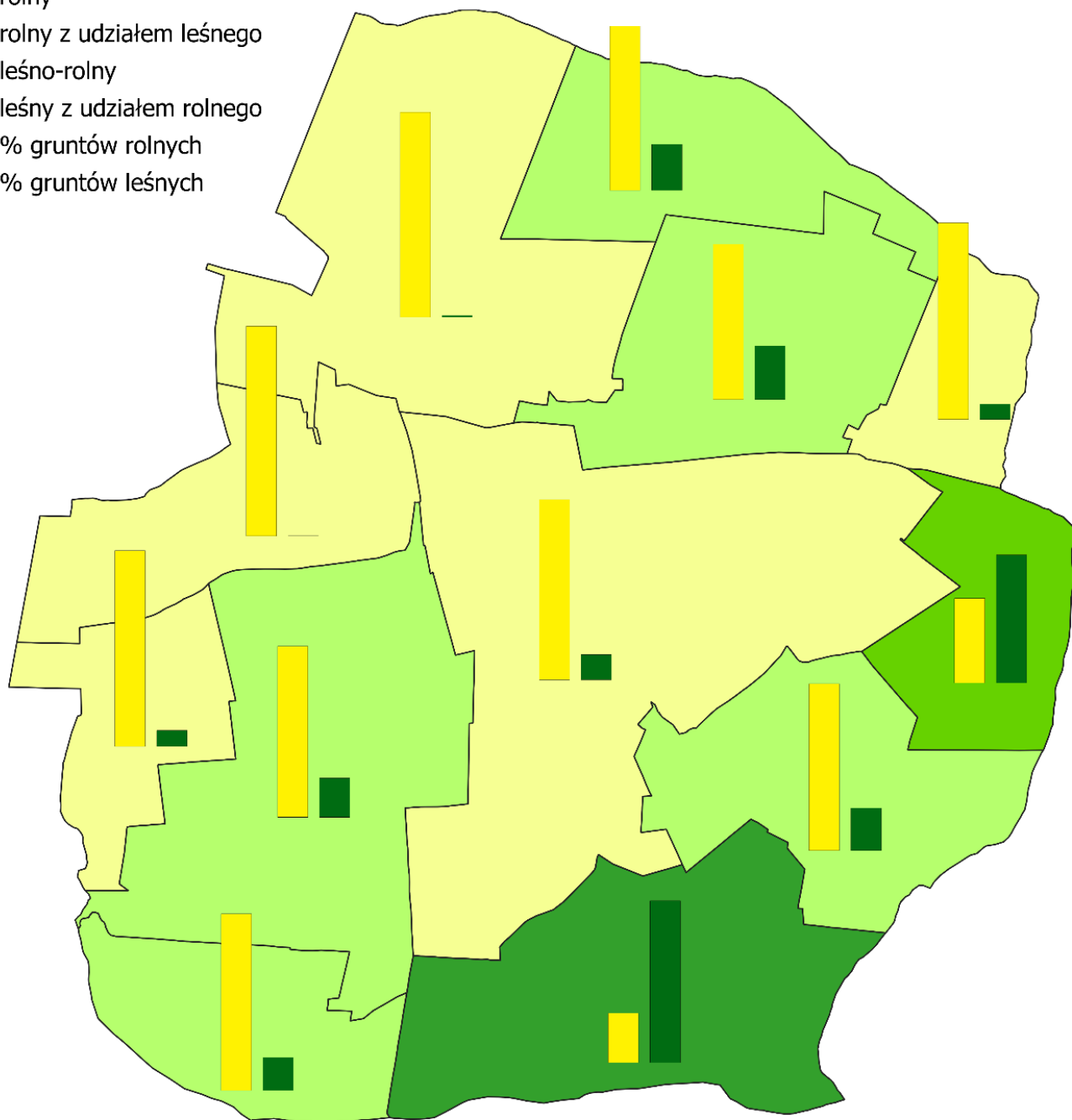
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rysunek 10 Typy użytkowania ziemi

Legenda

Typ użytkowania ziemi

- rolny
- rolny z udziałem leśnego
- leśno-rolny
- leśny z udziałem rolnego
- % gruntów rolnych
- % gruntów leśnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Struktura użytkowania gruntów w Gminie Krynki

Kategoria	Wartość
grunty orne	5182,77
łąki	859,97
pastwiska	30,90
sady	45,82
grunty rolne zabudowane	334,78
grunty pod stawami	139,07
grunty pod rowami	14,77
nieużytki	14,80
lasy	1854,19
grunty zadrzewione i zakrzewione	2,85
tereny mieszkaniowe	17,47
tereny przemysłowe	1,25
zurbanizowane tereny niezabudowane lub w trakcie budowy	2,05
inne tereny zabudowane	19,59
tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	11,76
drogi	1935,56
inne tereny komunikacyjne	0,64
grunty przeznaczone pod budowę dróg publicznych lub linii kolejowych	0,34
grunty pod wodami powierzchniowymi stojącymi	1,15

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

27

2.2.2 Struktura przestrzenna użytków rolnych

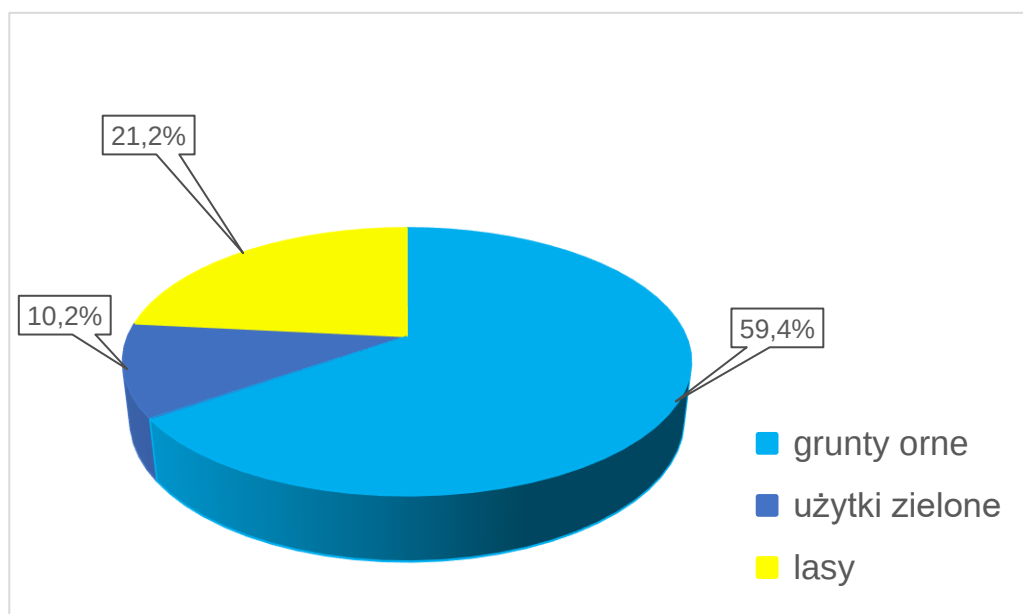
Najwięcej gruntów ornych występuje w części środkowej i północnej gminy, w obrębach ewidencyjnych Łabunie - 910,38 ha co stanowi 54,8% powierzchni obrębu, Łabuńki - 751,37 ha (64,8%), Ruszów - 739,54 ha (69,1%). Największy procentowy udział gruntów ornych do powierzchni obrębu jest w Ruszowie Kolonii – 87,1% i Bródku – 82%.

Łąki, w zdecydowanej większości położone są w dolinie Łabuńki. Największy udział trwałych użytków zielonych występuje w miejscowości Wierzbie – 25,7% ogólnej powierzchni obrębu, w obrębie Łabunie – 18,9%, Barchaczów – 17,2% i Łabuńki – 16,7%. W kilku miejscowościach brak jest trwałych użytków zielonych lub występują na bardzo małych powierzchniach, np. Ruszów Kolonia – 0,00 ha, Dąbrowa – 0,47 ha, Mocówka – 0,00 ha, Łabunie Reforma – 1,87 ha.

Lasy położone są we wschodniej i południowej części gminy. Największy udział w stosunku do powierzchni całkowitej obrębu ewidencyjnego stanowią w Łabunie Reformie – 75,2% tj. 689,52 ha i Dąbrowie – 59,5% tj. 242,20 ha.

Na podstawie struktury gruntów ornych i użytków zielonych wraz z sadami określono kierunki produkcji rolnej.

Wykres 3 Użytki rolne w gminie Łabunie

Źródło: opracowanie własne na podstawie EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Inwentaryzacja terenowa wykazała, że w gminie Łabunie nastąpiła zmiana użytkowania gruntów w stosunku do stanu ewidencyjnego. Zmiany te dotyczą:

- zaorania użytków zielonych,
- zmiany użytkowania gruntów ornych na użytki zielone,
- zmiany gruntów ornych i użytków zielonych na sady,
- zmianę gruntów ornych i użytków zielonych na tereny zabudowane oraz zbiorniki i oczka wodne.

Na terenie gminy zadarniono 20,79 ha gruntów ornych (Tab. 8), co stanowi 0,4% łącznej powierzchni gruntów ornych w gminie. Największą powierzchnie stanowią grunty należące do klasy bonitacyjnej IVb – 8,98 ha (43,2% wszystkich gruntów zadarnionych) oraz V – 4,26 ha (20,5%). W poszczególnych obrębach powierzchnia gruntów ornych zamienionych na użytki zielone zawiera się w przedziale od 0,75 ha w Majdanie Ruszowskim do 5,61 ha w Łabuniach i 4,75 ha w Ruszowie.

Tabela 8 Grunty orne zadarnione

Lp.	Obręb	Jedn.	klasa bonitacyjna						Razem
			II	IIIb	IVa	IVb	V	VI	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
1	Barchaczów	ha	-	-	0,10	1,11	1,59	0,22	3,02
		%	-	-	3,3	36,8	52,6	7,3	100
2	Łabunie Reforma	ha	0,27	0,59	1,05	-	-	-	1,91
		%	14,1	30,9	55,0	-	-	-	100
3	Łabunie	ha	-	0,35	-	5,26	-	-	5,61
		%	-	6,2	-	93,8	-	-	100
4	Łabuńki	ha	0,04	0,61	1,34	0,29	0,15	-	2,43
		%	1,6	25,1	55,1	11,9	6,2	-	100
5	Majda Ruszowski	ha	-	0,22	0,53	-	-	-	0,75
		%	-	29,3	70,7	-	-	-	100
6	Ruszów	ha	-	1,26	0,97	-	2,52	-	4,75
		%	-	26,5	20,4	-	53,1	-	100
7	Wierzbie	ha	-	-	-	2,32	-	-	2,32
		%	-	-	-	100	-	-	100
8	Ogółem	ha	0,31	3,03	3,99	8,98	4,26	0,22	20,79
		%	1,5	14,6	19,2	43,2	20,5	1,1	100

Źródło: opracowane na podstawie danych EGiB i inwentaryzacji terenowej (maj 2024 r.)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Podczas inwentaryzacji terenowej zauważono również zmiany dotyczące zaorania użytków zielonych, jednak występuje ona na znacznie mniejszą skalę niż zadarnienie gruntów. Występuje głównie w Łabuńkach, gdzie zaorano 9,75 ha użytków zielonych (Tab.9). Stanowi 35,3% w stosunku do wszystkich użytków zielonych, które zostały zaorane. Najwięcej zaorano użytków zielonych klasy III – 10,57 (38,23%) i klasy II – 9,92 ha (35,88%).

Tabela 9 Użytki zielone zaorane

Lp.	Obręb	Jedn.	klasa bonitacyjna				Razem
			II	III	IV	V	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1	Barchaczów	ha	1,18	0,62	0,99	0,15	2,94
		%	40,1	21,1	33,7	5,1	100
2	Łabunie Reforma	ha	0,95	0,54	0,11	-	1,60
		%	59,4	33,8	6,9	-	100
3	Łabunie	ha	-	0,46	4,46	-	4,92
		%	-	9,4	90,7	-	100
4	Łabuńki	ha	7,55	2,20	-	-	9,75
		%	77,4	22,6	-	-	100
5	Majdan Ruszowski	ha	-	6,75	1,21	0,01	7,97
		%	-	84,7	15,2	0,1	100
6	Mocówka	ha	0,24	-	-	-	0,24
		%	-	-	-	-	100
7	Ruszów	ha	-	-	0,23	-	0,23
		%	-	-	100	-	100
8	Ogółem	ha	9,92	10,57	7,00	0,16	27,65
		%	35,88	38,23	25,32	0,58	100

Źródło: opracowane na podstawie danych EGiB i inwentaryzacji terenowej (maj 2024 r.)

Na terenie gminy występują także grunty na których urządzono sady a nie są one wykazane w EGiB. Najwięcej gruntów położonych jest w obrębach: Mocówka - 22,55 ha, Łabunie Reforma – 5,37 ha, Bródek – 4,89 ha (Tab. 10). Łącznie zajmują powierzchnię 36,58 ha.

Tabela 10 Grunty orne zamienione na sady

Lp.	Obręb	Jedn.	klasa bonitacyjna							Razem
			II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI	
1	Barchaczów	ha	-	0,36	0,54	2,00	0,21	-	-	3,11
		%	-	11,6	17,4	64,3	6,8	-	-	100
2	Bródek	ha	-	-	-	1,80	1,53	0,66	0,90	4,89
		%	-	-	-	36,8	31,3	13,5	18,4	100
3	Łabunie Reforma	ha	-	4,88	0,49	-	-	-	-	5,37
		%	-	90,9	9,1	-	-	-	-	100
4	Łabuńki	ha	0,33	-	-	-	-	-	-	0,33
		%	100	-	-	-	-	-	-	100
5	Majdan Ruszowski	ha	-	0,23	-	-	-	-	-	0,23
		%	-	100	-	-	-	-	-	100
6	Mocówka	ha	2,95	5,37	13,61	0,62	-	-	-	22,55
		%	13,1	23,8	60,4	2,7	-	-	-	100
7	Ruszów Kolonia	ha	-	-	0,06	-	0,04	-	-	0,10
		%	-	-	60,0	-	40,0	-	-	100
8	Ogółem	ha	3,28	10,84	14,70	4,42	1,78	0,66	0,90	36,58
		%	9,0	29,6	40,2	12,1	4,9	1,8	2,5	100

Źródło: opracowane na podstawie danych EGiB i inwentaryzacji terenowej (maj 2024 r.)

Inwentaryzacja terenowa wykazała również, że niektóre użytki rolne zostały zabudowane lub zainwestowane. Łączna ich powierzchnia wynosi 3,75 ha (Tab. 11). Ponadto na powierzchni 1,66 ha wybudowano zbiorniki i oczka wodne. Są to najczęściej niewielkie zbiorniki retencyjne.

Tabela 11 Tereny zabudowane, zbiorniki i oczka wodne niewykazane w EGiB

Lp.	Obręb	Zmiany w sposobie użytkowania gruntów					
		tereny zabudowane			zbiorniki i oczka wodne		
		GO	UZ	Razem	GO	UZ	Razem
		ha			ha		
1	Barchaczów	0,12	-	0,12	-	0,01	0,01
2	Bródek		-		-	-	-
3	Dąbrowa	0,11	-	0,11	-	-	-
4	Łabunie Reforma	0,37	-	0,37	-	-	-
5	Łabunie	1,03	-	1,03	-	0,32	0,32
6	Łabuńki	1,24	-	1,24	0,14	0,23	0,37
7	Majdan Ruszowski	0,06	-	0,06	-	-	-
8	Mocówka	0,11	-	0,11	-	-	-
9	Ruszów	0,29	-	0,29	-	0,31	0,31
10	Ruszów Kolonia	0,12	-	0,12	-	-	-
11	Wierzbie	0,22	-	0,22	0,38	0,26	0,64
12	Wólka Łabuńska	0,07	-	0,07	-	-	-
13	Ogółem	3,75	-	3,75	0,52	1,13	1,66

Źródło: opracowane na podstawie danych EGiB i inwentaryzacji terenowej (maj 2024 r.)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.2.3 Grunty zadrzewione, zakrzewione i zadarnione

W gminie Łabunie występują nieliczne grunty rolne zadrzewione i zakrzewione. Ogólna powierzchnia ewidencyjna gruntów zadrzewionych w gminie wynosi 2,85 ha. W trakcie wywiadu terenowego zaznaczono obszary zadrzewień, których nie ujawniono w bazie danych EGiB. Są to drzewa i krzewy występujące na pojedynczych działkach.

Zadrzewienia i zakrzewienia zlokalizowane są na gruntach ornych i użytkach zielonych w miejscach, w których produkcyjne zagospodarowanie terenu jest utrudnione. Krzewy rozwijają się na łąkach wzdłuż rowów melioracyjnych. Zadrzewienia i zakrzewienia są naturalną sukcesją wielogatunkową, w której nie ma wyraźnej dominacji żadnego gatunku roślinności. Liniowe zadrzewienia śródpolne pełniące rolę przeciwoerozyjną występują sporadycznie.

W miejscach o największym nachyleniu terenu w mezoregionie Roztocza Środkowego funkcję ochronną przed erozją pełnią lasy. Zadarnione skarpy i wysokie zadarnione miedze występują w południowej części gminy w obrębach Majdan Ruszowski, Ruszów, południowej części Łabuń, Łabuniach Reformie i Wólce Łabuńskiej.

Tabela 12 Grunty zadrzewione i zakrzewione

Lp.	Obręb	Powierzchnia		Grunty zalesione i zadrzewione			Stopień lesistości (grunty leśne i grunty zadrzewione)
		obręb	użytków rolnych	grunty leśne	grunty zadrzewione i zakrzewione	razem	
		ha					
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1	Barchaczów	690,68	491,65	171,90	0,00	171,90	24,9%
2	Bródek	268,45	244,75	19,07	0,00	19,07	7,1%
3	Dąbrowa	406,82	159,84	242,20	0,00	242,20	59,5%
4	Łabunie Reforma	916,76	210,79	689,52	0,00	689,52	75,2%
5	Łabunie	1660,32	1390,15	192,45	1,89	194,34	11,7%
6	Łabuńki	1159,64	1101,02	8,59	0,36	8,95	0,8%
7	Majdan Ruszowski	445,74	365,63	68,58	0,00	68,58	15,4%
8	Mocówka	520,92	398,47	112,03	0,10	112,13	21,5%
9	Ruszów	1070,87	850,27	195,24	0,40	195,64	18,3%
10	Ruszów Kolonia	354,05	322,47	26,69	0,00	26,69	7,5%
11	Wierzbie	581,81	567,02	0,00	0,00	0,00	0,0%
12	Wólka Łabuńska	653,64	506,38	127,90	0,10	128,00	19,6%
13	Ogółem	8729,70	6608,68	1854,19	2,85	1857,04	21,3%

Źródło: opracowane na podstawie danych EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Tabela 13 Grunty zadrzewione i zakrzewione niewykazane w EGiB

Lp.	Obręb	Powierzchnia obróbu	Grunty niewykazane w EGiB wykazane podczas wywiadu terenowego		
			zalesione	zadrzewione i zakrzewione	razem
		ha			
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1	Barchaczów	690,68	7,98	0,43	8,41
2	Bródek	268,45	6,00	0,00	6,00
3	Dąbrowa	406,82	4,35	2,16	6,51
4	Łabunie	1660,32	4,16	1,82	5,98
5	Łabunie Reforma	916,76	3,48	0,18	3,66
6	Łabuńki	1159,64	2,53	13,36	15,89
7	Majdan Ruszowski	445,74	4,62	3,31	7,93
8	Mocówka	520,92	4,52	0,97	5,49
9	Ruszów	1070,87	22,76	1,99	24,75
10	Ruszów Kolonia	354,05	0,14	0,00	0,14
11	Wierzbie	581,81	0,00	3,37	3,37
12	Wólka Łabuńska	653,64	14,07	1,41	15,48
13	Ogółem	8729,70	74,61	27,73	102,34

Źródło: opracowane na podstawie danych EGiB i inwentaryzacji terenowej (maj 2024 r.)

Zdjęcie 3 Zadrzewienia śródpolne, źródło: własne, inwentaryzacja terenowa (maj 2024 r.)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

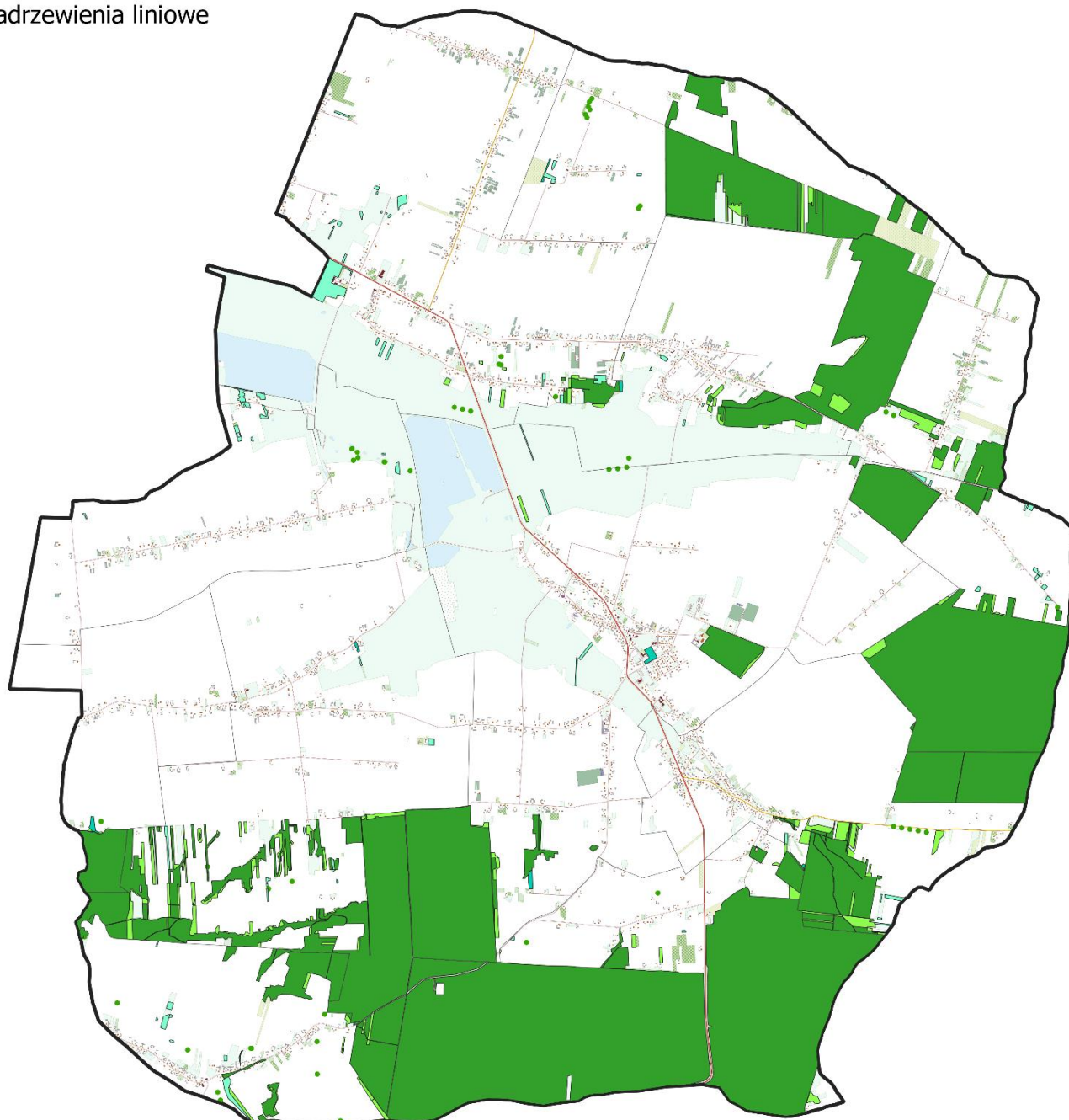
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rysunek 11 Zalesienia i zadrzewienia według EGiB

Legenda

- Zalesienia na podstawie EGiB
- Zalesienia na podstawie wywiadu terenowego
- Zadrzewienia na podstawie EGiB
- Zadrzewienia na podstawie wywiadu terenowego
- Zadrzewienia liniowe

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGiB i inwentaryzacji terenowej (maj 2024 r.)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.2.4 Grunty rolne odłogowane, zdegradowane i zdewastowane

Na terenie gminy Łabunie występują grunty odłogowane, które zajmują powierzchnię 27,94 ha, co stanowi 0,4 % wszystkich użytków rolnych, (Tab. 14). Największa powierzchnia gruntów odłogowanych występuje w Łabuńkach – 7,28 ha, Wierzbii – 4,51 ha, Majdanie Ruszowskim – 4,42 ha oraz w Ruszowie - 4,28 ha. Najmniejsza powierzchnia gruntów odłogowanych występuje w miejscowości Ruszów Kolonia – 0,21 ha. W dwóch obrębach według danych z Agencji Restrukturyzacji Modernizacji i Rolnictwa grunty odłogowane nie występują.

Tabela 14 Grunty odłogowane w gminie Łabunie

Lp.	Obręb	Powierzchnia użytków rolnych ogółem (ha)	Powierzchnia		Powierzchnia
			użytków odłogowanych		Użytków odłogowanych
			Grunty orne	Użytki zielone	ogółem (ha)
1	Barchaczów	491,68	1,90	-	1,89
2	Bródek	244,75	-	-	-
3	Dąbrowa	159,84	-	-	-
4	Łabunie Reforma	210,79	1,44	-	1,44
5	Łabunie	1390,15	1,72	-	1,80
6	Łabuńki	1101,02	3,19	1,33	7,28
7	Majdan Ruszowski	365,63	4,05	0,05	4,42
8	Mocówka	398,47	1,07	-	1,07
9	Ruszów	850,27	4,28	-	4,28
10	Ruszów Kolonia	322,47	0,21	-	0,21
11	Wierzbie	567,02	4,50	-	4,51
12	Wólka Łabuńska	506,38	1,04	-	1,04
13	Ogółem	6608,48	23,99	1,38	27,94

Źródło: opracowane na podstawie danych z ARMiR

Zdjęcie 4 Grunty odłogowane, źródło: własne, inwentaryzacja terenowa (maj 2024 r.)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.2.5 Wyłączenia gruntów z produkcji rolnej

W gminie Łabunie grunty wyłączone z produkcji rolnej na podstawie Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych występują w siedmiu obrębach. Są to: Łabunie Reforma, Łabunie, Łabuńki, Majdan Ruzowski, Ruszów, Wierzbie i Wólka Łabuńska. W latach 2019 – 2023 powierzchnia gruntów wyłączonych z produkcji rolnej wynosiła łącznie 1,39 ha (Tab. 15). Najwięcej wyłączono w miejscowości Łabuńki – 0,66 ha i Łabunie – 0,42 ha. W obrębach ewidencyjnych Barchaczów, Bródek, Dąbrowa, Mocówka, Ruszów Kolonia wyłączeń gruntów z produkcji rolnej nie stwierdzono. Są to niewielkie powierzchnie, co świadczy o rolniczym charakterze gminy. Wartość ta oznacza zarazem o braku inwestycji niezwiązanych z rolnictwem.

Tabela 15 Grunty wyłączone z produkcji rolnej

Lp.	Obręb	Powierzchnia gruntów rolnych ogółem (ha)	Powierzchnia gruntów wyłączonych z produkcji rolnej					Razem
			Rok					
			2019	2020	2021	2022	2023	
			ha					
1	Barchaczów	462,20	-	-	-	-	-	-
2	Bródek	225,23	-	-	-	-	-	-
3	Dąbrowa	154,87	-	-	-	-	-	-
4	Łabunie Reforma	192,58	-	0,05	-	-	-	0,05
5	Łabunie	1226,40	0,05	0,00	-	0,27	0,10	0,42
6	Łabuńki	950,96	0,16	0,14	0,20	0,04	0,12	0,66
7	Majdan Ruzowski	345,65	-	0,03	-	-	-	0,03
8	Mocówka	382,43	-	-	-	-	-	-
9	Ruszów	812,35	0,01	-	-	-	-	0,01
10	Ruszów Kolonia	308,53	-	-	-	-	-	-
11	Wierzbie	538,81	-	0,09	0,06	-	-	0,15
12	Wólka Łabuńska	472,93		-	0,02	0,00	0,05	0,07
13	Ogółem	6072,94	0,22	0,31	0,28	0,31	0,27	1,39

Źródło: opracowane na podstawie danych z ARMiR

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.2.6 Charakterystyka gleb

Według opracowanych w 1990 roku przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach „Warunków przyrodniczych produkcji rolnej województwa zamojskiego” bonitacja jakości i przydatności rolniczej gleb gminy Łabunie określona została na 64,6 punktów w skali 100 punktowej. Oznacza to, że w gminie przeważają gleby średniej i dobrej jakości.

Dominującymi typami gleb są rędziny kredowe, czarnoziemne i brunatne oraz gleby brunatne i bielcowe utworzone z lessów.

Rędziny zajmują powierzchnię 2595,5 ha co stanowi 46,1 % ogólnej powierzchni gruntów ornych. Położone są głównie w centralnej części gminy, w obrębach ewidencyjnych: Wierzbie, Ruszów, Kolonia Ruszów, Łabunie. Są to gleby żyzne lecz trudne do uprawy. W okresach suchych zaskorupiają się, w okresach wilgotnych są nadmiernie rozmokłe. Nazywane są glebami „minutowymi”. Zabiegi uprawowe należy przeprowadzać gdy uwilgotnienie jest optymalne. Wartość bonitacyjna rędzin uzależniona jest od głębokości poziomu próchnicznego, czyli od miąższości warstwy zwietrzałej utworu wieku kredowego, z którego powstały. Rędziny zostały sklasyfikowane od klasy drugiej do piątej. Zostały zaliczone w większości do kompleksu pszenno-wadliwego, czyli do gleb okresowo za suchych.

Gleby utworzone z lessów położone są w północnej, wschodniej i południowej części gminy. Są to gleby o różnej miąższości warstwy lessowej. Na Roztoczu Środkowym grubość pokrywy lessowej wynosi kilka metrów, w części północnej gminy gleby lessowe są płytkie, zalegają na utworach kredowych. Lessy są najlepszym materiałem glebotwórczym. Powstały na nich gleby brunatne i bielcowe dobrej i średniej jakości. Są to gleby bardzo podatne na erozję wodną. Na skłonach o średnim i dużym nachyleniu poziom próchniczny jest zmywany i wskazane są zabiegi przeciwoerozyjne. Położone na terenie płaskim i skłonach o niewielkim nachyleniu stanowią kompleks dobrej rolniczej przydatności - kompleks drugi. Lessy położone na erodowanych skłonach należą do kompleksu pszenno-wadliwego – kompleks trzeci.

Płatowo na terenie gminy występują gleby słabej jakości, utworzone z piasków. Zajmują one niezbyt duże powierzchnie. Zaliczone zostały do kompleksu żynnego słabego i najsłabszego (Rys. 12).

Naturalne użytki zielone zlokalizowane są w szerokiej dolinie rzeki Łabuńki i jej dopływów. Dominują gleby organiczne – torfowe i mułowo-torfowe. Stanowią one 89,5 ogólnej powierzchni użytków zielonych. Są to grunty zmeliorowane, w większości o właściwych stosunkach wodnych. Jedynie w miejscach o utrudnionym odpływie, tj. lokalnych zagłębieniach terenowych, stosunki wodne są wadliwe, jest za mokro. Mniejsze powierzchnie zajmują użytki zielone na glebach mineralnych. Są to czarne ziemie, gleby brunatne i bielcowe oraz rędziny o różnym składzie mechanicznym.

Największą powierzchnię zajmują gleby sklasyfikowane w klasach IIIb – 1471 ha, IVa – 1168 ha i IVb – 1184 ha. Razem gleby ww. klas zajmują powierzchnię 3823 ha co stanowi 69 procent ogólnej powierzchni gruntów ornych. W większości zostały one zaliczone do kompleksu pszennego wadliwego rolniczej przydatności. Gleby najlepsze, zaliczone do klasy drugiej położone są na obszarze 650 ha – 11,7% ogólnej powierzchni gruntów ornych. Gleby najslabsze, klasy piątej i szóstej, zajmują powierzchnię 267 ha. (Źródło: *Warunki przyrodnicze produkcji rolnej województwa zamojskiego –JUNG Puławy 1990 r.*).

Według *Warunków przyrodniczych produkcji rolnej województwa zamojskiego* kompleksy przydatności rolniczej tworzą niejako typy siedliskowe gleb. Obejmują one takie zespoły różnych i różnie położonych gleb, które wykazują zbliżone właściwości i mogą być w podobny sposób wykorzystane do uprawy określonych grup roślin. Grunty gminy Łabunie zostały określone następująco:

- Kompleks 1 – pszenney bardzo dobry (685 ha) - 12,2% gruntów ornych;
- Kompleks 2 – pszenney dobry (1590 ha) - 28,2%;
- Kompleks 3 – pszenney wadliwy (2797 ha) - 40,7%;
- Kompleks 4 – żytni bardzo dobry (54 ha) - 1,0%;
- Kompleks 5 – żytni dobry (180 ha) - 3,2%;
- Kompleks 6 – żytni słaby (153 ha) - 2,7%;
- Kompleks 7 – żytni bardzo słaby (66 ha) - 1,2%;
- Kompleks 8 – zbożowo-pastewny mocny (104 ha) – 1,8%;
- Kompleks 9 – zbożowo pastewny słaby (3 ha) - 0,0%;
- Kompleks 1z – użytki zielone dobre (10 ha) - 1,2% użytków zielonych;
- Kompleks 2z – użytki zielone średnie (868 ha) - 97,8 %;
- Kompleks 3z – użytki zielone słabe (9 ha) - 1,0%.

Tabela 16 Kompleksy rolniczej przydatności gleb

Lp.	Obręb	Kompleksy rolniczej przydatności w ha									Razem grunty orne	Kompleksy			Razem użytki zielone
		1	2	3	4	5	6	7	8	9		1z	2z	3z	
1	Barchaczów		50	258		18	19	26			371	2	120	2	124
	%		13	70		5	5	7				2	97	1	
2	Bródek		6	128		33	34	39			241		3		3
	%		3	53		14	14	16					100		
3	Dąbrowa		22	109			27	1			160				0
	%		14	68			17	1							
4	Łabunie Reforma	25	132	45							202	3	2		5
	%	12	66	22								64	36		
5	Łabunie		520	290		22	19		26		877		276		276
	%		59	33		3	2		3				100		
6	Łabuńki	436	164	183	6	26	22				837	5	186	1	192
	%	52	19	22	1	3	3					3	96	1	
7	Majdan Ruszowski		142	180					21		343		8		8
	%		42	52					6				100		
8	Mocówka	223	118	86							427		1		1
	%	52	28	20									100		
9	Ruszów		163	602	15	31	22		18		851		78		78
	%		19	71	2	4	2		2				100		
10	Ruszów Kolonia		19	351	3	3	6		6		382				
	%		5	91	1	1	2								
11	Wierzbie		34	258		17			11	2	322		144		144
	%		11	80		5			3	1			100		
12	Wólka Łabuńska	1	218	308	30	29	4		28		618		13	6	19
	%		35	50	5	5	1		4				71	29	
13	Gmina ogółem	685	1590	2797	54	180	153	66	104	3	5633	10	868	9	887
	%	12	28	50	1	3	3	1	2		100	1	98	1	100

Źródło: opracowane na podstawie: Aneks do mapy glebowo – rolniczej Wojewódzkie Biuro Geodezji i Terenów Rolnych w Zamościu – 1990 r.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rysunek 12 Kompleksy przydatności rolniczej gleb w Gminie Łabunie

Kompleksy gleb ornych

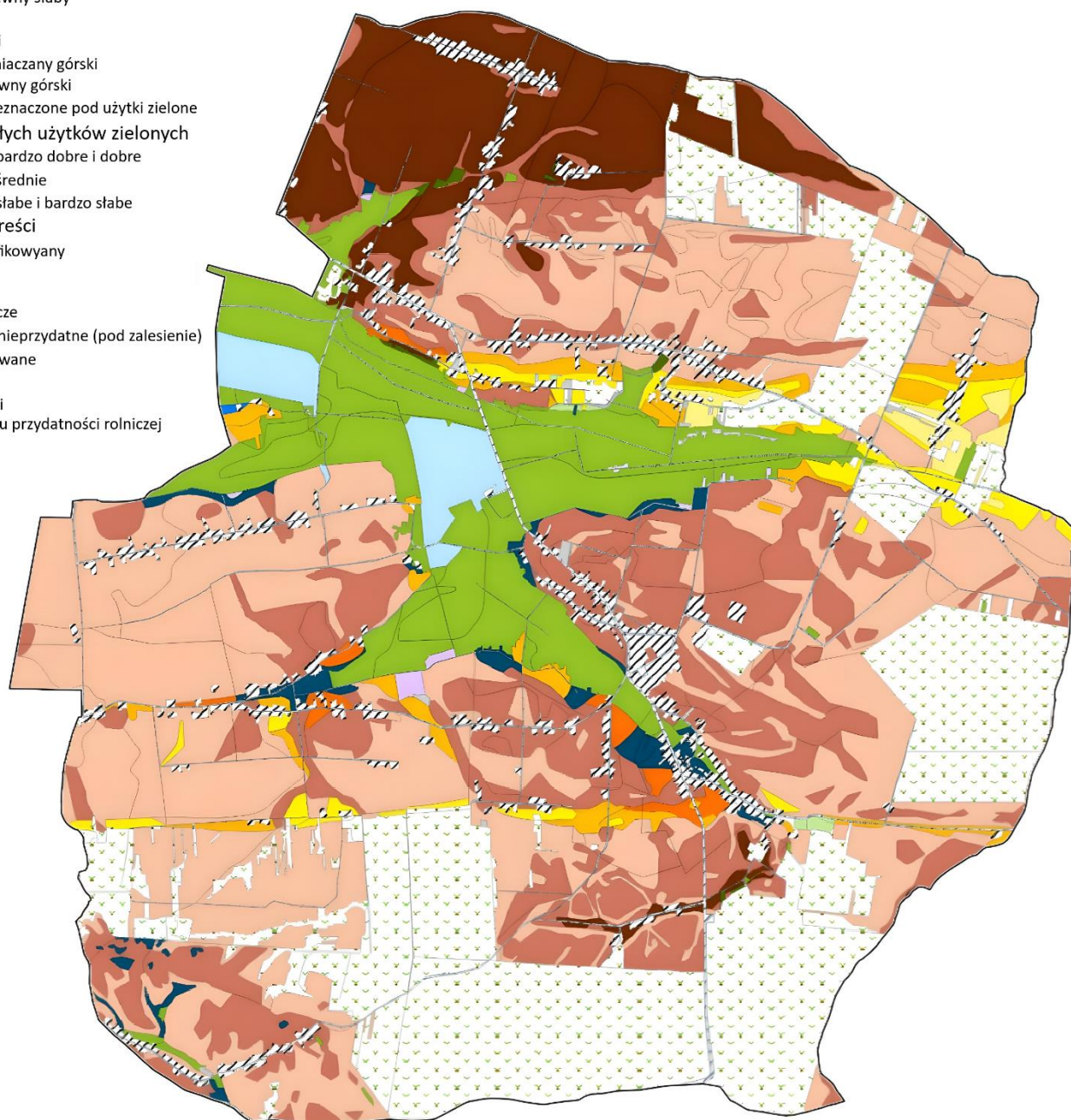
- pszenny bardzo dobry
- pszenny dobry
- pszenny wadliwy
- żytni bardzo dobry
- żytni dobry
- żytni słaby
- żytni bardzo słaby
- zbożowo-pastewny mocny
- zbożowo-pastewny słaby
- pszenno-górski
- zbożowo-górski
- owsiano-ziemniaczany górski
- owsiano-pastewny górski
- gleby orne przeznaczone pod użytki zielone

Kompleksy trwałych użytków zielonych

- użytki zielone bardzo dobre i dobre
- użytki zielone średnie
- użytki zielone słabe i bardzo słabe

Inne elementy treści

- teren nieklasyfikowany
- las
- zadrzewienie
- nieużytki rolnicze
- gleby rolniczo nieprzydatne (pod zalesienie)
- tereny zabudowane
- wody
- wody nieużytki
- brak kompleksu przydatności rolniczej

Źródło: <https://www.geoportal.gov.pl>

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

L.p.	Obręb	Jedn.	grunty orne							GO	użytki zielone					UZ
			II	IIIa	IIIb	IVa	IVb	V	VI		II	III	IV	V	VI	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
1	Barchaczów	ha	-	17,57	139,84	142,40	16,23	24,62	2,95	343,61	1,73	9,50	105,01	2,35	-	118,59
		%	-	5,1%	40,7%	41,4%	4,7%	7,2%	0,9%	100,0%	1,5%	8,0%	88,5%	2,0%	-	100,0%
2	Bródek	ha	-	-	10,48	47,12	98,42	28,25	35,76	220,03	-	1,65	0,37	-	3,18	5,20
		%	-	-	4,8%	21,4%	44,7%	12,8%	16,3%	100,0%	-	31,7%	7,1%	-	61,2%	100,0%
3	Dąbrowa	ha	-	-	18,85	14,36	94,28	25,73	1,19	154,40	-	0,13	-	0,34	-	0,47
		%	-	-	12,2%	9,3%	61,1%	16,7%	0,8%	100,0%	-	27,7%	-	72,3%	-	100,0%
4	Łabunie Reforma	ha	18,77	124,40	39,45	6,75	0,15	-	-	189,51	1,13	0,74	1,93	-	-	3,80
		%	9,9%	65,6%	20,8%	3,6%	0,1%	-	-	100,0%	29,7%	19,5%	50,8%	-	-	100,0%
5	Łabunie	ha	-	165,33	401,13	241,54	91,60	10,01	0,77	910,38	9,74	153,12	152,82	0,20	0,15	316,03
		%	-	18,2%	44,1%	26,5%	10,1%	1,1%	0,1%	100,0%	3,1%	48,5%	48,4%	0,1%	0,0%	100,0%
6	Łabuńki	ha	400,16	131,18	140,87	55,33	13,57	9,90	0,35	751,37	35,56	155,14	6,64	1,88	0,33	199,55
		%	53,3%	17,5%	18,7%	7,4%	1,8%	1,3%	0,0%	100,0%	17,8%	77,7%	3,3%	0,9%	0,2%	100,0%
7	Majdan Ruszowski	ha	0,05	150,35	143,09	30,93	1,73	10,26	-	336,41	-	7,02	2,02	0,10	0,10	9,24
		%	0,0%	44,7%	42,5%	9,2%	0,5%	3,0%	-	100,0%	-	76,0%	21,9%	1,1%	1,1%	100,0%
8	Mocówka	ha	217,31	82,05	69,14	11,75	0,52	-	-	380,77	0,91	0,75	-	-	-	1,66
		%	57,1%	21,5%	18,2%	3,1%	0,1%	-	-	100,0%	54,8%	45,2%	-	-	-	100,0%
9	Ruszów	ha	3,27	50,90	209,39	248,63	196,45	30,89	-	739,54	0,22	19,90	52,55	0,14	-	72,81
		%	0,4%	6,9%	28,3%	33,6%	26,6%	4,2%	-	100,0%	0,3%	27,3%	72,2%	0,2%	-	100,0%
10	Ruszów Kolonia	ha	-	-	18,74	62,90	182,27	44,23	0,39	308,53	-	-	-	-	-	0,00
		%	-	-	6,1%	20,4%	59,1%	14,3%	0,1%	100,0%	-	-	-	-	-	0,0%
11	Wierzbie	ha	-	2,51	10,63	75,78	292,36	8,28	-	389,56	-	25,27	123,75	0,23	-	149,25
		%	-	0,6%	2,7%	19,5%	75,0%	2,1%	-	100,0%	-	16,9%	82,9%	0,2%	-	100,0%
12	Wólka Łabuńska	ha	-	42,28	177,35	209,13	26,96	2,95	-	458,66	-	8,89	0,40	4,98		14,27
		%	-	9,2%	38,7%	45,6%	5,9%	0,6%	-	100,0%	-	62,3%	2,8%	34,9%	0,0%	100,0%
13	Razem	ha	639,56	766,58	1378,98	1146,60	1014,52	195,12	41,41	5182,77	49,30	382,11	445,48	10,22	3,76	890,87
		%	12,3%	14,8%	26,6%	22,1%	19,6%	3,8%	0,8%	100,0%	5,5%	42,9%	50,0%	1,1%	0,4%	100,0%

Tabela 17 Gleboznawcza klasyfikacja gruntów ornych i użytków zielonych, źródło: opracowane na podstawie danych EGİB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

L.p.	Obręb	Jedn.	grunty rolne zabudowane									Razem
			II	III	IIIa	IIIb	IV	IVa	IVb	V	VI	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
1	Barchaczów	ha	-	-	0,32	13,36	-	6,78	0,31	5,31	0,15	26,23
		%	-	-	1,22%	51%	-	25,85%	1,18%	20,24%	0,57%	100,0%
2	Bródek	ha	-	-	-	1,42	-	2,81	8,18	2,90	2,05	17,37
		%	-	-	-	8,17%	-	16,19%	47,10%	16,71%	11,82%	100,0%
3	Dąbrowa	ha	-	-	-	0,17	-	-	1,90	2,33	-	4,40
		%	-	-	-	3,87%	-	-	43,17%	52,96%	-	100,0%
4	Łabunie Reforma	ha	4,06	0,02	4,86	1,41	-	0,33	0,14	-	-	10,82
		%	37,5%	0,2%	44,9%	13,1%	-	3,0%	1,3%	-	-	100,0%
5	Łabunie	ha	-	0,58	17,81	36,30	0,32	8,43	3,78	0,40	-	67,63
		%	-	0,9%	26,3%	53,7%	0,5%	12,5%	5,6%	0,6%	-	100,0%
6	Łabuńki	ha	34,79	0,29	15,71	19,33	0,35	5,70	4,58	1,73	0,16	82,65
		%	42,1%	0,3%	19,0%	23,4%	0,4%	6,9%	5,5%	2,1%	0,2%	100,0%
7	Majdan Ruszowski	ha	-	0,49	5,24	9,21	0,15	0,61	-	0,43	-	16,13
		%	-	0,03	0,32	0,57	0,01	0,04	-	0,03	-	100,0%
8	Mocówka	ha	7,37	-	1,46	1,42	-	0,14	0,14	-	-	10,53
		%	70,0%	-	13,9%	13,5%	-	1,3%	1,3%	-	-	100,0%
9	Ruszów	ha	0,12	-	1,46	9,95	0,68	11,44	7,28	2,19	-	33,12
		%	0,4%	-	4,4%	30,0%	2,1%	34,5%	22,0%	6,6%	-	100,0%
10	Ruszów Kolonia	ha	-	-	-	1,03	-	3,63	3,64	2,11	-	10,42
		%	-	-	-	9,9%	-	34,9%	35,0%	20,2%	-	100,0%
11	Wierzbie	ha	-	-	0,12	0,40	0,07	2,36	22,57	0,95	-	26,47
		%	-	-	0,5%	1,5%	0,3%	8,9%	85,3%	3,6%	-	100,0%
12	Wólka Łabuńska	ha	-	0,69	1,76	17,18	0,05	7,61	1,50	0,23	-	29,02
		%	-	2,4%	6,1%	59,2%	0,2%	26,2%	5,2%	0,8%	-	100,0%
13	Razem	ha	46,34	2,07	48,74	111,20	1,62	49,84	54,02	18,58	2,37	334,78
		%	13,8%	0,6%	14,6%	33,2%	0,5%	14,9%	16,1%	5,6%	0,7%	100,0%

Tabela 18 Gleboznawcza klasyfikacja gruntów rolnych zabudowanych, źródło: opracowane na podstawie danych EGİB

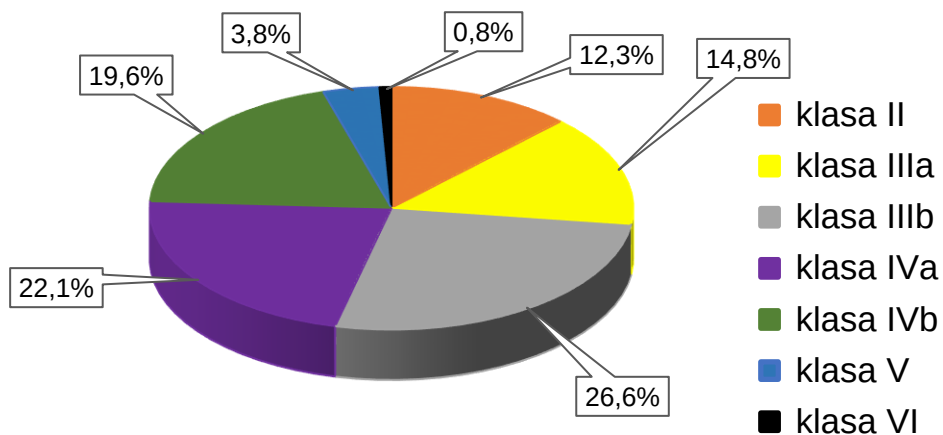
Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

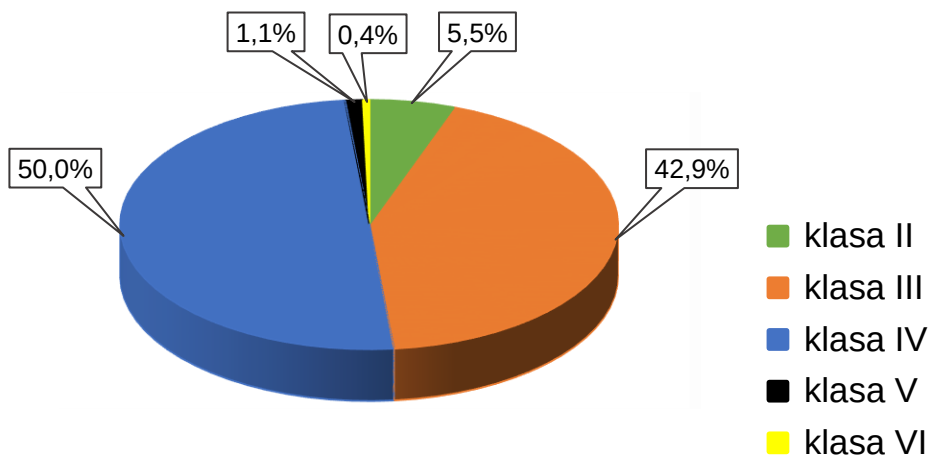
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Wykres 4 Grunty orne według klas

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGİB

Wykres 5 Użytki zielone według klas

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGİB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Tabela 19 Ocena jakości użytków rolnych

Lp.	Obręb	Powierzchnia ogólna użytków rolnych (ha)	Powierzchnia użytków rolnych					
			gruntów dobrej jakości		gruntów średniej jakości		gruntów słabej jakości	
			ha	%	ha	%	ha	%
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1	Barchaczów	498,77	168,65	33,8	263,64	52,9	29,92	6,0
2	Bródek	245,44	12,13	4,9	145,90	59,40	67,19	27,4
3	Dąbrowa	159,84	18,98	11,9	108,64	68,0	27,26	17,1
4	Łabunie Reforma	210,79	184,49	87,5	8,82	4,2	-	0,0
5	Łabunie	1392,01	729,32	52,4	485,95	34,9	11,13	0,8
6	Łabuńki	1103,65	862,91	78,2	75,54	6,8	12,47	1,1
7	Majdan Ruzowski	366,47	300,51	82,0	34,68	9,5	10,46	2,9
8	Mocówka	398,65	370,16	92,9	12,27	3,1	-	0,0
9	Ruszów	851,56	283,69	33,3	497,63	58,4	31,03	3,6
10	Ruszów Kolonia	322,47	44,01	13,6	245,16	76,0	44,62	13,8
11	Wierzbie	567,02	38,41	6,8	491,88	86,7	8,51	1,5
12	Wólka Łabuńska	506,80	228,52	45,1	236,49	46,7	7,93	1,6
Gmina ogółem		6625,73	3241,79	-	2606,60	-	250,52	-

Źródło: opracowane na podstawie danych EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

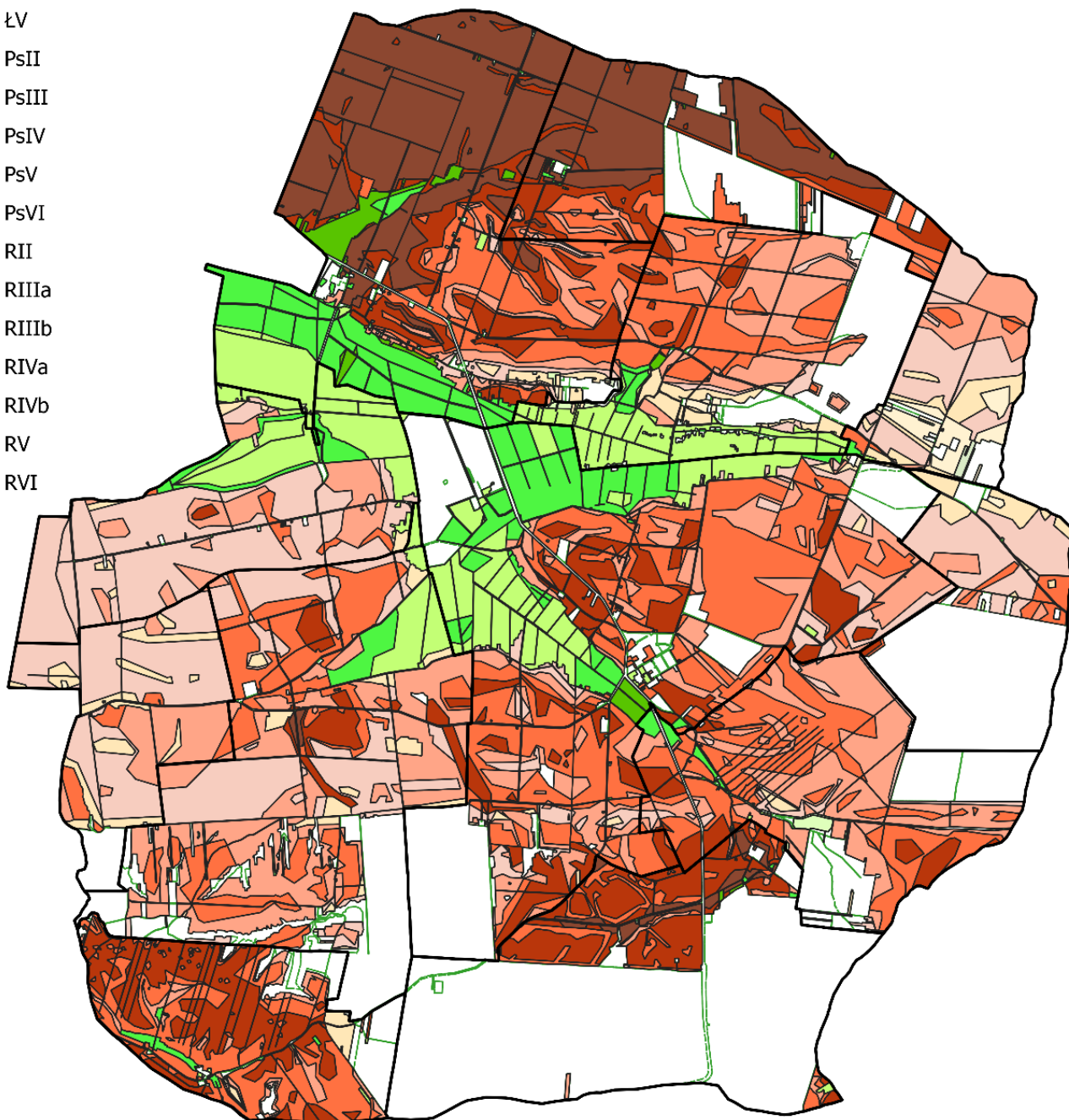
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rysunek 13 Klasy bonitacyjne gruntów ornych i użytków zielonych

Klasa bonitacyjna GO i UZ

- ŁII
- ŁIII
- ŁIV
- ŁV
- PsII
- PsIII
- PsIV
- PsV
- PsVI
- RII
- RIIIa
- RIIIb
- RIVa
- RIVb
- RV
- RVI

Źródło: opracowane na podstawie danych EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.2.7 Nieużytki i grunty zagrożone erozją

Nieużytki zajmują w gminie Łabunie powierzchnię 14,80 ha co stanowi 0,2 % ogólnej powierzchni gminy. Najwięcej nieużytków występuje w obrębie Barchaczów - 7,09 ha, Łabuńki - 2,63 ha oraz w Łabunie - 1,86 ha. Według danych EGiB w obrębach Dąbrowa, Łabunie Reforma, Ruszów Kolonia, Wierzbie nieużytki nie występują, w pozostałych obrębach wartości te są bardzo małe.

Tabela 20 Nieużytki w gminie Łabunie

Lp.	Obręb	Powierzchnia użytków rolnych ogółem (ha)	Nieużytki	
			ha	%
1.	2.	3.	4.	5.
1	Barchaczów	491,68	7,09	1,0
2	Bródek	244,75	0,69	0,3
3	Dąbrowa	159,84	-	-
4	Łabunie Reforma	210,79	-	-
5	Łabunie	1390,15	1,86	0,1
6	Łabuńki	1101,02	2,63	0,2
7	Majdan Ruszowski	365,63	0,84	0,2
8	Mocówka	398,47	0,08	0,0
9	Ruszów	850,27	1,29	0,1
10	Ruszów Kolonia	322,47	-	-
11	Wierzbie	567,02	-	-
12	Wólka Łabuńska	506,38	0,32	0,0
13	Gmina ogółem	6608,48	14,80	0,2

Źródło: opracowane na podstawie danych EGiB

2.3 FUNKCJONALNOŚĆ PRZESTRZENI ROLNICZEJ GMINY, W TYM STRUKTURA WIELKOŚCIOWA I ORGANIZACYJNA GOSPODARSTW

2.3.1 Produkcja rolnicza

Obszar gminy Łabunie jest korzystny rolniczo. Przeważający teren równinny i dobre gleby pozwalają na różnorodną produkcję roślinną. Dominującą rośliną uprawną na terenie gminy jest pszenica, o łącznej powierzchni 1560,18 ha, następnie rzepak o powierzchni 616,85 ha (Tab. 21). Poza tym uprawiany jest również jęczmień, burak cukrowy, kukurydza, pszenżyto, bobik, fasola, owies, groch, soja, ziemniak. Niewielkie uprawy to uprawy dyni i buraka pasternego, słonecznika, lucerny, gryki, prosa, mieszanki zbożowej, owoców, warzyw, dyni oleistej oraz roślin miododajnych. W jednej miejscowości, w Dąbrowie prowadzona jest niewielka uprawa lnu oleistego.

Na terenie gminy występują plantacje owocowe o łącznej powierzchni 21,44 ha. Dominują plantacje jabłoni, wiśni, porzeczek i malin. Do małych plantacji można zaliczyć plantacje czereśni, leszczyny, jagody, śliwki, truskawki, winorośli, gruszy, orzecha włoskiego, borówki, bzu i aronii. Są one rozmieszczone głównie w sześciu wsiach, jest to wieś Mocówka, Majdan Ruszowski, Łabunie Reforma, Barchaczów, Bródek i Łabuńki. Największą powierzchnię zajmują we wsi Mocówka a najmniejszą w Majdanie Ruszowskim.

Dawniej Gmina Łabunie specjalizowała się w produkcji warzyw szklarniowych, głównie pomidorów. Na przestrzeni lat produkcja warzyw wiązała się z wysokimi kosztami produkcji i niską opłacalnością co doprowadziło do upadku i zakończenia produkcji. Dziś niewielka część szklarni pozostaje w stałym użytkowaniu. Uprawia się w nich warzywa, kwiaty oraz sadzonki warzyw i kwiatów. Szklarnie występują w miejscowościach: Barchaczów, Bródek, Łabunie, Łabuńki, Mocówka oraz Wierzbie. Najwięcej szklarni zlokalizowanych jest w miejscowości Łabunie.

Zdjęcie 5 Plantacja jabłoni w Mocówce, źródło: własne, inwentaryzacja terenowa (maj 2024 r.)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

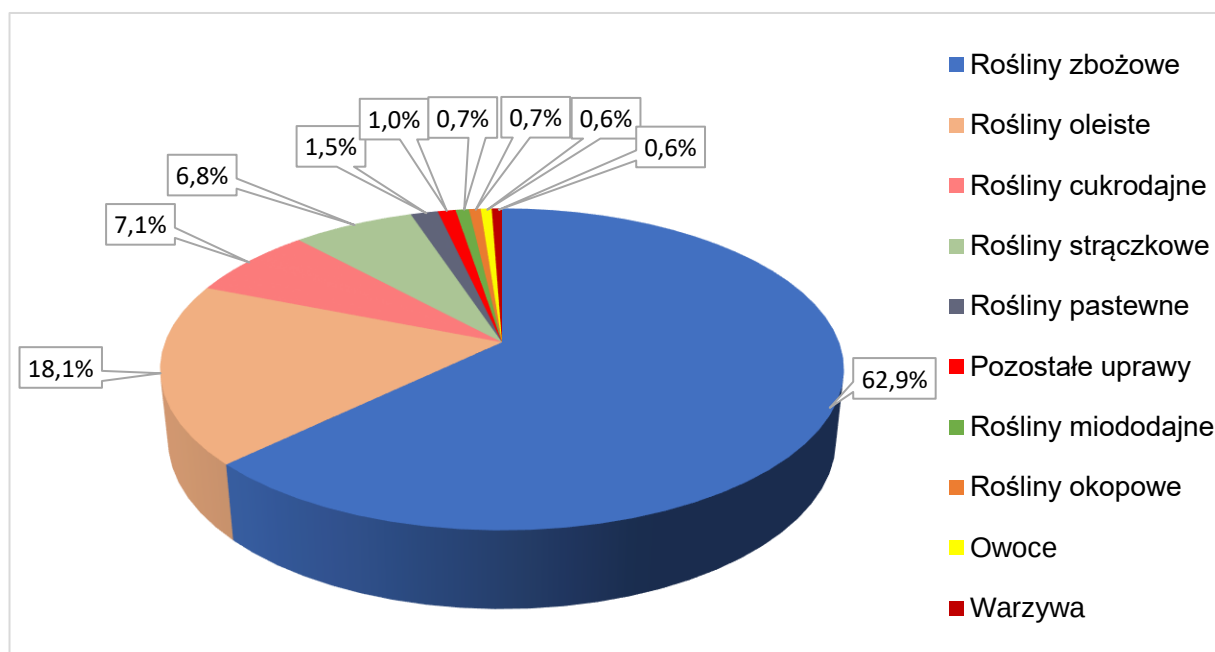
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Obręb			Barchaczów	Bródek	Dąbrowa	Łabunie Reforma	Łabunie	Łabuńki	Majdan Ruszowski	Mocówka	Ruszów	Ruszów Kolonia	Wierzbie	Wólka Łabuńska	Gmina ogółem
Rośliny przemysłowe	Rośliny oleiste	rzepak	35,41	17,06	14,25	40,13	117,34	80,14	38,40	44,93	80,20	42,77	56,55	49,67	616,85
		słonecznik	0,60	2,33	0,86	-	1,88	3,25	-	0,31	0,21	0,30	1,43	1,24	12,41
		dynia oleista	-	0,11	-	-	0,13	-	-	2,28	-	-	-	0,06	2,58
		len oleisty	-	-	2,94	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,94
	Powierzchnia upraw [ha]		36,01	19,50	18,05	40,13	119,35	83,39	38,40	47,52	80,41	43,07	57,98	50,97	634,78
	Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		5,2	7,3	4,4	4,4	7,2	7,2	8,6	9,1	7,5	12,2	10,0	7,8	90,9
	Rośliny cukrodajne	burak cukrowy	12,89	9,24	5,75	13,24	59,02	47,38	-	49,86	30,23	12,71	8,64	0,77	249,73
Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		1,9	3,4	1,4	1,4	3,6	4,1	-	9,6	2,8	3,6	1,5	0,1	33,4	
Rośliny spożywcze	Rośliny zbożowe	pszenica	110,39	56,36	63,06	61,27	222,58	275,83	80,97	144,84	248,24	69,59	131,72	95,33	1560,18
		żyto	0,39	-	-	-	-	-	0,57	-	1,37	-	-	-	2,33
		jęczmień	29,47	9,74	15,23	-	41,38	32,33	6,63	12,40	25,12	23,23	52,12	4,42	252,07
		owies	2,36	4,21	1,89	1,25	4,81	4,32	6,50	-	5,97	1,10	2,16	2,36	36,93
		pszenżyto	2,38	8,51	4,28	6,47	15,51	3,39	57,38	-	23,55	1,86	9,01	4,66	137,00
		mieszanka zbożowa	-	0,73	-	0,49	0,29	-	0,41	-	-	-	-	0,37	2,29
		kukurydza	25,88	4,49	5,70	3,84	10,39	22,81	-	7,59	38,00	31,64	33,78	12,75	196,87
		proso	-	2,41	5,30	-	2,17	-	-	-	-	-	3,00	0,28	13,16
		gryka	-	0,58	0,49	0,10	-	0,86	0,78	-	0,57	-	-	-	3,38
	Powierzchnia upraw [ha]		170,87	87,03	95,95	73,42	297,13	336,15	153,24	164,83	342,82	120,32	237,79	120,17	2199,72
	Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		24,7	32,4	23,6	8,0	17,9	29,0	34,4	31,6	32,0	34,0	40,9	18,4	326,9
	Rośliny strączkowe	fasola	15,02	4,90	-	-	15,05	9,58	1,55	7,85	15,62	2,94	9,37	1,40	83,28
		soja	-	-	0,47	-	2,84	2,43	-	3,49	2,04	0,57	-	13,51	25,35
		groch	-	-	1,25	-	6,71	4,17	1,59	3,35	3,31	2,03	4,56	0,73	27,70
		bobik	1,14	8,37	3,25	1,16	14,11	7,60	14,68	1,64	21,85	10,18	5,48	10,97	100,43
	Powierzchnia upraw [ha]		16,16	13,27	4,97	1,16	38,71	23,78	17,82	16,33	42,82	15,72	19,41	26,61	236,76
	Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		2,3	4,9	1,2	0,1	2,3	2,1	4,0	3,1	4,0	4,4	3,3	4,1	35,8
	Rośliny okopowe	ziemniak	1,11	1,57	0,43	8,55	1,31	2,94	3,98	0,24	0,77	0,22	1,24	0,39	22,75
	Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		0,2	0,6	0,1	0,9	0,1	0,3	0,9	0,0	0,1	0,1	0,2	0,1	3,6
	Rośliny pastewne	burak pastewny	-	-	-	-	-	0,11	-	-	-	-	0,03	-	0,14
		dynia pastewna				0,02	-	-	-	-	0,4	-	0,04	-	0,46
		łubin	-	-	-	-	-	0,57	1,00	-	-	-	-	-	1,57
		koniczyna	-	0,45	-	-	-	0,49	-	1,05	27,72	1,94	10,92	-	42,57
		lucerna	1,26	-	-	-	0,26	0,11	-	-	0,61	2,71	3,49	-	8,44
	Powierzchnia upraw [ha]		1,26	0,45	-	0,02	0,26	1,28	1,00	1,05	28,73	4,65	14,48	-	53,18
	Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		0,2	0,2	-	0,0	0,0	0,1	0,2	0,2	2,7	1,3	2,5	-	7,4
	Rośliny miododajne		1,10	-	1,19	0,89	0,75	5,26	0,56	0,76	1,75	4,95	7,84	0,89	25,94
	Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		0,2	-	0,0	0,1	0,0	0,5	0,1	0,1	0,2	1,4	1,3	0,1	4,0
	Owoce		0,52	1,19	0,59	5,24	2,11	5,89	3,10	0,14	0,08	0,11	0,15	2,32	21,44
	Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		0,1	0,4	0,1	0,6	0,1	0,5	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	2,9
	Warzywa		4,36	3,28	0,04	1,05	3,81	3,47	-	3,71	-	0,03	0,11	0,07	19,93
	Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]		0,6	1,2	0,0	0,1	0,2	0,3	-	0,7	-	0,0	0,0	0,0	3,1
Pozostałe uprawy			-	1,41	1,83	1,76	2,02	8,35	4,44	-	8,33	0,11	1,54	5,18	34,97
Udział w powierzchni upraw w obrębie [%]			35,4	51,0	31,7	15,9	31,6	44,7	49,9	54,6	50,0	57,0	60,0	31,7	513,5
Ogółem obręb			244,28	136,94	128,80	145,46	524,47	517,89	222,54	284,44	535,94	201,89	349,18	207,37	3499,20

Tabela 21 Struktura upraw, źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ARMiR (stan na 2024 r.)

Wykres 6 Uprawy w gminie

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z ARMiR

W Gminie Łabunie prowadzona jest produkcja zwierzęca w kierunku bydła mlecznego i mięsnego. W całej gminie jest 436 sztuk bydła. (Tab. 22). Największa ilość sztuk bydła hodowana jest w miejscowości Wierzbie, gdzie ich liczba wynosi 110 sztuk oraz w Ruszowie 102 sztuk, najmniejsza w Dąbrowie, gdzie hodowane są zaledwie 2 sztuki bydła. W Ruszowie Kolonii brak jest hodowli.

Hodowlę kóz należy uznać za hobbistyczną. Kozy hodowane są w Łabuniach – 3 sztuki, Ruszowie – 1 sztuka, Wierzbie – 9 sztuk oraz w Łabuńkach – 5 sztuk. Hodowla świń jest niewielka, hodowanych jest tylko 53 sztuki, z czego najwięcej we wsi Wierzbie w liczbie 23 sztuk. Hodowla koni prowadzona jest w liczbie 73 sztuk, najwięcej w miejscowości Łabunie oraz Wierzbie. Dominującą produkcją zwierzęcą w gminie to produkcja drobiu.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26
 sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl
 NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Tabela 22 Produkcja zwierzęca w gminie Łabunie

Lp.	Obręb	Bydło	Kozy	Świnie	Konie
		Ilość sztuk			
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1	Barchaczów	28	0	0	6
2	Bródek	20	0	0	3
3	Dąbrowa	2	0	0	0
4	Łabunie Reforma	2	0	0	0
5	Łabunie	47	3	0	21
6	Łabuńki	14	5	0	11
7	Majdan Ruszowski	27	0	10	0
8	Mocówka	63	0	0	4
9	Ruszów	102	1	16	10
10	Ruszów Kolonia	0	0	4	6
11	Wierzbie	110	9	23	12
12	Wólka Łabuńska	21	0	0	0
Razem		436	18	53	73

Źródło: opracowane na podstawie danych ARMiR (2024 r.)

Zdjęcie 6 Produkcja zwierzęca, źródło: własne, inwentaryzacja terenowa (maj 2024 r.)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.3.2 Struktura władania gruntami

W strukturze własności gruntów w gminie Łabunie sektor prywatny znacznie dominuje nad sektorem publicznym, zajmując 7180,59 ha, co stanowi 82,3% powierzchni gminy. Z kolei sektor publiczny obejmuje obszar – 1525,33 ha, co odpowiada 17,5% powierzchni. Największy udział sektora prywatnego w powierzchni poszczególnych obrębów występuje w obrębach: Łabunie (86,8%), Łabuńki (91,9%), Ruszów (96,5%).

Tabela 23 Struktura władania użytkami rolnymi

Lp.	Obręb	Powierzchnia obróbu	Sektor prywatny		Sektor publiczny		Współwłasność sektora prywatnego i publicznego	
		ha	ha	%	ha	%	ha	%
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1	Barchaczów	690,68	528,08	76,5%	150,09	21,7%	12,51	1,8%
2	Bródek	268,45	260,22	96,9%	8,23	3,1%	0,00	0,0%
3	Dąbrowa	406,82	171,53	42,2%	235,29	57,8%	0,00	0,0%
4	Łabunie Reforma	916,76	212,14	23,1%	704,62	76,9%	0,00	0,0%
5	Łabunie	1660,32	1440,59	86,8%	218,37	13,2%	1,36	0,1%
6	Łabuńki	1159,64	1065,51	91,9%	94,13	8,1%	0,00	0,0%
7	Majdan Ruszowski	445,74	428,50	96,1%	12,74	2,9%	4,50	1,0%
8	Mocówka	520,92	502,87	96,5%	18,05	3,5%	0,00	0,0%
9	Ruszów	1070,87	1033,36	96,5%	35,08	3,3%	2,43	0,2%
10	Ruszów Kolonia	354,05	345,84	97,7%	5,23	1,5%	2,98	0,8%
11	Wierzbie	581,81	567,36	97,5%	14,45	2,5%	0,00	0,0%
12	Wólka Łabuńska	653,64	624,59	95,6%	29,05	4,4%	0,00	0,0%
13	Ogółem	8729,70	7180,59	82,3%	1525,33	17,5%	23,78	0,3%

Źródło: opracowane na podstawie danych EGiB

Największą grupę stanowią grunty należące do osób fizycznych posiadających gospodarstwa rolne, których łączna powierzchnia wynosi 5784,92 ha co stanowi 66,3% powierzchni gminy.

Drugą w kolejności najliczniejszą grupą właścicieli gruntów są osoby fizyczne niebędące rolnikami, do których należy 1386,43 ha (15,9% obszaru gminy). Grunty Skarbu Państwa podzielone zostały ze względu na władających, z których największą grupę stanowią grunty leśne w trwałym zarządzie PGL LP Nadleśnictwa Tomaszów Lubelski. Są to głównie grunty w obrębach Łabunie Reforma, Dąbrowa i Barchaczów, których powierzchnia wynosi 1054,73 ha co stanowi 12,1% powierzchni gminy. Do Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa należy 169,31 ha (1,9% udziału w powierzchni całej gminy). W posiadaniu Gminy Łabunie

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

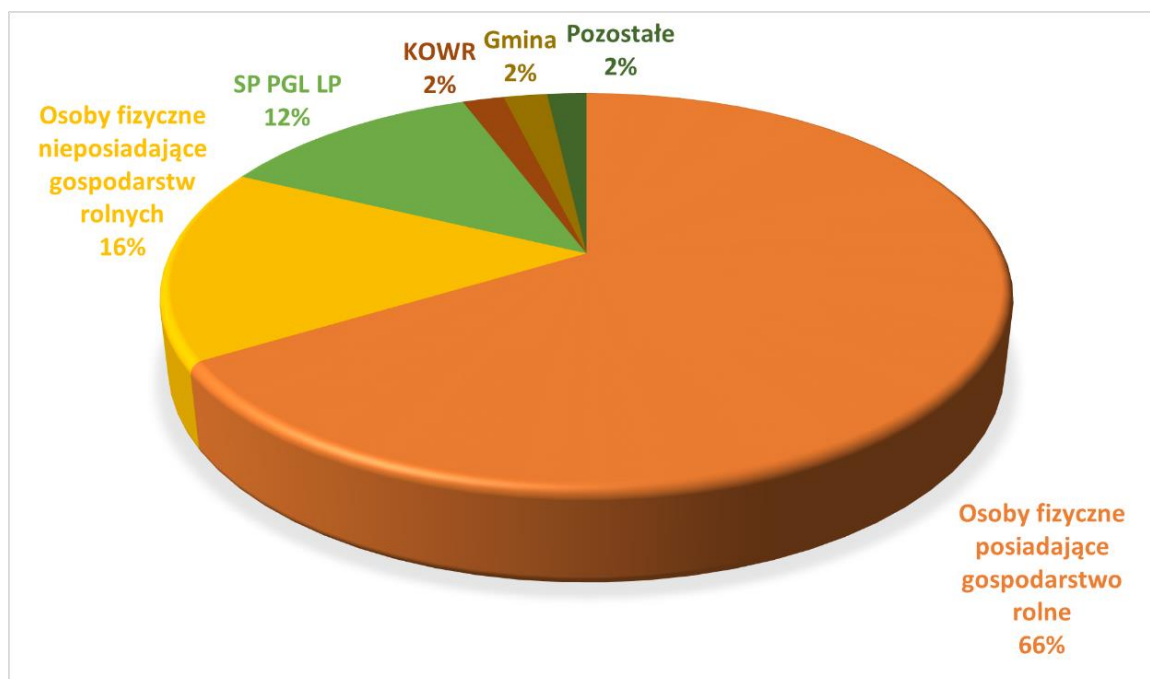
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

znajduje się 178,54 ha, co stanowi 2,0% ogólnej powierzchni gminy. Grunty Powiatu Zamojskiego oraz grunty będące w jego władaniu zajmują 47,65 ha (0,5%) powierzchni gminy. Do gruntów SP będących we władaniu jednostek województwa należą grunty zarządzane przez Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Lublinie oraz Komendę Wojewódzką Policji w Lublinie. Ich powierzchnia wynosi 8,20 ha i stanowi 0,1% całkowitej powierzchni gminy. Grunty Skarbu Państwa w zarządzie Głównej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad zajmują powierzchnię 26,85 ha (0,3% powierzchni Gminy).

Pozostałe grunty Skarbu Państwa zajmują powierzchnię 9,60 ha (0,1% powierzchni gminy). Powierzchnia gruntów będących współwłasnością SP pod zarządem LP i osób fizycznych wynosi 22,84 ha (0,3% powierzchni gminy). Do parafii rzymskokatolickiej pw. Matki Bożej Szkaplerznej i św. Dominika należą grunty o powierzchni 9,68 ha co stanowi 0,1% powierzchni gminy. Własnością Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Misjonarek Maryi są grunty o powierzchni 24,77 ha co stanowi 0,3% ogólnej powierzchni gminy. Do pozostałych gruntów zaliczyć należy grunty przedsiębiorstw i spółek takich jak Synergy Solution, ORLEN czy PGE. Ich powierzchnia wynosi 6,19 ha (0,1% powierzchni gminy).

Wykres 7 Struktura władania gruntami

Źródło: opracowane na podstawie danych EGIB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

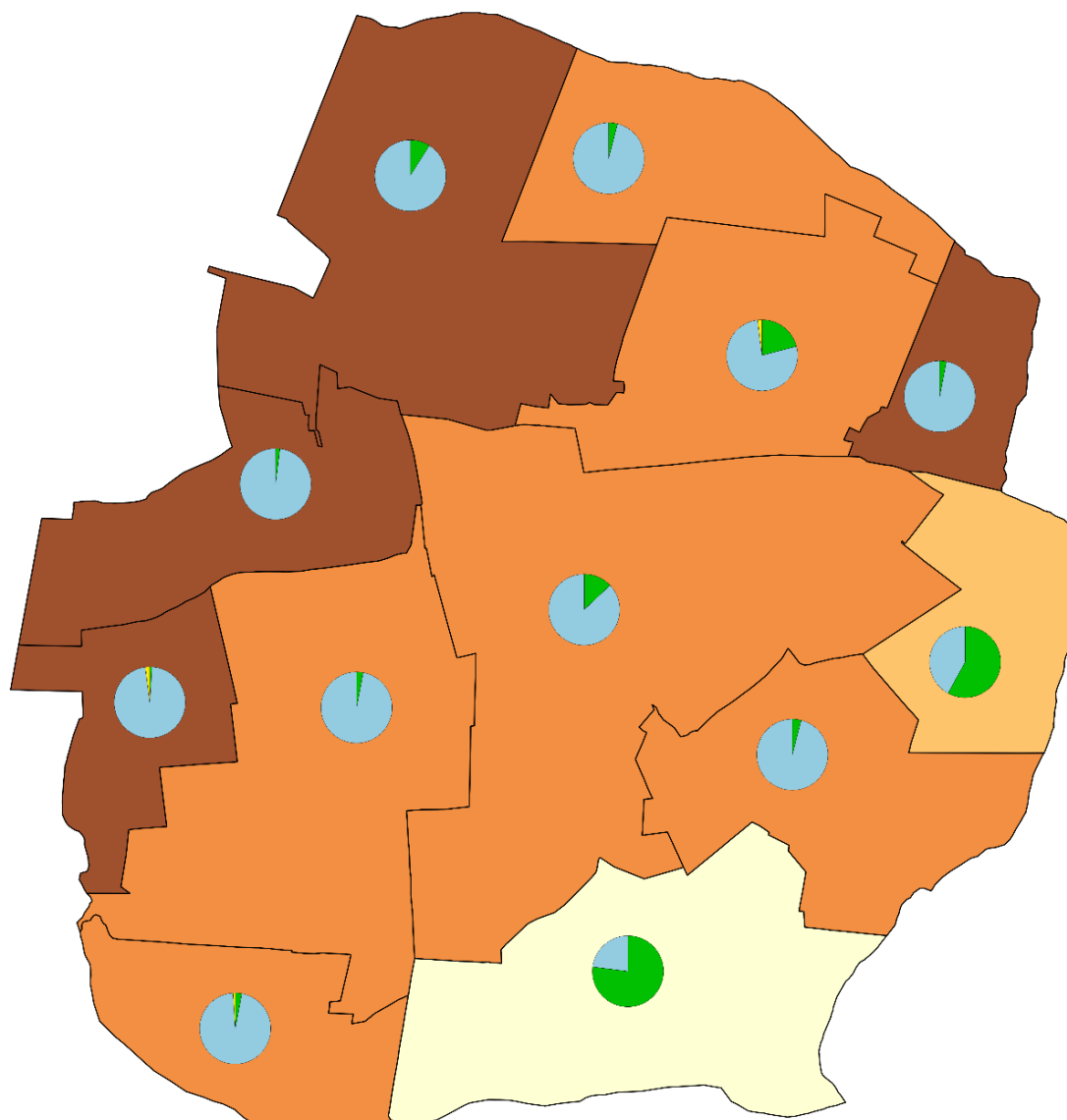
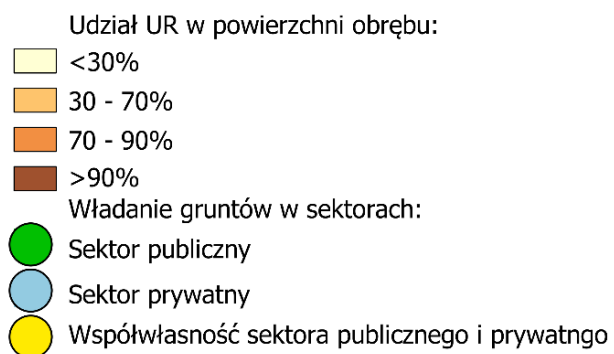
NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Tabela 24 Struktura władania gruntami

Lp.	Właściciel	Jedn.	Barchaczów	Bródek	Dąbrowa	Łabunie Reforma	Łabunie	Łabuńki	Majdan Ruszowski	Mocówka	Ruszów	Ruszów Kolonія	Wierzbie	Wólka Łabuńska	Razem Gmina
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.
1	Osoby fizyczne posiadające gospodarstwa rolne	ha	443,80	222,61	146,32	169,18	1083,03	839,33	362,43	382,83	863,18	308,25	482,92	481,04	5784,92
2		%	64,3%	82,9%	36,0%	18,5%	65,2%	72,4%	81,3%	73,5%	80,6%	87,1%	83,0%	73,6%	66,3%
3	Osoby fizyczne posiadające nieruchomości do 1 ha	ha	86,06	37,58	25,2	43,02	356,14	214,20	66,06	121,14	171,40	37,59	84,48	143,55	1386,43
4		%	12,5%	14,0%	6,2%	4,7%	21,4%	18,5%	14,8%	23,3%	16,0%	10,6%	14,5%	22,0%	15,9%
5	SP PGL LP	ha	126,38	3,11	230,33	687,27	0,00	0,00	0,00	1,61	4,28	0,00	0,00	1,75	1054,73
6		%	18,3%	1,2%	56,6%	75,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,3%	0,4%	0,0%	0,0%	0,3%	12,1%
7	KOWR	ha	0,85	0,00	0,00	0,00	110,16	56,71	0,00	0,00	1,59	0,00	0,00	0,00	169,31
8		%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	6,6%	4,9%	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	1,9%
9	Gmina	ha	16,53	3,26	3,39	3,56	40,05	33,36	8,74	15,34	24,92	3,03	8,85	17,51	178,54
10		%	2,4%	1,2%	0,8%	0,4%	2,4%	2,9%	2,0%	2,9%	2,3%	0,9%	1,5%	2,7%	2,0%
11	Powiat zamojski i SP w zarządzie powiatu zamojskiego	ha	3,64	1,89	1,29	3,04	11,27	6,17	3,68	0,00	3,06	2,20	5,56	5,85	47,65
12		%	0,5%	0,7%	0,3%	0,3%	0,7%	0,5%	0,8%	0,0%	0,3%	0,6%	1,0%	0,9%	0,5%
13	SP w zarządzie jednostek wojewódzkich	ha	0,91	0,00	0,00	0,00	6,08	1,06	0,03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,12	8,20
14		%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,4%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
15	SP w zarządzie GDDiK	ha	0,00	0,00	0,00	7,71	8,61	6,71	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,82	26,85
16		%	0,0%	0,0%	0,0%	0,8%	0,5%	0,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,6%	0,3%
17	Pozostałe grunty SP	ha	0,00	0,00	0,28	3,00	4,37	1,72	0,22	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,60
18		%	0,0%	0,0%	0,1%	0,3%	0,3%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
19	Współwłasność SP PGL LP i osób fizycznych	ha	12,41	0,00	0,00	0,00	0,52	0,00	4,50	0,00	2,43	2,98	0,00	0,00	22,84
20		%	1,8%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,0%	0,0%	0,2%	0,8%	0,0%	0,0%	0,3%
21	Parafia	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	9,61	0,00	0,07	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	9,68
22		%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
23	Zgromadzenie Sióstr Franciszkanek Misjonarek Maryi	ha	0,00	0,00	0,00	0,00	24,77	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	24,77
24		%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,5%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,3%
25	Pozostałe	ha	0,10	0,00	0,00	0,00	5,71	0,38	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	6,19
26		%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,1%
27	Razem	ha	690,68	268,45	406,82	916,76	1660,32	1159,64	445,74	520,92	1070,87	354,05	581,81	653,64	8729,70

Źródło: opracowane na podstawie danych EGiB

Rysunek 14 Udział użytków rolnych w obrębach i władanie gruntów w sektorach

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

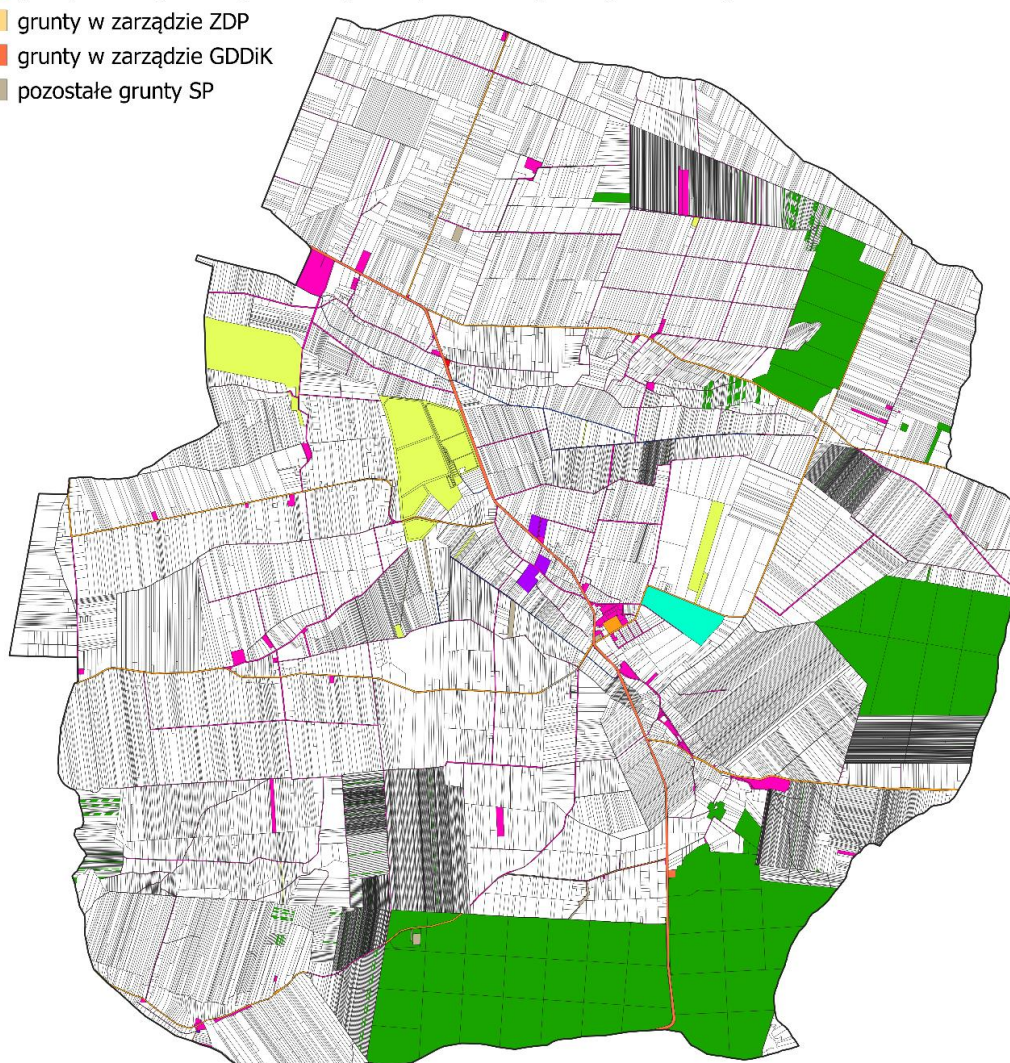
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rysunek 15 Struktura władania gruntami

Struktura władania gruntami

- grunty Gminy Łabunie
- grunty powiatu zamojskiego
- grunty parafii w Łabuniach
- grunty Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Misjonarek w Łabuniach
- grunty PGE
- grunty ORLEN S.A.
- grunty pozostałych właścicieli
- Grunty Skarbu Państwa**
- grunty PGL LP- własność SP
- grunty PGL LP- współwłasność SP
- grunty KOWR
- grunty w zarządzie Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Lublinie
- grunty w zarządzie ZDP
- grunty w zarządzie GDDiK
- pozostałe grunty SP

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.3.3 Struktura obszarowa i ilościowa gospodarstw rolnych

Ogółem na terenie gminy Łabunie jest 2218 gospodarstw rolnych. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w gminie jest niewielka – 2,60 ha. Najwyższa jest w Ruszowie – 3,16, a najniższa w obrębie Łabunie Reforma – 1,94 ha. Charakterystyczne jest, że średnia powierzchnia gospodarstwa jest bardzo zbliżona do siebie we wszystkich miejscowościach gminy.

Ilość gospodarstw w poszczególnych przedziałach powierzchniowych przedstawia się następująco:

- od 1 do 4,99 ha – 1195;
- od 5 do 9,99 ha – 198;
- od 10 do 14,99 ha – 20;
- od 15 do 49,99 ha – 5.

Widać, że zdecydowanie dominują gospodarstwa niewielkie, do 5 ha. Gospodarstw powyżej 15 ha jest na terenie gminy pięć (2 w Łabuniach, 2 w Ruszowie i jedno w obrębie Ruszów Kolonia).

Średnia ilość działek w gospodarstwie rolnym, podobnie jak średnia powierzchnia gospodarstwa, jest niewielka i wynosi 2,8 działek na gospodarstwo. Jest to wskaźnik korzystny dla gospodarstwa i stosunkowo niski w porównaniu z innymi gminami.

L.p.	Gospodarstwa w grupach obszarowych			Obręb												Razem gmina
				Barchaczów	Bródek	Dąbrowa	Łabunie Reforma	Łabunie	Łabuńki	Majdan Ruszowski	Mocówka	Ruszów	Ruszów Kolonia	Wierzbie	Wólka Łabuńska	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.
1	1 - 4,99 ha	ilość gosp.	liczba	150	81	51	83	343	356	108	140	229	117	144	193	1995
2		udział w liczbie gosp.	%	88,24%	92,05%	91,07%	95,40%	88,17%	95,44%	87,80%	90,32%	83,88%	93,60%	84,21%	92,79%	89,95%
3		powierzchnia	ha	314,3589	183,0547	106,2187	144,2233	697,37280	706,0717	252,1800	280,7873	525,9958	239,4167	316,5633	384,75	4150,9932
4		udział w pow. gosp.	%	70,83%	82,23%	72,59%	85,25%	64,39%	84,12%	69,58%	73,34%	60,94%	77,67%	65,55%	79,98%	71,76%
5		średnia powierzchnia gosp.	ha	2,0957	2,2599	2,0827	1,7376	2,0332	1,9833	2,3350	2,0056	2,2969	2,0463	2,1984	1,9935	2,0807
6	5 - 9,99 ha	ilość gosp.	liczba	20	7	4	4	35	15	13	14	39	6	27	14	198
7		udział w liczbie gosp.	%	11,76%	7,95%	7,14%	4,60%	9,00%	4,02%	10,57%	9,03%	14,29%	4,80%	15,79%	6,73%	8,93%
8		powierzchnia	ha	129,4439	39,5550	28,8196	24,9520	232,5832	108,4267	89,0822	89,7652	262,3862	37,8400	166,3547	83,9663	1293,175
9		udział w pow. gosp.	%	29,17%	17,77%	19,70%	14,75%	21,48%	12,92%	24,58%	23,45%	30,40%	12,28%	34,45%	17,46%	22,35%
10		średnia powierzchnia gosp.	ha	6,4722	5,6507	7,2049	6,2380	6,6452	7,2284	6,8525	6,4118	6,7279	6,3067	6,1613	5,9976	6,5312
11	10 - 14,99 ha	ilość gosp.	liczba	-	-	1	-	9	2	2	1	3	1	-	1	20
12		udział w liczbie gosp.	%	-	-	1,79%	-	2,31%	0,54%	1,63%	0,65%	1,10%	0,80%	-	0,48%	0,90%
13		powierzchnia	ha	-	-	11,2800	-	116,2949	24,8300	21,1700	12,2800	33,3600	11,9500	-	12,3192	243,4841
14		udział w pow. gosp.	%	-	-	7,71%	-	10,74%	2,96%	5,84%	3,21%	3,86%	3,88%	-	2,56%	4,21%
15		średnia powierzchnia gosp.	ha	-	-	11,2800	-	12,9217	12,41500	10,585	12,2800	11,1200	11,9500	-	12,3192	12,1742
16	15 - 49,99 ha	ilość gosp.	liczba	-	-	-	-	2	-	-	-	2	1	-		5
17		udział w liczbie gosp.	%	-	-	-	-	0,51%	-	-	-	0,73%	0,80%	-		0,23%
18		powierzchnia	ha	-	-	-	-	36,7820	-	-	-	41,4380	19,0444	-		97,2644
19		udział w pow. gosp.	%	-	-	-	-	3,40%	-	-	-	4,80%	6,18%	-		1,68%
20		średnia powierzchnia gosp.	ha	-	-	-	-	18,3910	-	-	-	20,7190	19,0444	-		19,4529
21	Gmina ogółem	ilość gosp.	liczba	170	88	56	87	389	373	123	155	273	125	171	208	2218
22		powierzchnia	ha	443,8028	222,6097	146,3183	169,1753	1083,0329	839,3284	362,4322	382,8325	863,1800	308,2511	482,9180	481,0363	5784,9175
23		średnia powierzchnia gosp.	ha	2,6106	2,5297	2,6128	1,9445	2,7841	2,2502	2,946603252	2,4699	3,1618	2,4660088	2,8241	2,3127	2,6082

Tabela 25 Struktura obszarowa i ilościowa gospodarstw rolnych, źródło: opracowane na podstawie danych EGIB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

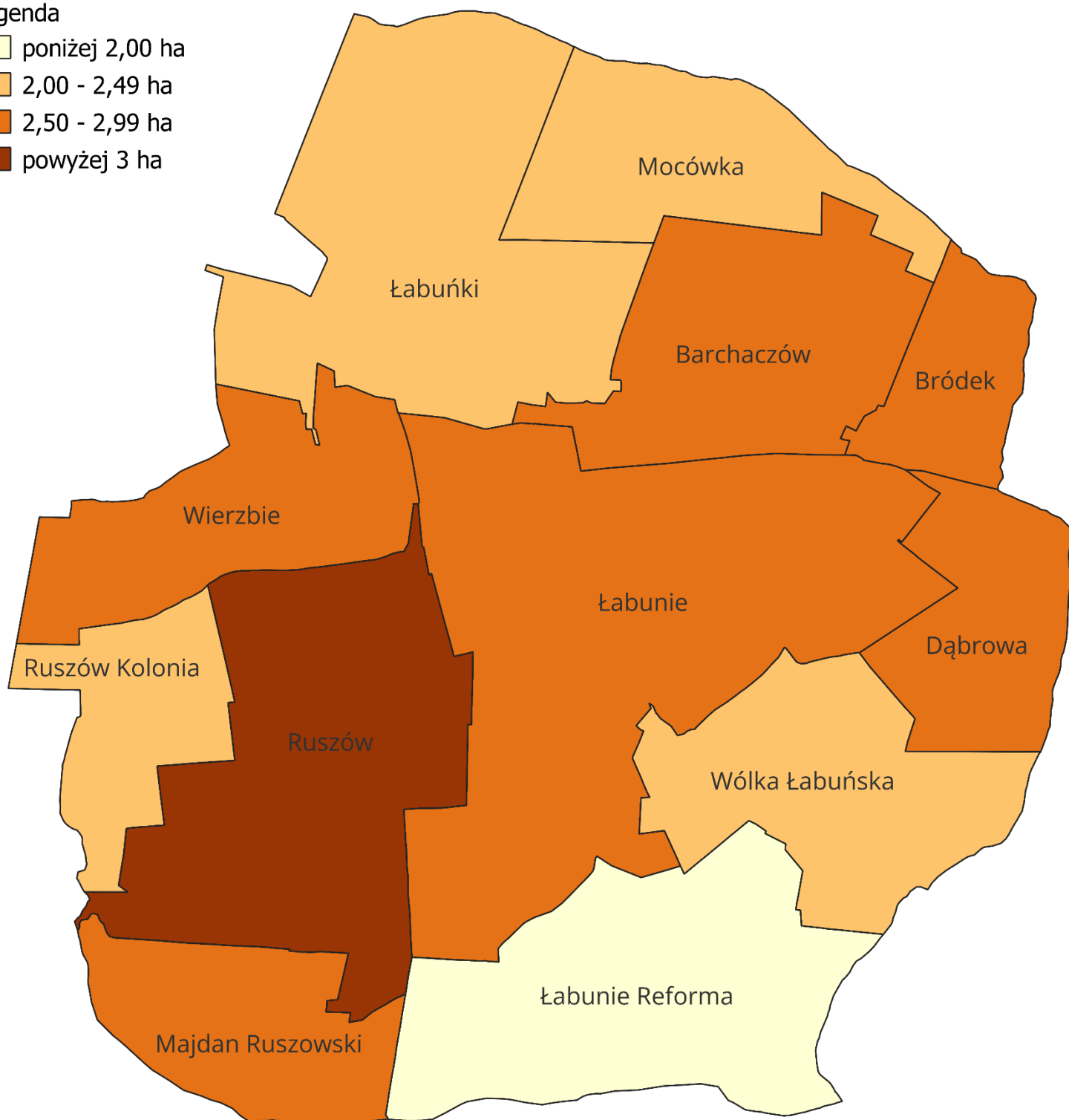
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rysunek 16 Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego

Legenda

- poniżej 2,00 ha
- 2,00 - 2,49 ha
- 2,50 - 2,99 ha
- powyżej 3 ha

Źródło: opracowanie własne na podstawie EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.3.4 Rozdrobnienie gruntów w gospodarstwach rolnych

Regiony południowo-wschodniej Polski charakteryzują się największym w kraju rozdrobnieniem gruntów ukształtowanym na przestrzeni lat. Łączy się to z wysoką liczbą działek w poszczególnych gospodarstwach rolnych oraz niewielką średnią powierzchnią działki ewidencyjnej. Z punktu widzenia rolnika układ taki wydłuża czas pracy oraz zwiększa jej koszty. Wpływa to na obniżenie dochodów produkcji rolnej. Rozdrobnienie gruntów to jedna z największych wad struktury przestrzennej ograniczająca w znacznym stopniu rozwój wsi. Jedynym kompleksowym zabiegiem naprawczym tego zjawiska jest realizacja prac scaleniowych. Rozdrobnienie gruntów to istotna przesłanka do rozpoczęcia procesu scalenia gruntów.

Dla obszaru Gminy Łabunie przeprowadzono analizę przestrzenną dla wszystkich obrębów ewidencyjnych. W jej wyniku ustalono, że średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego w gminie waha się od 1,94 ha w Łabuniach Reformie do 3,16 ha w Ruszowie. Średnia liczba działek w gospodarstwie rolnym w poszczególnych miejscowościach wynosi od 1,6 działki (w obrębach Łabunie Reforma i Ruszów Kolonia) do 5,4 działki (w Wólce Łabuńskiej).

Tabela 26 Rozdrobnienie gruntów gospodarstw w grupach obszarowych

Lp.	Obręb	1 - 4,99 ha		5 – 9,99 ha		10 – 14,99 ha		15 – 49,99 ha		Średnia powierzchnia działki w gosp. [ha]	Średnia liczba działek w gosp.	Średnia pow. gosp. [ha]
		*A	**B	*A	**B	*A	**B	*A	**B			
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
1	Barchaczów	2,10	3,13	6,47	7,10	-	-	-	-	0,73	3,6	2,61
2	Bródek	2,26	1,83	5,65	3,29	-	-	-	-	1,30	1,9	2,53
3	Dąbrowa	2,08	2,10	7,21	5,75	11,28	9,00	-	-	1,05	2,5	2,61
4	Łabunie Reforma	1,74	1,49	6,24	3,50	-	-	-	-	1,23	1,6	1,94
5	Łabunie	2,03	2,26	6,65	5,63	12,92	5,00	18,39	2,00	1,06	2,6	2,78
6	Łabuńki	1,98	2,04	7,23	4,47	12,42	11,00	-	-	1,03	2,2	2,25
7	Majdan Ruszowski	2,34	2,81	6,85	7,92	10,59	8,00	-	-	0,86	3,4	2,94
8	Mocówka	2,01	1,85	6,41	4,43	12,28	13,00	-	-	1,15	2,2	2,47
9	Ruszów	2,30	3,16	6,73	7,41	11,12	5,33	20,72	5,50	0,83	3,8	3,16
10	Ruszów Kolonia	2,05	1,42	6,31	2,67	11,95	4,00	19,04	12,00	1,56	1,6	2,47
11	Wierzbie	2,20	2,00	6,16	3,63	-	-	-	-	1,25	2,3	2,82
12	Wólka Łabuńska	1,99	4,66	6,00	14,00	12,32	30,00	-	-	0,43	5,4	2,31
11	Gmina ogółem	2,08	2,50	6,53	6,21	12,17	7,75	19,45	5,40	1,04	2,8	2,61

*A – średnia powierzchnia gospodarstwa, **B- średnia liczba działek w gospodarstwie

Źródło: opracowane na podstawie danych EGİB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

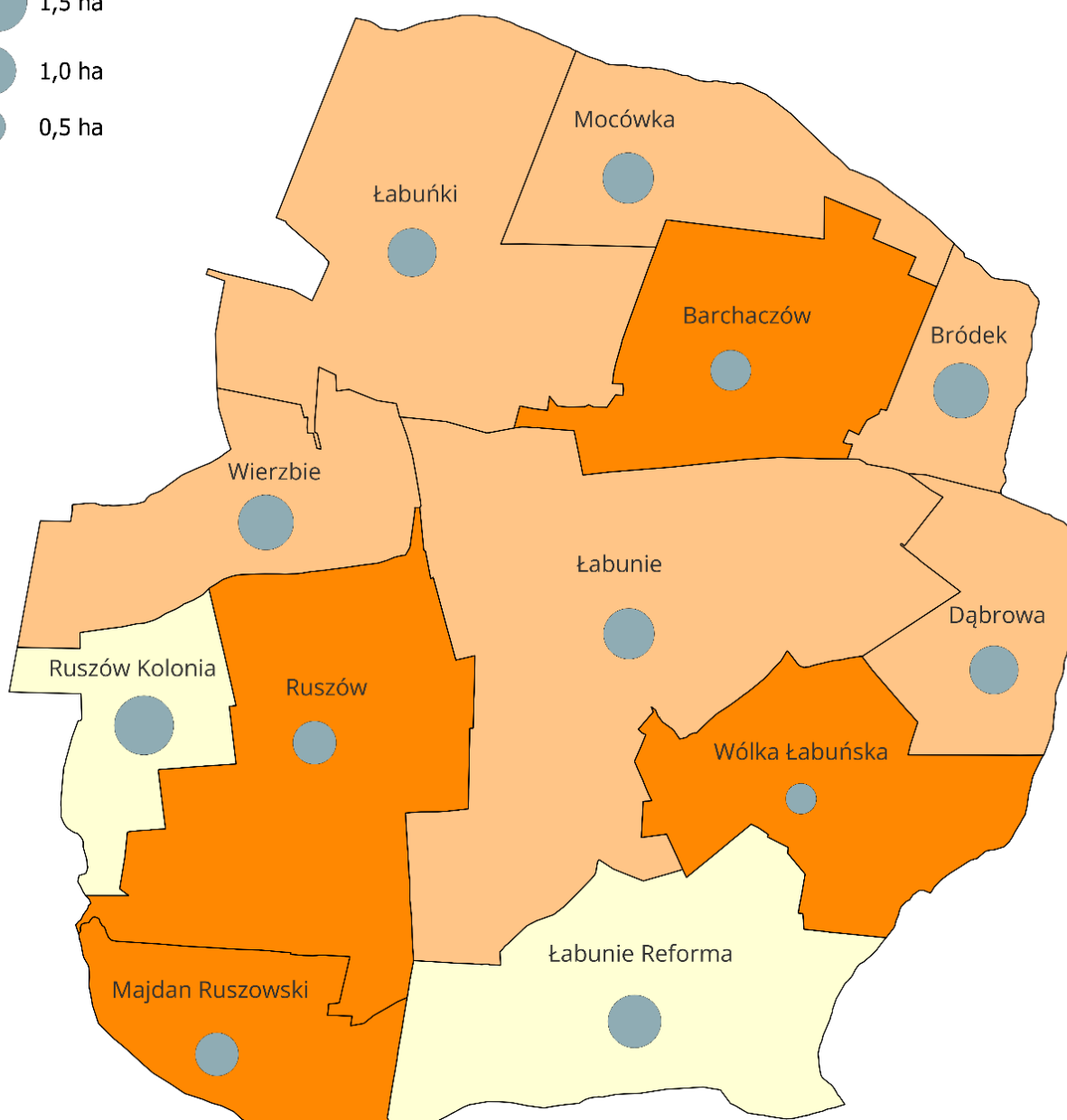
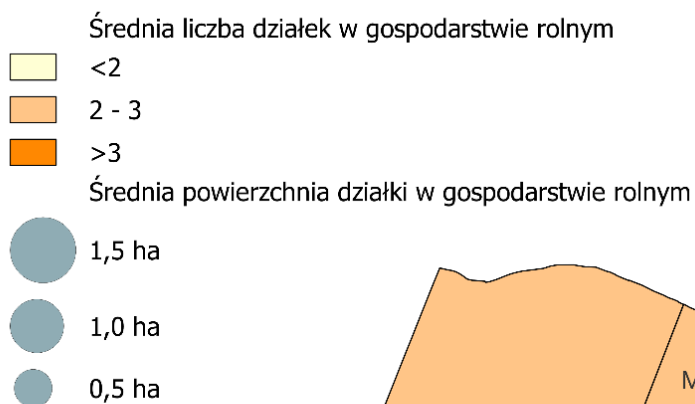
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rysunek 17 Rozdrobnienie gruntów w indywidualnych gospodarstwach

Legenda:

Źródło: opracowanie własne na podstawie EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.3.5 Działki bez dostępu do drogi publicznej

Studium działek bez dostępu do drogi publicznej opracowano na podstawie danych ewidencyjnych. W gminie Łabunie liczba działek bez dostępu do drogi publicznej wynosi 995 co stanowi 8,5% wszystkich działek. Największy problem z dostępem do dróg publicznych występuje u mieszkańców w obrębach: Łabunie, Łabuńki oraz Ruszów.

Tabela 27 Działki bez dostępu do drogi publicznej

L.p.	Obręb	Powierzchnia obrębu (ha)	Liczba działek bez dostępu do drogi publicznej	Liczba działek w obrębie	Udział w liczbie działek (%)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1	Barchaczów	690,68	55	1019	5,4
2	Bródek	268,45	39	268	14,6
3	Dąbrowa	406,82	5	212	2,4
4	Łabunie Reforma	916,76	34	370	9,2
5	Łabunie	1660,32	240	2401	10,0
6	Łabuńki	1159,64	164	1575	10,4
7	Majdan Ruszowski	445,74	109	708	15,4
8	Mocówka	520,92	30	770	3,9
9	Ruszów	1070,87	143	1691	8,5
10	Ruszów Kolonia	354,05	20	293	6,8
11	Wierzbie	581,81	47	633	7,4
12	Wólka Łabuńska	653,64	109	1821	6,0
Gmina ogółem		8729,70	995	11761	8,5

Źródło: opracowane na podstawie danych EGiB

Rysunek 18 Studium działek bez dostępu do drogi publicznej

Legenda

- granica działki
- działki bez dostępu do drogi publicznej

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.3.6 Obiekty związane z obsługą rolnictwa

W sześciu miejscowościach Gminy Łabunie znajdują się obiekty związane z obsługą rolnictwa. Są to punkty handlowe, usługowe i przemysłowe bezpośrednio powiązane z produkcją rolniczą. Obiekty pozwalają rolnikom na świadczenie niezbędnych usług bez konieczności transportu produktów rolnych oraz środków niezbędnych do produkcji rolnej. Ogranicza to koszty związane z transportem plonów. Lokalizacja gminy, niewielka odległość od Zamościa i bardzo dobre połączenie drogowe umożliwia dostęp rolnikom do pozostałych punktów skupu czy specjalistycznych sklepów. Transport płodów rolnych odbywa się do Zamojskich Zakładów Zbożowych czy cukrowni w Werbkowicach i Krasnymstawie. Gospodarze korzystają także z ofert firm dowożących towar klientowi oraz odbierających produkty rolne bezpośrednio z gospodarstwa. Zastosowane rozwiązania są indywidualną kwestią każdego rolnika. Naprawa maszyn i sprzętu rolniczego zazwyczaj odbywa się we własnym zakresie. Z uwagi na typowo rolniczy charakter regionu w mieście Zamość funkcjonuje wiele sklepów branżowych oferujących niezbędne części. W przypadku nowoczesnych maszyn rolnicy korzystają z autoryzowanych serwisów. W poniższej tabeli przedstawiono zestawienie obiektów związanych z obsługą rolnictwa. Na terenie gminy Łabunie istnieją skupy zbóż zlokalizowane w miejscowościach Łabunie i Łabuńki Pierwsze.

Tabela 28 Obiekty związane z obsługą rolnictwa

L.p.	Obręb	Liczba obiektów związanych z obsługą rolnictwa	Rodzaj obiektów
1.	2.	3.	4.
1	Barchaczów	3	zlewnia mleka, sprzedaż maszyn rolniczych, tartak mobilny
2	Łabunie	7	skup zbóż, zabytkowy młyn, suszarnia drewna, sprzedaż nawozów i węgla, hurtownia owoców i warzyw, sklep środków ochrony roślin skup złomu
3	Łabuńki Pierwsze	6	skup zbóż, sprzedaż nawozów i węgla, sprzedaż kur, ferma kur przecieranie drewna skup złomu
4	Ruszków	3	olejarnia, sprzedaż kur, suszarnia zbóż
5	Wierzbie	3	ferma kur, tartak zakład mechaniczny
6	Wólka Łabuńska	1	tartak
7	Gmina ogółem	23	

Źródło: opracowane na podstawie danych z Urzędu Gminy Łabunie

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.3.7 Stan i ocena rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Gmina Łabunie jest gminą typowo rolniczą. Powierzchnia gruntów rolnych stanowi 75,9% powierzchni całej gminy. Możliwości produkcyjne poszczególnych gmin należy ocenić na podstawie syntetycznej oceny przyrodniczych warunków produkcji rolnej. Stosuje się do tego opracowaną przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach metodę bonitacji punktowej. Na ocenę składają się czynniki środowiskowe takie jak gleba, agroklimat, rzeźba terenu i warunki wodne, które po zsumowaniu dają wskaźnik waloryzacji. Ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej w gminie Łabunie wyniósł 83,6 punktów. (źródło: Warunki przyrodnicze produkcji rolnej woj. zamojskie, Kern H., Budzyńska K., Gądor K., Hołowiński J., Zbysław B., Deputat T., Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, 1990).

W oparciu o przedstawioną systematykę grunty zgrupowano w trzy przedziały, definiując przedział o najwyższym stopniu ochrony, o wysokim stopniu ochrony oraz o niskim stopniu, podlegający złagodzonej ochronie:

- 1) Najwyższy stopień ochrony- I, II, , [IIIa, IIIb, III >22 ha];
- 2) Wysoki stopień ochrony - IIIa, IIIb, III nie stanowiące zwartych kompleksów;
- 3) Niski stopień ochrony tzw. ochrona złagodzona - IVa, IVb, IV, VI i V. (źródło Analiza zasobów rolniczej przestrzeni produkcyjnej w polityce przestrzennej Gminy Tomice, Prus B., Salata T., Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja w Krakowie, 2013).

Powierzchnia zwanego obszaru kompleksów określona została na podstawie wartości ogólnego wskaźnika jakości (OWJ) rolniczej przestrzeni produkcyjnej, wynoszącego dla OWJ 82-89 punktów co najmniej 22 ha. (źródło Ochrona gruntów rolnych województwa krakowskiego z uwzględnieniem zasad ekorozwoju, Koreleski K., 1990). Na podstawie w/w literatury określono na terenie Gminy Łabunie powierzchnię oraz zasięgi poszczególnych stopni ochrony gruntów rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Tabela 29 Ocena rolniczej przestrzeni produkcyjnej

L.p.	Obręb		Stopień ochrony gruntów rolnych			Razem grunty rolne	Grunty rolne i leśne	Grunty przeznaczone na cele nierolne i nieleśne
			Najwyższy	Wysoki	Niski			
1.	2.		3.	4.	5.	6.	7.	8.
1	Barchaczów	ha	140,02	44,23	314,52	498,77	670,67	20,01
		%	28,07%	8,87%	63,06%	72,21%	97,10%	2,90%
2	Bródek	ha	0,00	12,43	233,01	245,44	264,51	3,94
		%	0,00%	5,06%	94,94%	91,43%	98,53%	1,47%
3	Dąbrowa	ha	0,00	21,17	138,67	159,84	402,04	4,78
		%	0,00%	13,24%	86,76%	39,29%	98,82%	1,18%
4	Łabunie Reforma	ha	163,95	15,67	31,17	210,79	900,31	16,45
		%	77,78%	7,43%	14,79%	22,99%	98,21%	1,79%
5	Łabunie	ha	553,21	171,57	667,24	1392,01	1586,35	73,97
		%	39,74%	12,33%	47,93%	83,84%	95,55%	4,45%
6	Łabuńki	ha	720,14	230,89	152,62	1103,65	1112,61	47,03
		%	65,25%	20,92%	13,83%	95,17%	95,94%	4,06%
7	Majdan Ruszowski	ha	288,33	0,61	77,53	366,47	435,05	10,69
		%	78,68%	0,17%	21,15%	82,22%	97,60%	2,40%
8	Mocówka	ha	331,92	56,23	10,50	398,65	510,68	10,24
		%	83,26%	14,11%	2,63%	76,53%	98,03%	1,97%
9	Ruszów	ha	204,45	62,10	585,01	851,56	1046,80	24,07
		%	24,01%	7,29%	68,70%	79,52%	97,75%	2,25%
10	Ruszów Kolonia	ha	0,00	16,05	306,42	322,47	349,16	4,89
		%	0,00%	4,98%	95,02%	91,08%	98,62%	1,38%
11	Wierzbie	ha	0,00	39,23	527,79	567,02	567,02	14,79
		%	0,00%	6,92%	93,08%	97,46%	97,46%	2,54%
12	Wólka Łabuńska	ha	207,22	18,24	281,35	506,80	634,70	18,94
		%	40,89%	3,60%	55,51%	77,54%	97,10%	2,90%
13	Gmina ogółem	ha	2609,25	688,40	3325,82	6623,48	8479,92	249,78
		%	39,39%	10,39%	50,21%	75,87%	97,14%	2,86%

Źródło: opracowane na podstawie danych EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

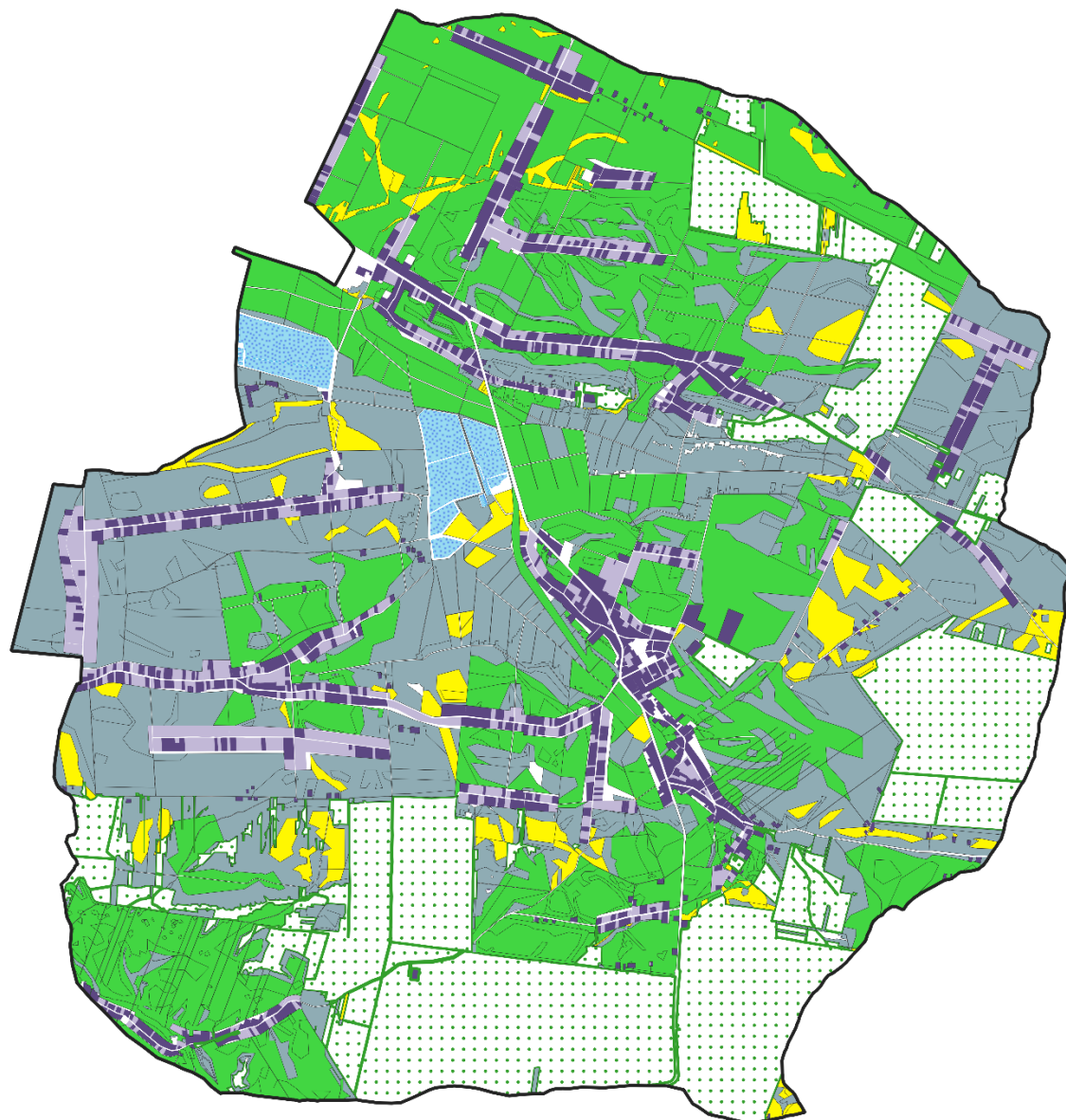
Rysunek 19 Kategorie ochrony gleb rolnych

Legenda

- Grunty rolne o najwyższym stopniu ochrony kl. I, II, III w kompleksach >22 ha
- Grunty rolne o wysokim stopniu ochrony kl. IIIa, IIIb, III w kompleksach <22 ha
- Grunty rolne o niskim stopniu ochrony
- Lasy
- Staw hodowlany

Zabudowa istniejąca

Tereny przeznaczone pod zabudowę w MPZP

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.3.8 Stan i ocena infrastruktury technicznej i społecznej

Sieć wodociągowa

W gminie Łabunie sieć wodociągowa jest słabo rozwinięta. Występuje jedynie w miejscowości Majdan Ruszowski. Wodociąg ten zaopatruje w wodę mieszkańców tego sołectwa oraz mieszkańców Rachodoszcz, Feliksówki i Bożej Woli w gminie Adamów i mieszkańców wsi Polany w gminie Krynice (*źródło: Raport o Stanie Gminy za 2023 rok*). Długość sieci wodociągowej w 2020 roku na terenie gminy to tylko 3,28 km. Udział mieszkańców korzystających z wodociągów do ogólnej liczby mieszkańców gminy ma wartość 7,1% (*źródło: Strategia Rozwoju Gminy Łabunie na lata 2021-2027*). Zdecydowana większość mieszkańców zaopatruje się w wodę z ujęć indywidualnych.

Odprowadzanie ścieków - sieć kanalizacyjna

Pod względem stopnia skanalizowania gmina prezentuje się stosunkowo korzystnie, jej wskaźnik skanalizowania jest wyższy od średniej dla powiatu oraz obszarów wiejskich regionu. W 2020 roku długość sieci kanalizacji sanitarnej wynosiła 45,3 km (*źródło: Strategia Rozwoju Gminy Łabunie na lata 2021-2027*). System zbiorowego odprowadzania ścieków funkcjonuje w Łabuńkach Pierwszych, części Łabuń i części Wólki Łabuńskiej. Budowana jest sieć kanalizacyjna w Barchaczowie. Ścieki odprowadzane są w oparciu o pracę 13 przepompowni do oczyszczalni ścieków w Zamościu. W 2023 roku odprowadzono 56 949 m³ ścieków. W miejscowościach nieskanalizowanych ścieki odprowadza się do zbiorników bezodpływowych (szamb), których na obszarze gminy jest 967 oraz przydomowych oczyszczalni ścieków – 13 na terenie gminy (*źródło: Raport o Stanie Gminy za 2023 rok*).

Sieć gazowa

Długość sieci gazowej na koniec 2020 roku wynosiła 94,15 km (*Źródło: Projekt Strategii Rozwoju Gminy Łabunie na lata 2021-2027*). Liczba odbiorców gazu to 782 podmioty a ilość odbiorców, którzy ogrzewają mieszkania gazem to 408. Liczba mieszkańców korzystających z sieci gazowej wynosiła 2355 osób. Większość obszaru gminy w gaz zasilana jest ze stacji redukcyjno-pomiarowej położonej w Krzywym Stoku i Zamościu. Miejscowość Majdan Ruszowski podłączona jest do sieci gazowej gminy Adamów. Poza zasięgiem sieci znajduje się jedynie zabudowa kolonijna niektórych miejscowości, tj. Łabunie, Łabunie Reforma, Mocówka, Ruszów. Sieć gazowa jest ciągle rozbudowywana, tym samym liczba mieszkańców korzystających z niej ciągle rośnie.

Sieć telefoniczna i elektryczna

Na terenie gminy dostępna jest zarówno sieć telefonii stacjonarnej, jak i komórkowej. Sieć Internet dostępna jest w wersji stacjonarnej oraz mobilnej. Obszar gminy Łabunie jest w pełni zelektryfikowany.

Swobodny dostęp do dóbr i usług w zakresie oświaty, kultury, ochrony zdrowia, mienia, a także rozrywki, znacząco wpływa na jakość życia mieszkańców gminy. Głównym ośrodkiem infrastruktury społecznej jest miejscowość Łabunie, w której znajduje się największa liczba instytucji administracyjnych, usługowych, oświatowo-kulturowych oraz sportowych, zaspokajających podstawowe potrzeby mieszkańców. Miejscowość ta jest siedzibą Szkoły Podstawowej w Łabuniach, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Posterunku Policji, Urzędu Pocztowego oraz Biblioteki Publicznej. Ponadto w Łabuniach funkcjonuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, apteka, gabinet dentystyczny oraz punkt weterynaryjny.

Znaczna część obiektów użyteczności publicznej znajduje się również w Łabuńkach I, gdzie działa m.in. Zespół Szkolno-Przedszkolny (przedszkole samorządowe w Ruszowie i szkoła podstawowa w Łabuniach), Hospicjum Santa Gala oraz gabinet fizjoterapii. W miejscowości Bródek zlokalizowany jest Ośrodek Opieki Społecznej (COM) wraz ze świetlicą dla osób z niepełnosprawnością intelektualną, oferujący opiekę, wyżywienie i zajęcia terapeutyczne. Z kolei w Majdanie Ruszowskim funkcjonuje Dom Spokojnej Starości. Pozostałe potrzeby mieszkańców są zaspokajane dzięki bliskiemu położeniu większych ośrodków miejskich, takich jak Zamość.

Na obszarze gminy znajduje się szereg obiektów sportowych i rekreacyjnych:

- stadion sportowy w Łabuniach – ogrodzony obiekt o powierzchni 100x63 m, składający się z boiska do piłki nożnej, oświetleniem nawadniającym i zadaszonymi trybunami na ponad 200 osób, z parterowym budynkiem sanitarno – szatniowym składającym się z dwóch szatni, pomieszczenia klubowego oraz gospodarczego wybudowany w 2024 r.;
- kompleks Orlik;
- boiska sportowe w miejscowościach: Barchaczów, Bródek, Wólka Łabuńska, Łabuńki I, Majdan Ruszowski, Mocówka, Ruszów, Wierzbie, ponadto w 2024 r. zostały wybudowane nowe boiska o wielkości 1500 m. kw. przy Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Łabuniach i Zespole Szkolno – Przedszkolnym w Łabuńkach Pierwszych;
- place zabaw wyposażone w urządzenia zabawowe w miejscowościach: Barchaczów, Dąbrowa, Łabunie, Łabunie Reforma, Wólka Łabuńska, Łabuńki I, Majdan Ruszowski, Mocówka, Ruszów, Wierzbie;
- siłownia zewnętrzna w Bródku;
- strzelnica sportowa w Łabuniach;
- altanki wypoczynkowe w miejscowościach: Barchaczów, Łabunie, Łabunie – Reforma, Wólka Łabuńska, Łabuńki Pierwsze, Majdan Ruszowski, Mocówka i Wierzbie zrealizowane w 2024 roku w ramach projektu „Budowa infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w gminie Łabunie”.

Zdjęcie 7 Stadion sportowy w Łabuniach, źródło: własne, inwentaryzacja terenowa (maj 2024 r.)

Zdjęcie 8 Altanka wypoczynkowa w Wólce Łabuńskiej, źródło: własne, inwentaryzacja terenowa (maj 2024 r.)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Na terenie gminy znajduje się 6 świetlic wiejskich, w miejscowościach: Dąbrowa, Łabunie, Łabunie Reforma, Łabuńki Drugie, Mocówka, Wierzbie. Miejscowości: Barchaczów, Bródek, Łabunie, Wólka Łabuńska, Łabuńki Pierwsze, Majdan Ruszowski, Ruszów posiadają remizy strażackie ochotniczej straży pożarnej.

W 2024 roku w Łabuniach została wybudowana nowa remiza strażacka o powierzchni ponad 330 m.

Zdjęcie 9 Remiza strażacka w Łabuniach źródło: własne, inwentaryzacja terenowa (maj 2024 r.)

2.4 WARUNKI WODNE I GOSPODARKA WODNA

2.4.1 Ogólny opis warunków wodnych

Teren gminy Łabunie położony jest w granicach Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) Nr 407 Niecka Lubelska (Chełm-Zamość). GZWP Nr 407 na obszarze gminy tworzy dwie Jednolite Części Wód Podziemnych (JCWP): jednostka Nr 121 – PLGW 2000121 oraz jednostka Nr 90 – PLGW200090. Wody podziemne stanowią podstawowe źródło zaopatrzenia w wodę miejscowej ludności i są to wody dobrej jakości. Główny Zbiornik Wód Podziemnych wymaga szczególnej ochrony przed zanieczyszczeniami. Na terenie gminy Łabunie obowiązuje wiele zakazów i nakazów związanych z ochroną wód podziemnych. Do głównych należy zakaz lokalizacji wysypisk odpadów i wylewisk.

Zgodnie z informacjami zawartymi w „*Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*” w granicach gminy Łabunie znajdują się 4 Jednolite Części Wód Powierzchniowych. Są to: Wieprz do Jacynki RW 20002324136, Łabuńka do Czarnego Potoku PLRW20002324249, Sieniocha PLRW200023266249, Siniocha PLRW2000232662549. We wszystkich częściach stan wód określono jako zły.

W związku z tym, że gmina Łabunie położona jest w obrębie II regionu hydrograficznego, obejmującego Roztocze oraz centralną i zachodnią część Wyżyny Lubelskiej charakteryzuje się bardzo małą gęstością sieci wodnej oraz niedoboru wody na obszarach międzyrzecznych, jedynie duża koncentracja zjawisk wodnych możemy zobaczyć w wybranych dolinach. W międzyrzeczach występują zaś duże połacie bezwodne. Niewielka zasobność w wodę obszaru jest następstwem łatwości wnikania wód opadowych i roztopowych do niższych warstw gleby, które charakteryzują się dużą zawartością wody. Główny poziom wodonośny związany jest z utworami kredowymi i czwartorzędowymi.

2.4.2 Wody płynące i ciek naturalne

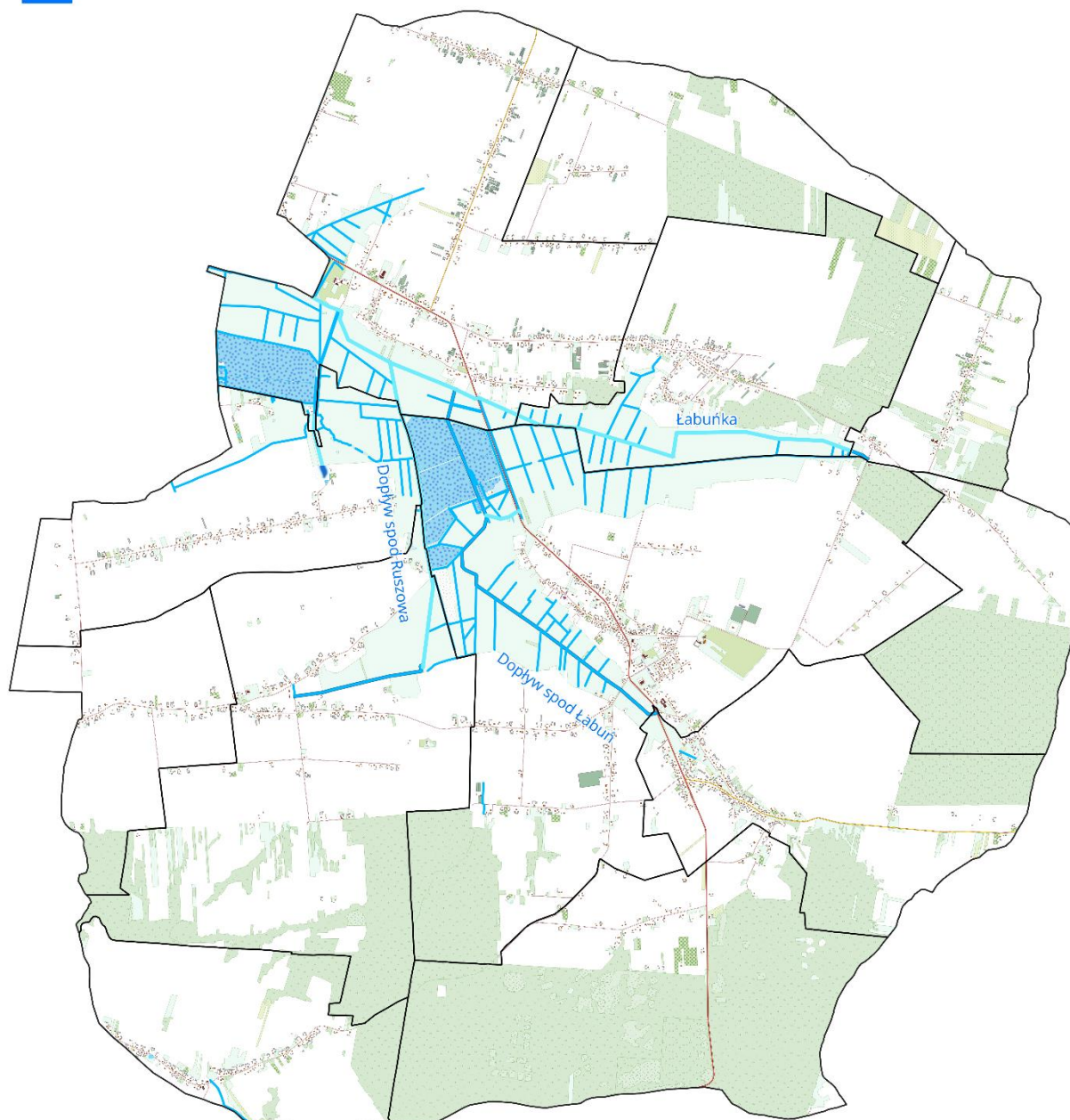
Gmina Łabunie położona jest w dorzeczu Wieprza i Bugu. Ponad 90% powierzchni gminy należy do zlewni rzeki Łabuńka (ciek III rzędu), która jest dopływem Wieprza. Niewielka, wschodnia część gminy należy do zlewni Bugu i odwadniana jest przez Siniochę (rzeka IV rzędu), dopływ Huczwy (ciek III rzędu). Południowa, niewielka powierzchniowo część gminy, w Majdanie Ruszowskim, odwadniana jest przez ciek o nazwie Kryniczka (ciek III rzędu), dopływ Wieprza. Północna granica gminy biegnie działem wodnym pomiędzy doliną Łabuńki a jej dopływem o nazwie Czarny Potok, który płynie przez sąsiednie gminy – Sitno i Zamość.

Źródła Łabuńki, o niewielkiej wydajności, znajdują się na granicy wsi Łabunie i Bródek. Płynie ona ze wschodu na zachód szeroką, w dużej części zabagnioną doliną. Łabuńka, od południa posiada dwa dopływy o nazwach: dopływ spod Łabuń i dopływ spod Ruszowa. Od strony północnej, w obrębie Łabuńki istnieje niewielki ciek wodny. Dopływy Łabuńki prowadzą niewielkie ilości wody. Większe ilości wody występują po obfitych opadach i roztopach wiosennych. Łabuńka na znacznych odcinkach jest uregulowana i umocniona. Jej długość na obszarze gminy wynosi 6,16 km. W obrębie Barchaczów Łabuńka nie jest wydzielona jako odrębna działka. Płynie po gruntach prywatnych.

Rysunek 20 Wody powierzchniowe na terenie gminy

Legenda

- stawy hodowlane istniejące
- zbiorniki wodne istniejące
- cieki naturalne
- rowy melioracji szczegółowej
- źródło Krynica

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych BDOT

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Tabela 30 Powierzchnia wód otwartych i sieci rzek

Lp.	Obręb	Powierzchnia ogólna obróbu (ha)	Grunty pod wodami (udział w powierzchni obróbu)									
			razem		wody stojące		wody płynące			rowy		
			ha	%	ha	%	ha	km	%	ha	km	%
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.
1	Barchaczów	690,68	2,6612	0,4	-	-	0,9100	3,66	0,1	1,7512	3,81	0,2
2	Bródek	268,45	0,0600	0,0	-	-	-	-	-	0,0600	-	0,0
3	Dąbrowa	406,82	0,0800	0,0	-	-	-	-	-	0,0800	-	0,0
4	Łabunie	1660,32	7,3506	0,4	-	-	-	-	-	7,3506	28,08	0,4
5	Łabuńki	1159,64	3,9184	0,3	-	-	1,0600		0,1	2,8584	16,80	0,2
6	Majdan Ruszowski	445,74	0,2400	0,1	0,1900	0,0	-	-	-	0,0500	0,65	0,0
7	Ruszów	1070,87	1,0961	0,1	-	-	-	-	-	1,0961	3,29	0,1
8	Wierzbie	581,81	2,3654	0,4	0,9600	0,2	-	-	-	1,4054	7,43	0,2
9	Wólka Łabuńska	653,64	0,1200	0,0	-	-	-	-	-	0,1200	0,22	0,0
Gmina ogółem		8729,70	17,8917	1,7	1,1500	0,2	1,9700	3,66	0,2	14,7717	60,28	1,1

Źródło: opracowane na podstawie bazy EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Tabela 31 Cieki naturalne w gminie Łabunie

L.p.	Obręb	Nazwa cieku	Administrator	Długość	Dopływ	Administrator	Długość
				km			km
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1	Barchaczów	Łabuńka	WZMiUW	3,65	-	WZMiUW	-
2	Łabuńki	Łabuńka	WZMiUW	2,51	Dopływ spod Łabuń	WZMiUW	4,49
3					Dopływ spod Ruszowa	-	3,14
Razem				6,16			7,63

Źródło: opracowane na podstawie danych PGWWPP

Zdjęcie 10 Odcinek rzeki Łabuńka w Barchaczowie, źródło: własne, inwentaryzacja terenowa (maj 2024 r.)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.4.3 System melioracji wodnych i urządzenia melioracji wodnych

Szeroka dolina Łabuńki i jej dopływy w całości jest zmeliorowana rowami otwartymi. Ogólna długość rowów melioracyjnych na obszarze gminy wynosi 60,47 km. Większość rowów jest w złym stanie i wymaga renowacji – 51,60 km. Rowy w dobrym stanie technicznym mają długość 8,87 km. Rowy wykazane w ewidencji a nieistniejące na gruncie to 6,00 km.

Stosunkowo dużo jest rowów, które nie są wykazane w ewidencji gruntów (nieewidencyjne) – 18,48 km. Najwięcej jest rowów w obrębach ewidencyjnych położonych w dolinie Łabuńki: Łabunie 28,08 km, Łabuńki 16,80 km, Wierzbie 7,43 km. (Tab. 32). Na terenie gminy większość przepustów jest w stanie dobrym. Duża część zlokalizowana jest w dolinie Łabuńki i jej dopływów. Istnieją też przepusty pod drogami w suchych dolinach, w których po obfitych opadach płyną duże ilości wody.

Tabela 32 Stan rowów melioracyjnych

L.p.	Obręb	Stan rowów melioracyjnych				
		dobry	zły	nieewidencyjny	nieistniejący	Razem stan dobry/zły
		km	km	km	km	km
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1	Barchaczów	0,22	3,59	0,26	0,25	3,81
2	Bródek	-	0,19	-	-	0,19
2	Łabunie	1,52	26,56	3,68	3,97	28,08
3	Łabuńki	4,32	12,48	9,91	1,45	16,80
4	Majdan Ruszowski	-	0,65	0,65	-	0,65
5	Ruszów	2,40	0,89	0,44	-	3,29
6	Wierzbie	0,41	7,02	3,54	0,18	7,43
7	Wólka Łabuńska	-	0,22	-	0,15	0,22
8	Gmina ogółem	8,87	51,60	18,48	6,00	60,47

Źródło: opracowane na podstawie bazy danych EGiB i inwentaryzacji terenowej (maj 2024 r.)

Zdjęcie 11 Rów melioracyjny w Barchaczowie, źródło: własne, inwentaryzacja terenowa (maj 2024 r.)

Zdjęcie 12 Stan obiektów inżynierskich, źródło: własne, inwentaryzacja terenowa (maj 2024 r.)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

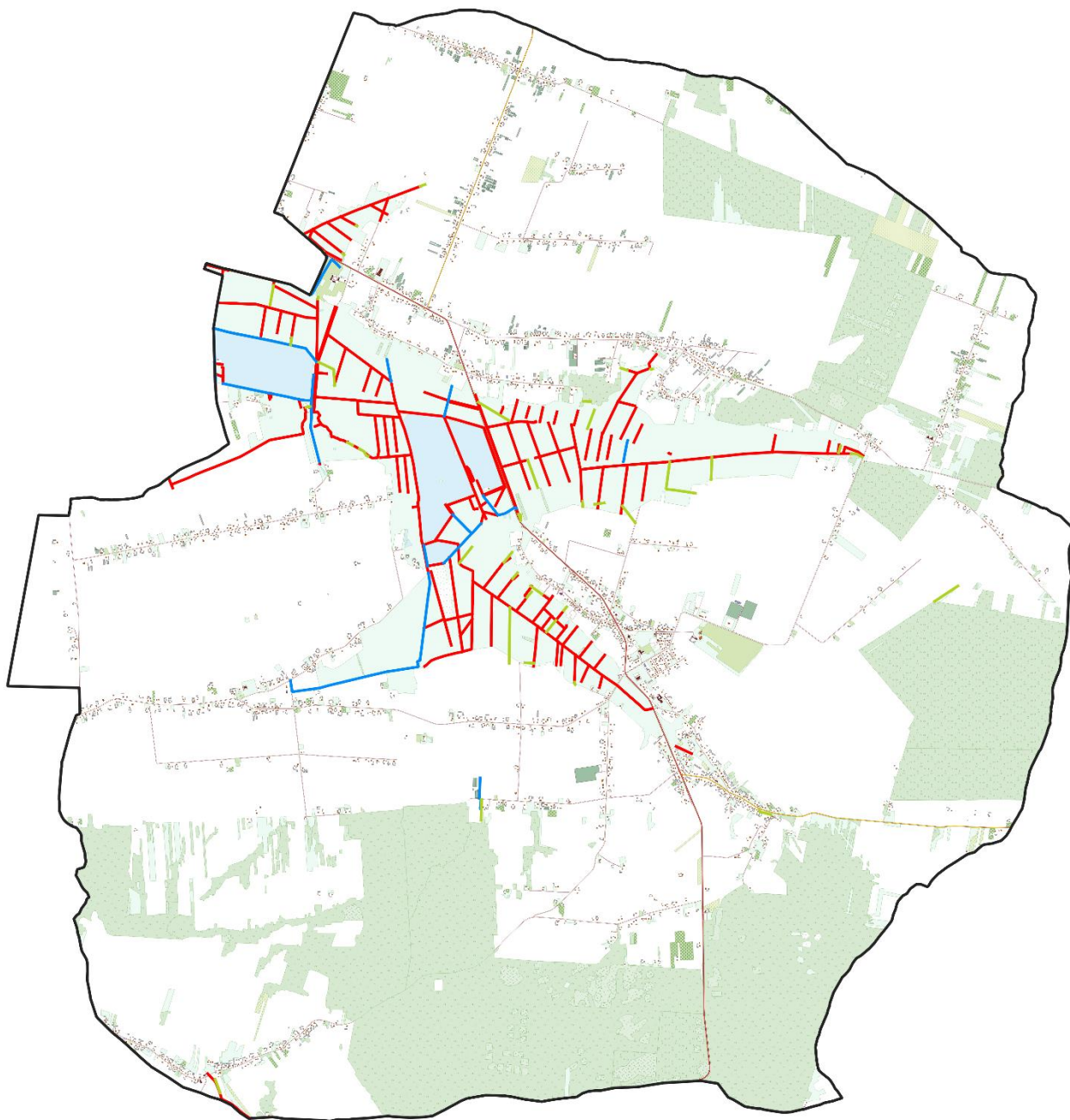
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rysunek 21 Stan rowów melioracyjnych

Legenda

- rowy w stanie dobrym
- rowy wymagające renowacji
- nieistniejące rowy melioracyjne

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT i inwentaryzacji terenowej (maj 2024r.)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.4.4 Zbiorniki wodne i zbiorniki retencji wodnej

Zbiorniki wodne na terenie gminy Łabunie należy podzielić na hodowlane stawy rybne, zbiorniki retencyjne – sadzawki i niewielkie oczka wodne. W gminie Łabunie występują dwa duże kompleksy stawów rybnych. Jeden o nazwie „Haś” zlokalizowany jest w zachodniej części obrębu Łabunie. Zajmuje powierzchnię 75,10 ha. Drugi o nazwie „Blonka” i powierzchni 45,99 ha położony jest w miejscowości Łabuńki, w południowo-zachodniej części obrębu. Stawy te są w zarządzie Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa. Ze zbiorników retencyjnych, zbierających wodę opadową, zachował się jeden większy o powierzchni 0,19 ha w Majdanie Ruszowskim. Na terenach wyżej położonych, na których nie występują cieki naturalne - Roztoczu Środkowym, zbiorniki te zwane sadzawkami dawniej pełniły ważną funkcję. Gromadziły wodę opadową, którą wykorzystywano do pojenia bydła. Obecnie jest ich coraz mniej. Wodę dla zwierząt pobiera się ze studni.

Zdjęcie 13 Kompleks stawów „Haś” w Łabuniach, źródło: własne, inwentaryzacja terenowa (maj 2024 r.)

Nielicznie w gminie występują oczka wodne. Są to sztuczne zbiorniki należące do osób prywatnych o niewielkiej powierzchni.

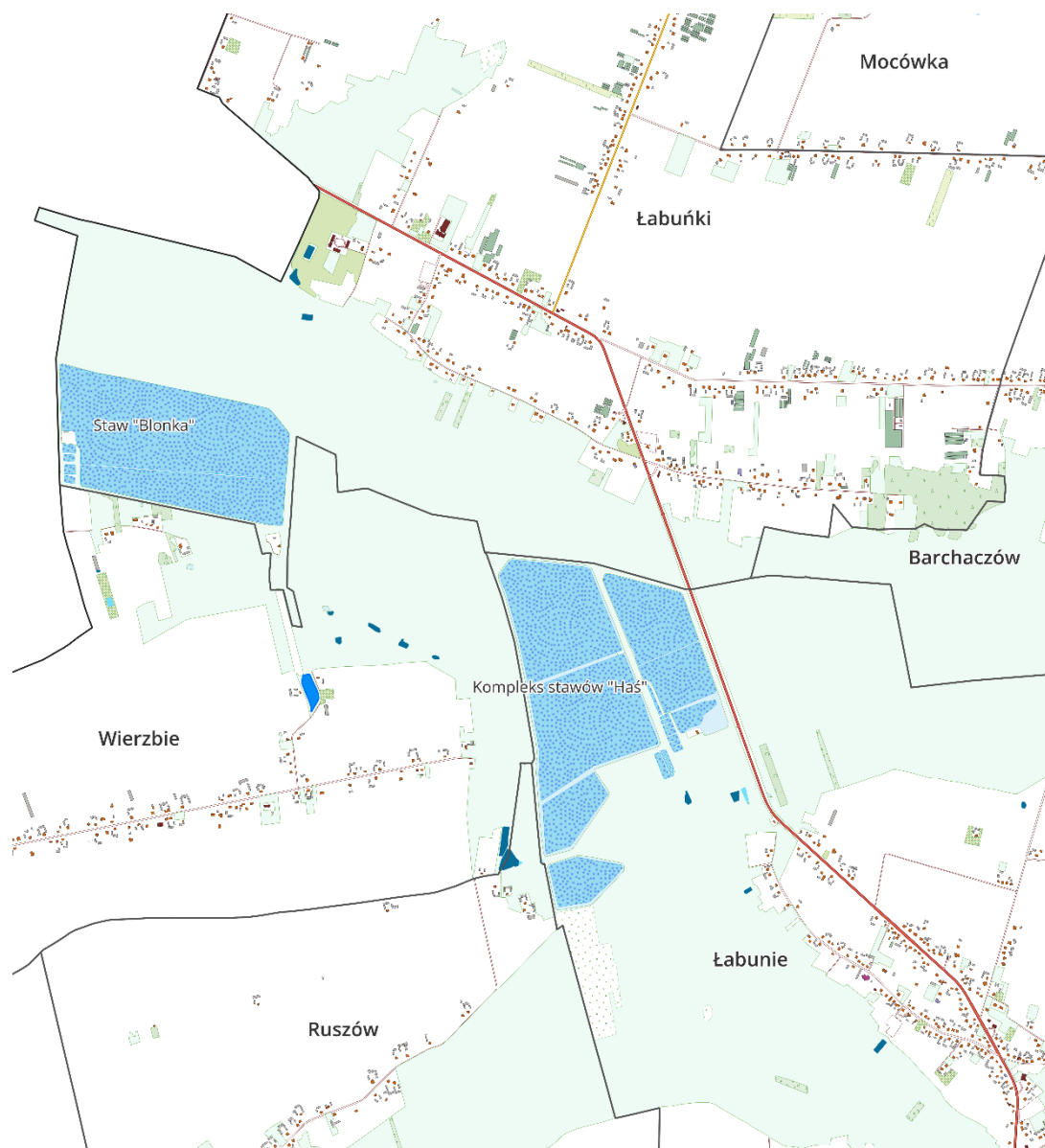
Zbiorniki wodne możemy podzielić na zbiorniki ewidencyjne i zbiorniki nie wykazane w ewidencji gruntów. Zbiorniki ujawnione w EGiB położone są w trzech obrębach ewidencyjnych: Łabuńki, Majdan Ruszowski i Wierzbie o łącznej powierzchni 2,21 ha. Łączna powierzchnia nieewidencyjnych zbiorników wodnych na terenie gminy to 1,09 ha. (Tab. 33). Większość zbiorników należy do osób fizycznych, pozostała część jest własnością Gminy. Dla znacznej części zbiorników nieewidencyjnych należących do osób fizycznych brakuje wydzielenia użytku pod wody stojące.

Tabela 33 Zbiorniki wodne ujawnione i niewykazane w ewidencji gruntów i budynków

L.p.	Obręb	Zbiorniki ewidencyjne	Zbiorniki niewykazane w EGiB
		ha	ha
1	Bródek	-	-
2	Dąbrowa	-	-
3	Łabunie Reforma	-	-
4	Łabunie	-	0,40
5	Łabuńki	1,06	0,37
6	Majdan Ruszowski	0,19	-
7	Mocówka	-	-
8	Ruszów	-	0,32
9	Ruszów Kolonia	-	-
10	Wierzbie	0,96	-
11	Wólka Łabuńska	-	-
Gmina ogółem		2,21	1,09

Źródło: opracowane na podstawie danych EGiB i inwentaryzacji terenowej (maj 2024r.)

Rysunek 22 Zbiorniki retencji wodnej i zbiorniki niewykazane w EGiB

Legenda

Wody powierzchniowe

- Stawy hodowlane istniejące
- Zbiorniki małej retencji
- Źródło Krynica
- Zbiorniki niewykazane w ewidencji gruntów i budynków

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGiB i inwentaryzacji terenowej (maj 2024 r.)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rysunek 23 Zbiorniki retencji wodnej w Majdanie Ruszowskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGİB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.4.5 Oczka wodne, tereny podmokłe, tereny bagienne i rozlewiska

Na obszarze gminy Łabunie tereny podmokłe występują na niewielkiej powierzchni. Zlokalizowane są w płaskiej dolinie Łabuńki, w miejscach o utrudnionym odpływie oraz w dnach suchych, głębokich dolin po obfitych opadach. Gdzie rzeźba terenu jest bardziej urozmaicona i deniwelacje względne są duże po obfitych opadach i roztopach wiosennych gromadzą się duże ilości wody, które spływają i tworzą się obszary zalewowe. Zjawisko to występuje na Roztoczu Zachodnim i Grzędzie Sokalskiej w miejscowościach: Majdan Ruszowski, Wólka Łabuńska, Łabunie Reforma.

2.4.6 Obszary zagrożone suszą i obszary zalewowe

Do terenów najbardziej zagrożonych suszą czyli niedostatecznie uwilgotnionych w okresie wegetacyjnym należą obszary gdzie występują gleby utworzone z piasków słabo gliniastych i piasków luźnych. Są to gleby, które nie zatrzymują na dłuższy okres wody opadowej czy roztopowej, są nadmiernie przesiąkliwe. Gleby utworzone z piasków na obszarze gminy Łabunie zajmują powierzchnię 483 ha. Zaliczone zostały do kompleksu szóstego (żytniego słabego) i kompleksu siódmego (żytniego najslabszego). Powierzchnia kompleksu żytniego słabego to 156 ha co stanowi 3 procent ogólnej powierzchni gruntów ornych w gminie. Kompleks żytni bardzo słaby zajmuje powierzchnię 66 ha, tj. 1,27% powierzchni gruntów ornych.

Do gleb zagrożonych suszą należą gleby kompleksu trzeciego (pszennego wadliwego). Stanowią one ponad połowę gruntów ornych w gminie Łabunie. Gleby te należy podzielić na dwie kategorie. Pierwsza to płytkie rędziny, w których skała węglanowa występuje już w poziomie próchnicznym. Są to gleby żyzne, lecz w okresach posusznych bardzo wadliwe. Drugą grupę stanowią gleby utworzone z lessów, położone na stokach o znacznym nachyleniu, na których występuje szybki spływ powierzchniowy wód opadowych i roztopowych. Gleby takie położone są w południowej części gminy, na Roztoczu Środkowym.

Na terenie gminy Łabunie obszary zalewowe nie występują. Rzeka Łabuńka płynie szeroką doliną, prowadzi niezbyt duże ilości wody. Nawet po bardzo intensywnych opadach czy roztopach wiosennych woda mieści się w korycie rzeki. W południowej i wschodniej części gminy gdzie teren jest falisty i występują duże wysokości względne po intensywnych opadach w lokalnych obniżeniach terenowych zbierają się duże ilości wody powodując lokalne podtopienia. Dotyczy to obrębów: Wólka Łabuńska, Łabunie Reforma, Ruszów i Majdan Ruszowski. U wylotu głębokich dolin zalecane jest budowanie zbiorników retencyjnych

2.5 ISTNIEJĄCA SIEĆ DRÓG I KOLEI

2.5.1 Charakterystyka i układ sieci drogowej i kolejowej

Przez obszar gminy, z północnego zachodu na południowy wschód, przebiega droga krajowa Nr 17 Warszawa (Zakręt) – Hrebenne, dzieląc gminę na część wschodnią i zachodnią. Położenie gminy przy drodze krajowej bardzo ułatwia komunikację z najbliższymi miastami (Zamość, Tomaszów Lubelski). Tereny przy „krajówce” są bardziej atrakcyjne dla inwestycji. W gminie znajduje się 9 dróg powiatowych oraz rozbudowana sieć dróg gminnych. Sporadycznie występują drogi prywatne.

Na obszarze gminy brak jest sieci kolejowej. Jednak niewielka odległość do Zamościa, przez który przebiega linia kolejowa nie stanowi większego problemu dla miłośników podróżowania koleją.

Przez Gminę Łabunie przebiega trasa projektowanej drogi krajowej S17 wraz z węzłem Łabuńki (Zamość Południe) zlokalizowanym w miejscowości Wólka Łabuńska na przecięciu z drogą powiatową nr 3268L. Realizacja inwestycji jest obecnie na etapie projektowym.

Sieć drogowa w gminie jest dobrze rozwinięta.

2.5.2 Rodzaje dróg według podziału na kategorie i klasy dróg

Gminę Łabunie przecina droga krajowa nr 17, łącząca Zamość i Tomaszów Lubelski. Droga ta pozwala na dobrą komunikację z największymi miastami w regionie. Przez obszar gminy nie przebiegają drogi wojewódzkie. Teren Gminy przecina 9 dróg powiatowych:

- droga Nr 3246-L - Łabuńki Pierwsze - Sitno
- droga Nr 3268-L - Wólka Łabuńska - Komarów - Przewale
- droga Nr 3270-L - Łabuńki - Barchaczów – Zubowice
- droga Nr 3269-L - Łabunie - Cześniki
- droga Nr 3257-L - Łabunie - Wierzbie - Pniówek
- droga Nr 3256-L - Łabunie - Lipsko
- droga Nr 3258-L - Łabunie - Reforma - Majdan Ruszowski - Rachodoszcze
- droga Nr 3259-L - Majdan Ruszowski - Suchowola
- droga Nr 3265-L – Boża Wola – Majdan Krynicki

Sieć dróg gminnych pokrywa swoim zasięgiem cały obszar Gminy. Są to drogi zarówno utwardzone jak i polne w różnym stanie technicznym. Większość z nich to jednak drogi z nawierzchnią asfaltową w dobrym stanie remontowane w ostatnich latach.

Tabela 34 Wykaz dróg gminnych

L.p.	Kategoria drogi	Numer drogi	Przebieg
1	Gminna	110386L	Łabuńki Pierwsze - Pniówek
2	Gminna	110884L	Łabuńki Sachalin – Kol. Jakutów
3	Gminna	110885L	Łabuńki Pierwsze - Wierzbie
4	Gminna	110886L	Łabuńki Pierwsze „Stara Wieś”
5	Gminna	110887L	Łabunie
6	Gminna	110889L	Łabunie ul. Kościelna
7	Gminna	110890L	Łabunie ul. Parkowa
8	Gminna	110891L	Ruszków Kolonia
9	Gminna	110892L	Łabuńki Sachalin - Mocówka
10	Gminna	110893L	Dąbrowa – gr. gminy Komarów
11	Gminna	110894L	dr. pow. 3269L – koniec zabudowy (ul. Leśna)
12	Gminna	110895L	Łabunie Reforma – Wólka Łabuńska
13	Gminna	110896L	dr. pow. 3268L – Wólka Łabuńska – dojazd do zabudowań
14	Gminna	110897L	dr. pow. 3258L – Łabunie – do końca zabudowy
15	Gminna	110898L	dr. pow. 3256L – dr. gm. 110987L
16	Gminna	110899L	dr. pow. 3256L – Ruszków – do końca zabudowy
17	Gminna	110900L	dr. gminna 110899L – Ruszków – Ruszków Nowina- do końca zabudowy
18	Gminna	110901L	dr. gminna 110899L – Ruszków – Ruszków Łubinstok – do końca zabudowy
19	Gminna	110902L	dr. kraj. 17 – Łabuńki Pierwsze „Dolinki” – do końca zabudowy
20	Gminna	110903L	dr. pow. 3256L – Ruszków – do końca zabudowy
21	Gminna	110904L	dr. pow. 3256L – Ruszków – Ruszków Bliskie – do końca zabudowy
22	Gminna	110905L	dr. kraj. 17 – Łabunie – dr. gm. 110889L
23	Gminna	110906L	dr. kraj. 17 – Łabunie – Łabunie „za Górą „ – do końca zabudowy
24	Gminna	110907L	dr. kraj. 17 – Łabuńki Pierwsze – Łabuńki Piaski do końca zabudowy
25	Gminna	110908L	dr. pow. 3246L – Łabuńki Pierwsze – Łabuńki Przymiarki do końca zabudowy
26	Gminna	110909L	dr. gm. 119908L – Łabuńki Pierwsze – Mocówka – do końca zabudowy
27	Gminna	110910L	dr. pow., 3270L – Barchaczów – do końca zabudowy
28	Gminna	110904L	dr. pow. 3270L – Barchaczów do końca zabudowy
29	Gminna	110905L	dr. pow. 3269L – Bródek – do końca zabudowy
30	Gminna	110906L	dr. pow. 3272L – Bródek – dr. gm. 11012L

Źródło: opracowane na podstawie danych z Urzędu Gminy Łabunie

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rysunek 24 Podział dróg według kategorii

Legenda

 Projektowany przebieg drogi ekspresowej S17

 Projektowany węzeł drogowy

 Droga krajowa

 Droga powiatowa

 Droga gminna

 Droga wewnętrzna

Źródło: opracowane własne na podstawie danych EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.5.3 Drogi transportu rolnego

Drogi transportu rolnego w gminie Łabunie tworzą funkcjonalną sieć komunikacyjną, są połączone ze sobą i tworzą zamkniętą sieć dróg. Podstawowa sieć drogowa w Gminie Łabunie obejmuje 260,28 km dróg. Najwięcej dróg jest własnością gminy (213,94 km) co stanowi 82,2% wszystkich dróg w gminie. Drogi powiatowe stanowią 13,7%, drogi krajowe 3,9% (Tab. 35). Drogi należące do osób prywatnych stanowią niewielką część tj. 0,2 % wszystkich dróg w gminie. Ze względu na zróżnicowaną powierzchnię gruntów rolnych oraz zabudowanych i zurbanizowanych w poszczególnych obrębach a także wielkość danego obrębu wartość ta waha się od 5,22 km w Dąbrowie do 47,09 w Łabuniach.

Tabela 35 Sieć drogowa według struktury władania

L.p.	Obręb	Jedn.	Drogi według własności				
			Krajowa	Powiatowa	Gminna	Prywatny (wewnętrzna)	Razem
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
1	Barchaczów	km	-	2,49	27,95	-	30,44
2	Bródek	km	-	3,23	2,80	-	6,03
3	Dąbrowa	km	-	0,88	4,34	-	5,22
4	Łabunie - Reforma	km	2,58	2,42	7,79	-	12,79
5	Łabunie	km	3,37	6,97	36,33	0,42	47,09
6	Łabuńki	km	2,62	4,82	23,97	-	31,41
7	Majdan Ruszowski	km	-	2,81	23,00	-	25,81
8	Mocówka	km	-	-	14,87	-	14,87
9	Ruszów	km	-	2,43	29,56	-	31,99
10	Ruszów Kolonia	km	-	1,64	6,18	-	7,82
11	Wierzbie	km	-	4,55	13,43	-	17,98
12	Wólka Łabuńska	km	1,66	3,45	23,72	-	28,83
13	Gmina ogółem	km	10,23	35,69	213,94	0,42	260,28
		%	3,9	13,7	82,2	0,2	100

Źródło: opracowane na podstawie danych EGiB

2.5.4 Stan dróg

Analiza dróg pod względem stanu technicznego wykazała, że najwięcej dróg jest w dobrym stanie technicznym – 142,92 km, co stanowi 54,9% wszystkich dróg (Tab. 36). Długość dróg w złym stanie wynosi 95,57 km (36,7%). W większości obrębów drogi w dobrym stanie technicznym mają większy udział niż w złym. Wyjątkami są obręby Wólka Łabuńska, Majdan Ruszowski i Mocówka, które posiadają więcej dróg w stanie złym. W gminie Łabunie występują także drogi nieewidencyjne, którymi poruszają się rolnicy, jest to jednak stosunkowo niski procent (2,0%). Na terenie gminy znajdują się również drogi ewidencyjne, których nie ma faktycznie w terenie. Ich łączna długość wynosi 21,79 km i stanowi 8,4% wszystkich dróg.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Najwięcej dróg nieistniejących znajduje się w Majdanie Ruszowskim – 11,69 km co stanowi prawie połowę w stosunku do wszystkich dróg nieistniejących. Pod względem rodzaju nawierzchni najwięcej dróg jest gruntowych 125,67 km co stanowi 48,3 % wszystkich dróg w gminie. Natomiast drogi o nawierzchni asfaltowej mają długość 95,34 km, tj. 36,6%. (Tab. 37).

Tabela 36 Sieć drogowa według stanu technicznego

Lp	Obręb	Drogi według stanu technicznego (km)					
		dobry	zły	nieistniejący	nieewidencyjne	Razem	
1	Barchaczów	16,17	12,95	1,32	0,13	30,57	
2	Bródek	5,51	0,52	-	-	6,03	
3	Dąbrowa	3,25	1,96	-	-	5,21	
4	Łabunie Reforma	10,71	1,81	0,26	0,16	12,94	
5	Łabunie	29,46	14,43	3,23	1,81	48,93	
6	Łabuńki	25,22	4,95	1,24	0,29	31,70	
7	Majdan Ruszowski	3,89	10,24	11,69	1,12	26,94	
8	Mocówka	5,15	8,53	1,19	0,29	15,16	
9	Ruszów	18,68	12,58	0,73	0,54	32,53	
10	Ruszów Kolonia	4,56	3,25	-	-	7,81	
11	Wierzbie	11,10	5,87	1,00	0,27	18,24	
12	Wólka Łabuńska	9,22	18,48	1,13	0,70	29,53	
13	Gmina ogółem	km	142,92	95,57	21,79	5,31	265,59
		%	53,8	36,0	8,2	2,0	100

Źródło: opracowane na podstawie danych EGiB i inwentaryzacji terenowej (maj 2024 r.)

Zdjęcie 14 Droga transportu rolnego, obręb Łabunie Reforma, inwentaryzacja terenowa (maj 2024 r.)

Zdjęcie 15 Droga transportu rolnego w Ruszowie, inwentaryzacja terenowa (maj 2024 r.)

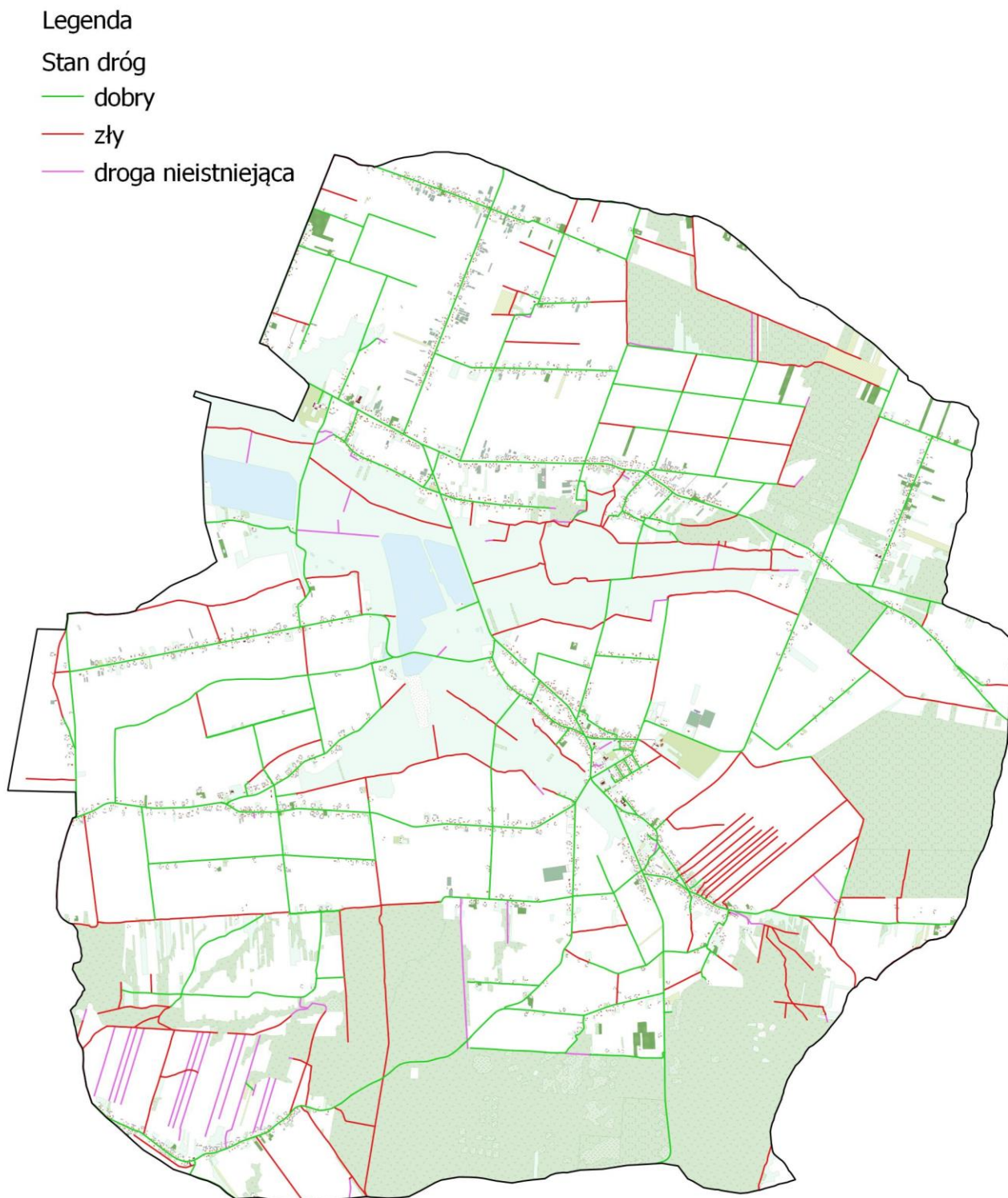
Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rysunek 25 Sieć drogowa w gminie Łabunie według stanu technicznego

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGiB i inwentaryzacji terenowej (maj 2024r.)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Tabela 37 Sieć drogowa według rodzaju nawierzchni

L.p.	Obręb	Drogi według rodzaju nawierzchni (km)								
		gruntowa	masa bitumiczna	tluczeń	żwir	kostka kamienna i pref.	plyty betonowe i beton	klinkier	nie istnieje	Razem
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.
1	Barchaczów	23,28	5,85	-	-	-	-	-	1,32	30,45
2	Bródek	1,39	3,60	1,03		-	-	-	-	6,02
3	Dąbrowa	2,24	2,26	-	0,72	-	-	-	-	5,22
4	Łabunie Reforma	3,58	7,82	1,12	-	-	-	-	0,26	12,78
5	Łabunie	14,80	23,87	3,36	0,68	0,54	0,25	-	3,23	46,73
6	Łabuńki	9,32	17,66	2,52		-	0,52	0,14	1,24	31,40
7	Majdan Ruszowski	10,34	3,78	-	-	-	-	-	11,69	25,81
8	Mocówka	9,96	3,05	0,33	0,61	-	-	-	1,19	15,14
9	Ruszków	19,32	9,86	0,14	1,42		-	0,29	0,73	31,76
10	Ruszków Kolonia	3,67	3,15	0,34	1,00	-	-	-	-	8,16
11	Wierzbie	8,23	6,84	1,30	0,53	-	0,07	-	1,00	17,97
12	Wólka Łabuńska	19,54	7,60	0,33	0,24	-	-	-	1,13	28,84
13	Gmina ogółem	km	125,67	95,34	10,47	5,20	0,54	0,84	0,43	21,79
		%	48,3	36,6	4,0	2,0	0,2	0,3	0,2	8,4

Źródło: opracowane na podstawie danych EGiB i inwentaryzacji terenowej (maj 2024 r.)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rysunek 26 Sieć drogowa w gminie Łabunie według rodzaju nawierzchni

Legenda

- Masa bitumiczna
- Grunt naturalny
- Beton, płyty betonowe
- Tłuczeń, żwir
- Klinkier
- Kostka prefabrykowana
- droga nieistniejąca

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych EGiB i inwentaryzacji terenowej (maj 2024 r.)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.6 OCHRONA PRZYRODY I ŚRODOWISKO NATURALNE

2.6.1 Obszary chronione i formy ochrony przyrody

W gminie Łabunie znajdują się obszary chronione przyrodniczo takie jak dwa rezerваты przyrody, pomniki przyrody i lasy ochronne. Zaliczają się do nich poniższe tereny.

- Rezerwat leśno-stepowy „Łabunie” położony w środkowej części wsi Dąbrowa, założony w 1959 roku, zajmujący powierzchnię 108,54 ha. Porośnięty jest przez las grądowy z przewagą sztucznie wprowadzonej sosny, ale występują w nim także gatunki takie jak grab pospolity, dąb szypułkowy i lipa drobnolistna. Na terenie rezerwatu ochronie podlegają stanowiska rzadkich gatunków roślin stepowych porastających przerzedzony drzewostan lub obrzeża nieleśnych pól. Występują tu zbiorowiska stepowe i leśne takie jak murawy kserotermiczne. Stanowi jeden z największych w Polsce obiektów ochrony stepowej.
- Rezerwat leśny „Księżostany” znajdujący się w południowo-wschodniej części gminy w obrębie Łabunie Reforma w kompleksie leśnym „Łabunie”. Rezerwat ma powierzchnię 50,55 ha. Powstał w 2003 roku. Ochronie podlegają naturalne zbiorowiska podgórskiej formy buczyny karpackiej ze względu na swoją wartość naukową i dydaktyczną. W domieszcze występuje lipa drobnolistna, grab pospolity, dąb szypułkowy, olsza czarna, klon zwyczajny, jawor, wiąz górski i jesion wyniosły.
- Obszar Natura 2000: Dolina Górnej Łabuńki PLB060013 jest obszarem specjalnej ochrony (OSO). W Gminie Łabunie obejmuje teren doliny Łabuńki zajmując powierzchnię 851,30 ha. Szczególnej ochronie podlegają minimum 24 gatunki lęgowe dzikich ptaków z czego 13 gatunków znajduje się na liście ptaków zagrożonych.
- Obszar Natura 2000: Bródek PLH060085 na terenie gminy położony jest w północno-wschodniej części wsi Barchaczów oraz północno-wschodniej części obrębu Łabunie. Są to dwa z czterech kompleksów łąk subkontynentalnych odmiany wołyńskiej polegających ochronie w tym obszarze. W gminie Łabunie powierzchnia objęta tą formą ochrony to około 168 ha.
- Obszar Natura 2000: Dolina Łabuńki i Topornicy PLH060087 położony jest w rozległych górnych odcinkach rzek Łabuńka i Topornica. Na terenie gminy zajmuje powierzchnię około 1 530 ha. W obszarze tym występują liczne źródła, które zasilają w wodę zmeliorowane łąki. W dolinie Łabuńki znajdują się trzy kompleksy hodowlanych stawów rybnych. Rozległe torfowiska zostały częściowo zagospodarowane rolniczo. Występują tu liczne gatunki roślin i zwierząt podlegających ścisłej ochronie między innymi cztery gatunki zagrożonych motyli.
- Obszar Natura 2000: Łabunie PLH060080 położony jest w wschodniej części gminy, na pograniczu obrębów Dąbrowa i Wólka Łabuńska obejmując powierzchnię 311,41 ha. Północna część tego obszaru należy do rezerwatu przyrody Łabunie. Przedmiotem ochrony są siedliska przyrodnicze łąki środkowoeuropejskiego i subkontynentalnego oraz gatunki roślin takie jak obuwik pospolity.
- Pomniki przyrody ożywionej w gminie Łabunie to:

- lipy drobnolistne rosnące w Łabuniach przy drodze w stronę Majdanu Ruszowskiego przy ul. Lipowej,

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

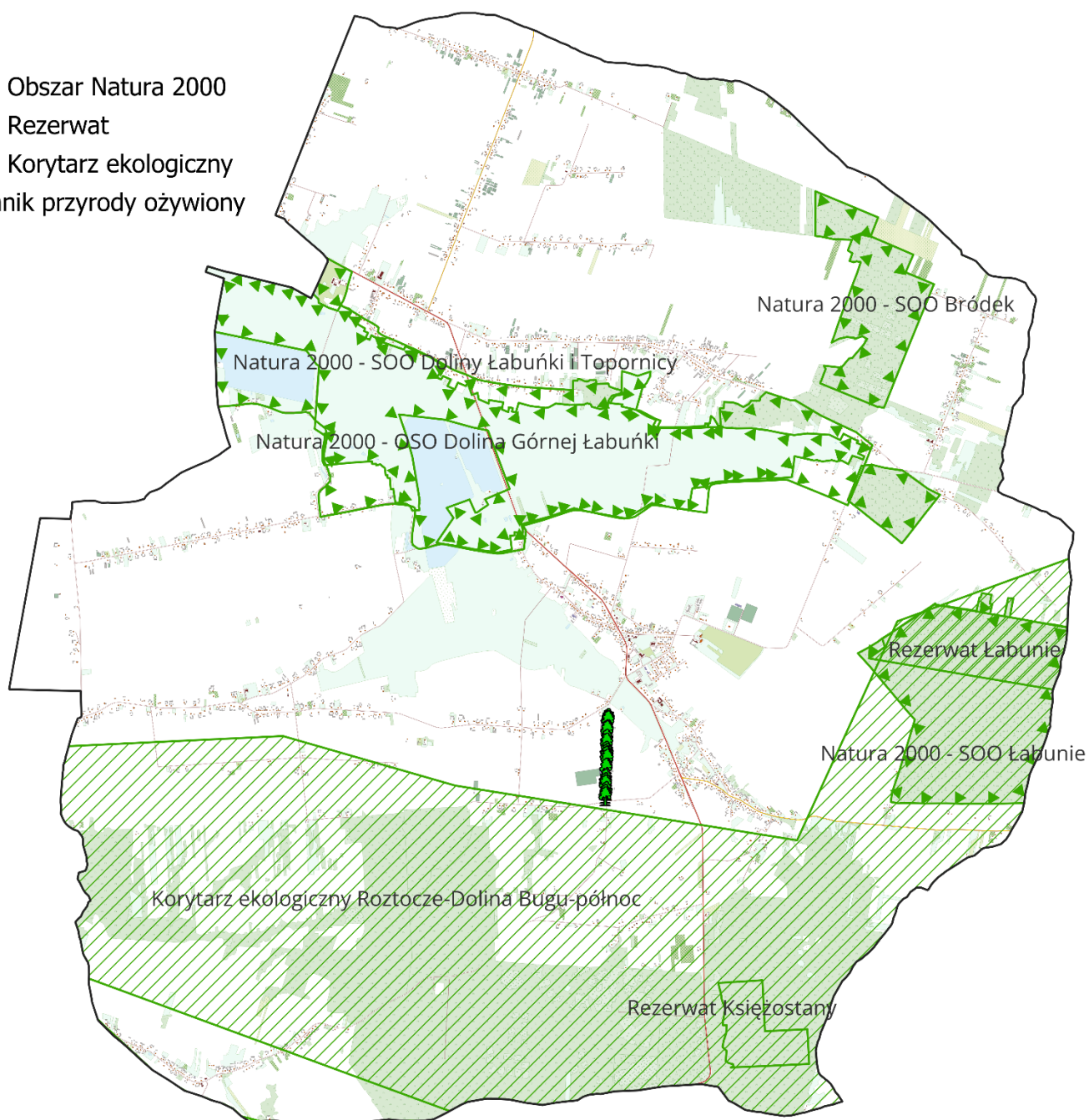
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rysunek 27 Obszary chronione

Legenda

- Obszar Natura 2000
- Rezerwat
- Korytarz ekologiczny
- Pomnik przyrody ożywiony

Źródło: opracowanie własne na podstawie GDOŚ

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.6.2 Szata roślinna i świat zwierzęcy

Według regionalizacji geobotanicznej Polski gmina Łabunie znajduje się w Krainie Wyżyny Lubelskiej, w Okręgu Subwołyńskim, w podokręgach Padołu Zamojskiego, Grzędy Łaszczowskiej oraz w Krainie Roztocza, Okręgu Roztocza Środkowego, Podokręgu Tomaszowskim.

Szata roślinna jest różnorodna ze względu na uwarunkowania glebowe i geomorfologiczne. Największe kompleksy leśne znajdują się w południowo-wschodniej części gminy- obrębie Łabunie Reforma oraz w części północno-wschodniej gminy w obrębach Mocówka, Barchaczów i Dąbrowa. Są to siedliska typu świeżego, lasu mieszanego świeżego oraz boru mieszanego świeżego. Występuje przewaga siedlisk lasowych nad siedliskami borowymi. Główne gatunki drzewostanu to buk, grab, osika, sosna, jodła, brzoza, świerk, jesion i olcha.

W gminie Łabunie występują cztery zasadnicze grupy leśne:

- lasy na siedliskach lasu świeżego;
- lasy o małych powierzchniach;
- lasy na siedliskach świeżych;
- lasy na siedliskach boru mieszanego.

W rezerwacie leśno-stepowym „Łabunie” występują liczne chronione zbiorowiska kserotermiczne i stepowe. Rezerwat porastają gatunki takie jak ciemnyca czarna, goryczka orzęsiona i krzyżowa, obuwik pospolity, miłek wiosenny, oman wąskolistny, zawilec wielkokwiatowy, storczyk kukawka, ostrożeń pannoński, pierwiosnka lekarska, wiśnia karłowata czy len złocisty. Jest to jeden z największych w rezerwatów w Polsce pełniących funkcję ochrony roślinności stepowej.

Na położonych w dolinie rzeki Łabuńki łąkach występują głównie trawy takie jak wiązówka błotna, ostrożeń warzywny czy sitowie leśne. Na łąkach licznie występuje starodub łąkowy. Zachowały się niewielkie płaty łąk trzęślicowych.

Okolice zbiorników porastają roślinność szuwarowa. Ciepłolubna roślinność stepowa rośnie na zboczach wąwozów i skarp lessowych. Należą do nich koniczyzny, bodziszek czerwony, cieciora pstra, stanowiące zespoły muraw oraz wisienka karłowata, ligustr pospolity, dereń świdwa, szakłach pospolity, tarnina oraz inna roślinność zaroślowa.

Ważną funkcję pełni również roślinność występująca na polach uprawnych przekształcona przez człowieka głównie zboża i rośliny okopowe.

Świat zwierzęcy na terenie gminy jest zróżnicowany. Występują trzy podstawowe typy siedlisk zwierząt: fauna leśna, fauna łąkowo-zaroślowa i fauna kserotermiczna.

Fauna leśna to gatunki zwierząt takie jak sarna, jeleń, dzik czy zając.

Do fauny łąkowo-zaroślowej zalicza się głównie gatunki ptaków wodno-błotnych. Są one przedmiotem ochrony OSO Natura 2000 Dolina Górnej Łabuńki PLB060013. To gatunki takie jak derkacz, bekas, dubelt czy rycyk.

Fauna kserotermiczna to owady pszczołowate, trzmiele stepowe, pokrzewki cierniste oraz ryjkowce.

Na obszarze Natura 2000 Dolina Łabuńki i Topornicy PLH060087 wstępują zagrożone gatunki motyli: modraszek telejus, modraszek nausitous, czerwonończyk nieparek, a także gatunek ważki zalotki większej.

2.6.3 Krajobraz

Ze względu na położenie gminy na styku trzech makroregionów geograficznych formy krajobrazowe są różnorodne. Gminę zasięgiem obejmują Wyżyna Lubelska, Wyżyna Wołyńska i Rostocze. Rzeźbę terenu tworzą typy rzeźby wytworzone w trzeciorzędzie, przemodelowany przez zlodowacenia. Przyjmuje ona formę niższych garbów o zboczach z niewielkim nachyleniem. Wysokości bezwzględne wynoszą od 210-260 m n.p.m. Jest to charakterystyczne ukształtowanie dla mezoregionu Padołu Zamojskiego. Typ rzeźby plejstoceniowej związany jest z erozyjno-akumulacyjną działalnością wód rzecznych. W tym typie wyszczególnić można wyżynę wysoką w postaci garbu położoną na wysokości 300-330 m n.p.m. znajdującą się pod warstwą lessu. Na urozmaicenie powierzchni wpływają liczne młodsze formy takie jak wąwozy czy dolinki denudacyjne ze stokami o zróżnicowanym nachyleniu. Typ rzeźby holceńskiej to między innymi dolina rzeki Łabuńki o płaskiej powierzchni i zmiennej szerokości, ale także dolinki boczne oraz wąwozy. W niewielkim stopniu na krajobraz wpłynął typ rzeźby antropogeniczny.

Walory krajobrazowe gminy podnoszą lasy o dużej różnorodności gatunkowej. Znajdują się one w południowej części gminy, na terenie o dużym nachyleniu. Zaletą krajobrazową jest roślinność stepowa podlegająca ochronie w rezerwacie leśno-stepowym „Łabunie”. Porasta ona nasłonecznione wąwozy, skarpy i zbocza dolin. Sąsiedztwo zbiorników wodnych pokrywa roślinność szuwarowa. Na tych terenach występują także grupowe oraz jednostkowe zadrzewienia śródpolne. Przez rolniczy charakter gminy istotnym elementem krajobrazu jest także roślinność przekształcona przez człowieka. Użytki rolne stanowią ponad 75% powierzchni gminy.

Warunki do uprawiania turystyki krajobrazowej są bardzo dobre.

2.6.4 Obszary leśne, zadrzewienia i zakrzewienia

W Gminie Łabunie wyszczególnić można cztery grupy lasów. W południowo-wschodniej i zachodniej części gminy, obrębach Łabunie Reforma, Wólka Łabuńska, Dąbrowa występują lasy na siedliskach lasu świeżego. Są to lasy zróżnicowane gatunkowo. Wiek drzewostanu wynosi ponad 40 lat. Do drugiej grupy zaliczyć należy lasy o małych powierzchniach na siedliskach lasu świeżego. Występują one w mezoregionie Różtocza Środkowego. Są to glebochronne lasy liściaste porastające wąwozy lessowe. Do lasów na siedliskach świeżych wliczają się ponad 40 letnie drzewostany lasu mieszanego. W obrębie Bródek występują lasy na siedliskach boru mieszanego świeżego. Ta grupa to lasy młode o niewielkiej powierzchni. Na terenie lasów dokonano wtórnego zalesienia, głównie drzewostanem sosnowym.

Lasy Skarbu Państwa w zarządzie PGL Lasy Państwowe objęte są Planem Urządzania Lasu Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Lublinie- Nadleśnictwo Tomaszów Lubelski. Lasy prywatne znajdują się na styku obrębów Łabunie, Łabunie Reforma, Majdan Ruszowski i Ruszów oraz w Mocówce. Powierzchnia lasów wynosi 1854,19 ha co stanowi 21,2% obszaru całej gminy. Najwyższy poziom lesistości występuje w miejscowości Łabunie Reforma i wynosi 75,2%. W obrębie Wierzbie lasy nie występują. Planowane obszary przeznaczone do zalesiania ujęto w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego. Są to rozległe tereny obecnie użytkowane rolniczo, stanowiące uzupełnienie istniejących lasów. Powierzchnia obszaru do zalesienia stanowi około 372,55 ha. Grunty te położone są głównie na terenie Ruszowa, Łabuń, Majdanu Ruszowskiego, Barchaczowa i Wólki Łabuńskiej.

Zdjęcie 16 Krajobraz rolno-leśny, źródło: własne, inwentaryzacja terenowa (maj 2024r.)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

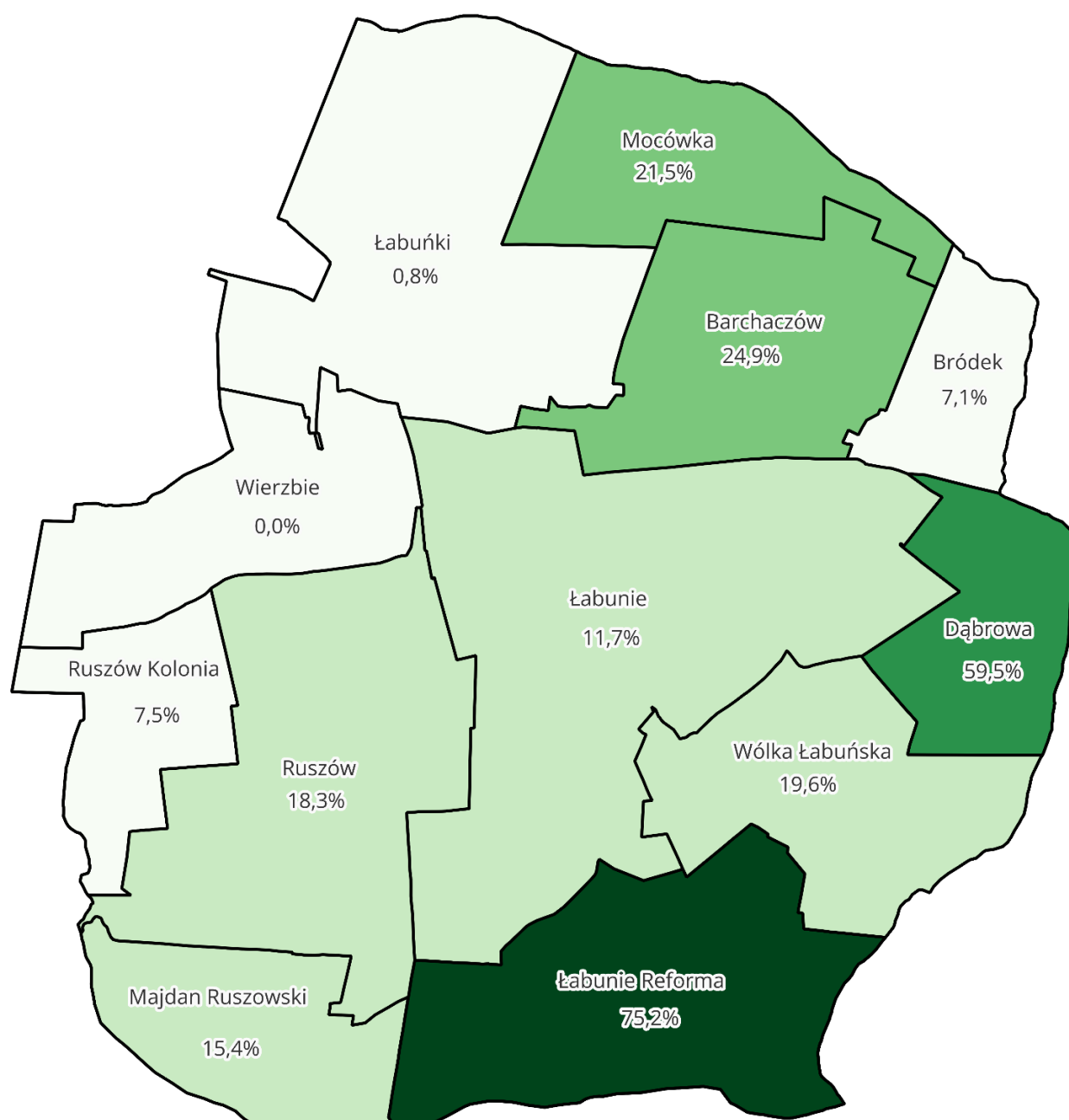
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rysunek 28 Lesistość

Legenda

- poniżej 10%
- 11 - 20%
- 21 - 50%
- 51 - 70%
- powyżej 70%

Źródło: opracowane własne na podstawie danych EGiB

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Tabela 38 Grunty zalesione i zadrzewione

Lp.	Obręb	Powierzchnia obróbu	Grunty zalesione i zadrzewione			Stopień lesistości (grunty leśne i grunty zadrzewione)
			grunty leśne	grunty zadrzewione i zakrzewione	razem	
		ha	ha			%
1.	2.	3.	4.			5.
1	Barchaczów	690,68	171,90	0,00	171,90	24,9%
2	Bródek	268,45	19,07	0,00	19,07	7,1%
3	Dąbrowa	406,82	242,20	0,00	242,20	59,5%
4	Łabunie Reforma	916,76	689,52	0,00	689,52	75,2%
5	Łabunie	1660,32	192,45	1,89	194,34	11,7%
6	Łabuńki	1159,64	8,59	0,36	8,95	0,8%
7	Majdan Ruszowski	445,74	68,58	0,00	68,58	15,4%
8	Mocówka	520,92	112,03	0,10	112,13	21,5%
9	Ruszów	1070,87	195,24	0,40	195,64	18,3%
10	Ruszów Kolonia	354,05	26,69	0,00	26,69	7,5%
11	Wierzbie	581,81	0,00	0,00	0,00	0,0%
12	Wólka Łabuńska	653,64	127,90	0,10	128,00	19,6%
13	Gmina ogółem	8729,70	1854,19	2,85	1857,04	21,3%

Źródło: opracowane na podstawie danych EGiB

Zadrzewienia stanowią niewielką część użytków według Ewidencji Gruntów i Budynków. Powierzchnia gruntów zadrzewionych i zakrzewionych na użytkach rolnych wynosi 2,85 ha.

Podczas inwentaryzacji terenowej dokonano porównania rzeczywistego stanu użytkowania gruntu ze stanem ewidencyjnym. Stwierdzono, że grunty leśne i zadrzewione w terenie stanowią obszar powiększony o 102,34 ha.

Śródpolne zadrzewienia liniowe pełniące funkcje przeciwozyjne występują sporadycznie na terenie całej gminy. Podobnie pojedyncze okazy drzew zlokalizowane na miedzach i łąkach. Zakrzewienia i zadrzewienia znajdują się także przy głównych rowach melioracyjnych. Często jest to roślinność wymagająca uporządkowania z uwagi na niedrożność i zły stan techniczny rowów.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.6.5 System odbioru śmieci i składowiska odpadów

Gmina realizuje obowiązek odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych poprzez wyłonioną w drodze postępowania przetargowego firmę. Odpady odbierane są jako selektywnie zebrane i zmieszane. Opracowany jest, dostępny dla mieszkańców, harmonogram zbiórki odpadów. W zależności od rodzaju odpadów stałych (papier, tworzywa sztuczne, metale, szkło, plastik, odpady ulegające biodegradacji, popiół z palenisk domowych) odbiór następuje raz w miesiącu lub raz na dwa miesiące. Dodatkowo 3 razy w ciągu roku ma miejsce tzw. „wystawka” w czasie której mieszkańcy pozbywają się sprzętu elektrycznego i elektronicznego, chemikaliów, odpadów wielkogabarytowych w tym mebli i zużytych opon samochodowych. W 2023 roku zebrano 808,13 ton odpadów komunalnych. Ponadto w 2023 roku zorganizowano w ramach programu „Uzupełnianie folii rolniczych” akcję zbierania folii rolniczych, siatki i sznurka do owijania balotów, opakowań po nawozach i typu BIG BAG. Zebrano 8,94 MG i przekazano, zgodnie z umową, specjalistycznej firmie do utylizacji.

2.7 AGROTURYSTYKA, TURYSTYKA, KULTURA, ZABYTKI

2.7.1 Agroturystyka i turystyka oraz infrastruktura turystyczna

Położenie gminy na styku mezoregionów: Padół Zamojski, Rostocze Środkowe, Kotlina Hrubieszowska i Grzęda Sokalska sprawia, że gmina posiada wysokie walory przyrodniczo krajobrazowe przez występowanie naturalnych skupisk roślinności. Gmina posiada również bardzo dobre warunki do rozwoju turystyki ze względu na bliskość ośrodków miejskich takich jak miasto Zamość czy występowanie różnych obiektów zabytkowych czy miejsc historycznych. W gminie znajdują się trzy obiekty noclegowe: Dom Rekolekcyjny w Łabuniach, Dom Rekolekcyjny w Łabuńkach I oraz agroturystyka „Domek pod Lasem” w Barchaczowie. Ponadto możemy skorzystać z usług gastronomicznych, punkty gastronomiczne to Bar pod Lasem w Łabunie Reformie, Bar Kuźnia w Łabuńkach I.

Przez obszar gminy przebiegają trzy szlaki rowerowe: niebieski, żółty oraz czarny. Łączą piękne widoki Rostocza jak i obszar Natury 2000. Na ich trasie zwiedzimy izbę muzealną w Barchaczowie, Izbę Pamięci bł. Stanisława Kostki oraz zespół pałacowo-parkowy w Łabuńkach. Teren gminy Łabunie jest bardzo korzystny pod względem malowniczych widoków na Rostocze i okoliczną panoramę miasta Zamościa. Występują także dwie ścieżki spacerowe o nazwie: Zimne Doły i Buczyzna.

Tabela 39 Szlaki turystyczne na terenie gminy Łabunie

Lp.	Rodzaj szlaku	Nazwa szlaku	Przebieg na terenie gminy	Długość szlaków na terenie gminy w km
1.	2.	3.	4.	5.
1	Rowerowy	Niebieski	Wierzbie – Ruszów – Łabunie – Łabunie Reforma – Majdan Ruszowski	17,20
2		Żółty	Wierzbie – Łabuńki – Barchaczów – Łabunie	13,00
3		Czarny	Barchaczów - Bródek	3,00
4	Ścieżka spacerowa	Zimne Doły	Łabunie - Ruszów	6,93
5		Buczyna	Łabunie Reforma – Majdan Ruszowski	4,13
Gmina ogółem				44,26

Źródło: opracowane na podstawie przewodnika turystycznego gminy Łabunie

Zdjęcie 17 Szlaki rowerowe przebiegające przez gminę Łabunie, źródło: własne, inwentaryzacja terenowa (maj 2024 r.)

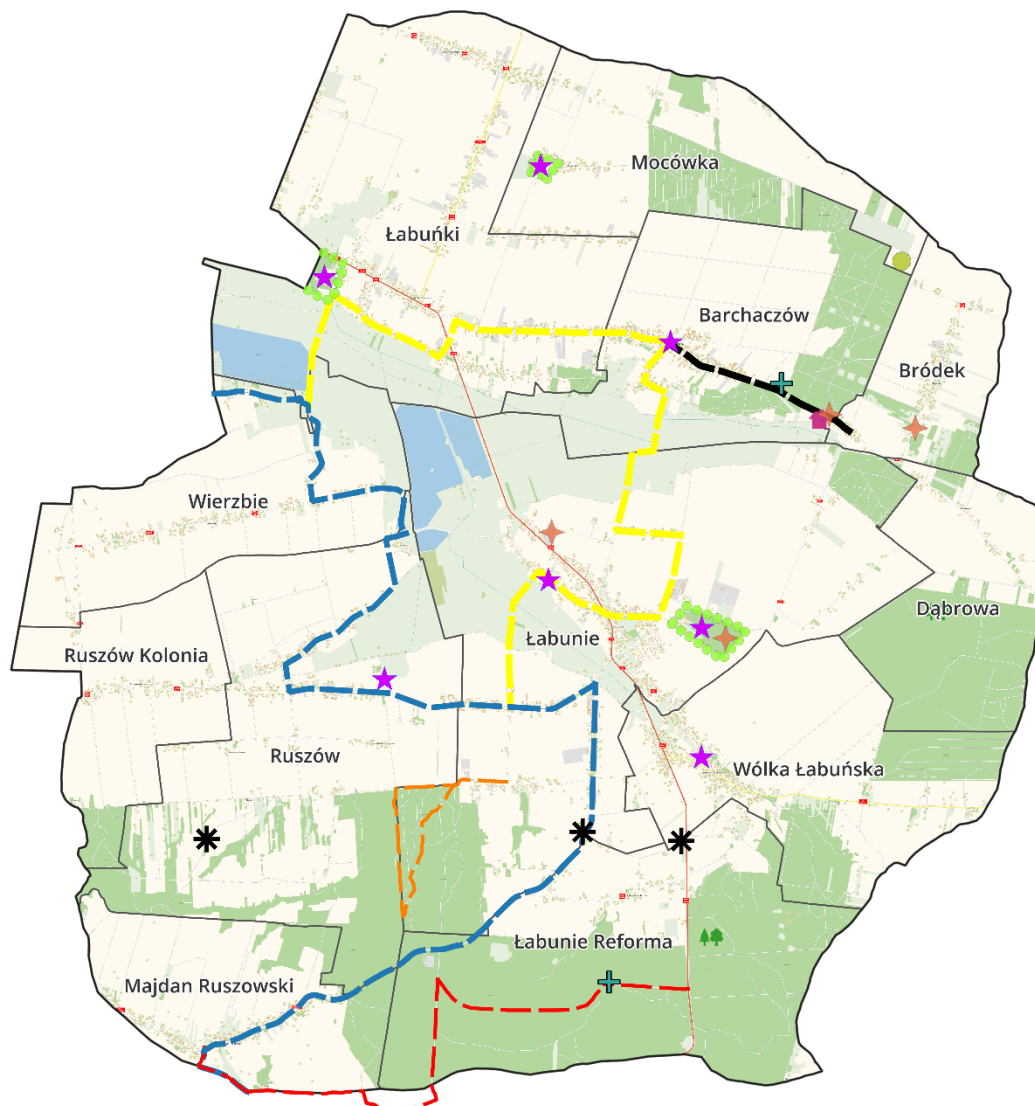
Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rysunek 29 Walory kulturowe oraz istniejące zagospodarowanie turystyczne

Legenda

Walory kulturowe oraz istniejące zagospodarowanie turystyczne

- ★ Pomnik
- ✚ Miejsce martyrologii
- Gospodarstwo agro-turystyczne
- * Punkt widokowy
- ★ Miejsca atrakcyjne turystycznie
- Miejsce bitwy
- Obszary objęte różnymi formami ochrony środowiska kulturowego

Rezerwat przyrody

Szlaki

Piesze

- Pieszy szlak Buczyna
- Pieszy szlak Zimne Doły

Rowerowe

- Niebieski szlak
- Żółty szlak rowerowy
- Czarny szlak rowerowy

Źródło: opracowanie własne na podstawie przewodnika turystycznego gminy Łabunie

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.7.2 Obszary atrakcyjne turystycznie

Na obszarze gminy występują dwa rezerваты przyrody: „Rezerwat Księżostany” położony w południowo-wschodniej części gminy w obrębie Dąbrowa oraz Rezerwat Łabunie położony we wschodniej części gminy. Stworzono trzy punkty widokowe w Łabuniach Reformie, Łabuniach oraz w Ruszowie. Podczas zwiedzania gminy Łabunie można zatrzymać się w gospodarstwie agro-turystycznym w miejscowości Barchaczów. Przez obszar gminy przebiegają dwie pieszce ścieżki: Pieszy Szlak Zimne Doły oraz Pieszy Szlak Buczyzna. Podróżując po gminie można zobaczyć dwa miejsca martyrologii zlokalizowane w lesie w miejscowości Łabunie Reforma i w Barchaczowie oraz miejsce bitwy z okresu II Wojny Światowej w miejscowości Mocówka. Występują też trzy pomniki w Bródku, Barchaczowie i Łabuniach, wszystkie nawiązują do wydarzeń z okresu II Wojny Światowej. Do miejsc atrakcyjnych turystycznie, które warto zwiedzić można zaliczyć zespół pałacowo-parkowy w Łabuniach (1735 r.), gdzie znajdują się dwie izby muzealne oraz Izba Pamięci Błogosławionego Stanisława Kostki Starowieyskiego a także zespół kościelny w Łabuniach (murowany kościół z 1605 r., murowana dzwonnica, krużganki, ogrodzenie kościoła i kaplice).

Na terenie gminy znajduje Palarnia Kawy "Dobra kawa - Marek Szwaczkiewicz". Smakosze mogą odwiedzić olejarnię w Ruszowie ze zdrową żywnością, tłocznią olejów roślinnych i skansenem, a także skosztować ekologicznego miodu oraz lokalnych soków z jabłek, mięty i buraków.

Zdjęcie 18 Malownicze widoki, Źródło: własne, opracowanie własne, inwentaryzacja terenowa (maj 2024 r.)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Zdjęcie 19 Pomnik historyczny z II Wojny Światowej w hołdzie pomordowanym mieszkańcom Bródka, źródło: własne, inwentaryzacja terenowa (maj 2024 r.)

Zdjęcie 20 Pomnik w Barchaczowie ku czci pamięci poległych polskich żołnierzy walczących z okupantem niemieckim, źródło: własne, inwentaryzacja terenowa (maj 2024 r.)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.7.3 Obiekty kultury

Na terenie gminy Łabunie dostęp do kultury zapewnia Biblioteka Publiczna we współpracy z Urzędem Gminy, która inicjuje i organizuje działania z zakresu promocji, kultury, sportu oraz informacji. Kultywowanie lokalnych tradycji i obyczajów sprzyja integracji lokalnej społeczności. Na terenie gminy działają zespoły wokalne „Ogrodniczki” z Łabuniek I, „Superbabki” z Barchaczowa, „Kapela Grześki” z Ruszowa. Na terenie gminy działa również Orkiestra Dęta oraz Gminny Chór Konsonans.

W miejscowościach: Łabuńki Pierwsze, Łabunie, Mocówka, Barchaczów, Majdan Ruszowski, Wólka Łabuńska funkcjonują Koła Gospodyń Wiejskich, które zajmują się wypiekami, nalewkami oraz kuchnią regionalną. W Ruszowie znajduje się Olejarnia Świąteczna „Olechata”, będąca częścią ekomuzeum Świąteczna Kraina. Olejarnia specjalizuje się w produkcji oleju w sposób tradycyjny.

Klub „Gorzelnia”, mieszczący się w Łabuniach, to miejsce, gdzie młodzież z gminy, powiatu oraz województwa spędza czas wolny. Zorganizowany w pomieszczeniach dawnej gorzelnii, klub jest jednym z najaktywniejszych ośrodków muzycznych na Zamojszczyźnie."

Zdjęcie 21 Klub Dyskotekowy „Gorzelnia” w Łabuniach, źródło: własne, inwentaryzacja terenowa (maj 2024 r.)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

2.7.4 Zabytki

Gmina Łabunie charakteryzuje się licznymi obiektami o walorach zabytkowych, z których niektóre wpisano do Wojewódzkiej Ewidencji Zabytków. Są to zabytki nieruchome przedstawione w tabeli nr 3.

Do najważniejszych obiektów zabytkowych należy barokowy zespół pałacowo-parkowy Łabuniach, wybudowany przez Jana Jakuba Zamoyskiego w latach 1750-70 (według innych źródeł budowę zaczęto w 1744 roku). Pałac powstał w miejscu dawnego dworu prawdopodobnie według projektu architekta Bernarda Meretyna. Po bocznych stronach dziedzińca honorowego znajdują się oficyny. Za pałacem znajduje się geometryczny ogród. Budynek wielokrotnie był niszczony i remontowany. Pałac na przestrzeni wieków kilkakrotnie zmieniał właścicieli. Od roku 1922 jest własnością Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Misjonarek Maryi. W latach 1996-2003 przeprowadzono rewaloryzację parku. Jest to rzadko występujący w regionie typ założenia pałacowego „entre cour et jardin”, w którym pałac znajduje się pomiędzy dziedzińcem honorowym i ogrodem.

Zdjęcie 22 Zespół pałacowo-parkowy w Łabuniach, źródło: własne, inwentaryzacja terenowa (maj 2024 r.)

Kolejnym zabytkiem gminy jest murowany kościół parafialny p.w. św. Matki Bożej Szkaplerznej i św. Dominika w Łabuniach. Jest to jednonawowa budowla z kamienia i cegły powstała w nurcie renesansu lubelskiego. Świątynia wybudowana została w 1605 roku przez biskupa Jerzego Zamoyskiego. Na przełomie wieków kościół był restaurowany i odnawiany w wyniku czego zmieniał pierwotny kształt. Jeden z najważniejszy remontów miał miejsce w roku 1855, z kolei wnętrze odnowiono w 1879. W późniejszych latach z prawej strony dobudowano kaplicę ufundowaną przez Tarnowskich. Do rejestru konserwatora zabytków wpisano także ogrodzenie kościoła, na którym umiejscowione zostały figury 20 świętych.

Zdjęcie 23 Kościół parafialny p.w. św. Matki Bożej Szkaplerznej i św. Dominika w Łabuniach, źródło: inwentaryzacja terenowa (maj 2024 r.)

Ważny zabytek na terenie gminy stanowi także zespół pałacowo-parkowy Dom Misyjny Świętego Ducha. Jest to klasycystyczna budowla wzniesiona na początku XIX wieku. Budowę rozpoczęto około roku 1812, a jej fundatorem był Stanisław Grzębski. Poza parkiem wybudowano także oficynę i stajnię. Na przestrzeni lat w pałacu kilkakrotnie znajdował się szpital. Po II Wojnie Światowej w pałacu znajdowała się szkoła podstawowa. Obecnie w pałacu znajdują się w posiadaniu Misjonarzy Krwi Chrystusa. W oficynie prowadzone jest Hospicjum Santa Galla. Teren pałacu otacza park z XIX wieku o powierzchni 10 ha, w którym występują gatunki drzew takie jak pomnikowa topola biała, sosna wejmutka, dąb, grab czy robinia akacjowa.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Zdjęcie 24 Zespół pałacowo-parkowy w Łabuńkach I, źródło: własne, inwentaryzacja terenowa (maj 2024 r.)

Gmina Łabunie prowadzi Gminną Ewidencję Zabytków, w której znajdują się najważniejsze historyczne obiekty nieruchome. Poza najcenniejszymi budynkami do ewidencji zabytków wpisane zostały liczne zabytkowe kapliczki z obszaru całej gminy. Rejestr Gminnej Ewidencji Zabytków liczy 89 obiektów.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Zdjęcie 25 Kapliczka przydrożna w Ruszowie, źródło: własne, inwentaryzacja terenowa (maj 2024 r.)

Zdjęcie 26 Kapliczka przydrożna w Łabuniach, źródło: własne, inwentaryzacja terenowa (maj 2024 r.)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Tabela 40 Obiekty wpisane do rejestru zabytków i o cechach zabytkowych

Lp.	Sołectwo	Obiekt	Wpis do rejestru zabytków
1	Łabunie	kościół parafialny p.w. Św. MB Szkaplerznej i Św. Dominika	A/825
2		Ogrodzenie kościoła parafialnego z bramą główną, bramką, kapliczką 20. Figurami świętych	A/825
3		Dzwonnica	A/825
4		Kaplica, galeria obrazów w zespole kościoła parafialnego	A/825
5		Cmentarz przykościelny, grzebalny	A/825
6		Zespół pałacowo-parkowy	A/473
7		Pałac	A/473
8		Budynek inwentarski w zespole pałacowym	A/473
9		Oficina w zespole pałacowym (lewa)	A/473
10		Oficina w zespole pałacowym (prawa)	A/473
11		Pawilon tzw. Kasztelanka w zespole pałacowo-parkowym	A/473
12		Ogrodzenie części folwarcznej w zespole pałacowo-parkowym	A/473
13		Cmentarz grzebalny S.S. Zakonu Misjonarek Maryi	-
14		Cmentarz parafialny, rzymskokatolicki	-
15		Szkoła podstawowa	-
16		Założenie folwarczne	-
17	Łabuńki	Zespół pałacowy- parkowy	A/411
18		Oficina w zespole pałacowo-parkowym	
19		Pałac w zespole pałacowo-parkowym	A/411
20		Cmentarz „Ruski”	
21		Cmentarz wojenny z I wojny światowej	

Źródło: opracowane na podstawie danych z wykazu zabytków wpisanych do rejestru „A” zabytków nieruchomych województwa lubelskiego, Lubelski Wojewódzki Konserwator Zabytków.

2.8 WYKONANE PRACE URZĄDZENIOWO- ROLNE

2.8.1 Scalenia gruntów wraz zagospodarowaniem poscaleniowym

W okresie powojennym, w latach 1985 – 1987, na terenie gminy Łabunie wykonano jedno kompleksowe scalenie gruntów w miejscowości Barchaczów. W okresie przedwojennym wykonano scalenia w Łabuniach – rok zakończenia 1935, części wsi Wólka Łabuńska – rok zakończenia 1937, Ruszów – rok zakończenia 1932 i Wierzbie – rok zakończenia 1930. Ponadto w latach przedwojennych wykonano parcelację gruntów w Łabuniach, Łabuńkach i Mocówce.

2.8.2 Drogi transportu rolnego

W gminie Łabunie w okresie od 2018 do 2023 roku wykonano następujące budowy, przebudowy, remonty oraz modernizacje dróg (*Raporty o stanie gminy za rok 2018-2023*):

- powiatowych: nr 3257L Pniówek-Ruszów-Wierzbie, nr 3258L Łabunie-Reforma-Majdan Ruszowski-Rachodoszcze, nr 3269L Cześniki-Łabunie oraz nr 3270L Łabuńki-Barchaczów-Antonówka o nawierzchni z masy bitumicznej;
- gminnych: nr 110900L w miejscowości Ruszów, nr 110889L ul. Kościelna w Łabuniach, nr 119884L, w miejscowości Łabuńki Drugie nr 110902L, w miejscowości Łabuńki Pierwsze (Dolinki), nr 110904L w miejscowości Ruszów, nr 110909L w miejscowości Mocówka, nr 110907L w miejscowości Łabuńki Pierwsze, nr 110901L w miejscowości Ruszów, nr 110893L w miejscowości Dąbrowa, nr 110892L w miejscowości Mocówka, nr 110886L w miejscowości Łabuńki Pierwsze, nr 110911L w miejscowości Barchaczów, nr 110892L w miejscowości Łabuńki Drugie, nr 110908L w miejscowości Łabuńki Pierwsze, nr 110900L w miejscowości Ruszów Kolonia, nr 110900L w miejscowości Ruszów oraz droga nr 110897L w miejscowości Wólka Łabuńska. Drogi te można zaliczyć w całości do dróg asfaltowych, dróg utwardzonych tłuczniem, dróg żwirowych, dróg utwardzonych płytami betonowymi oraz do dróg gruntowych;
- remont drogi gospodarczej – ul. Ogrodowa w Łabuniach o nawierzchni z masy bitumicznej;
- modernizację drogi transportu rolnego – ul. Polna w Łabuniach o nawierzchni z masy bitumicznej;

W 2024 roku oddano do użytku nowo wyremontowany 1,5 km odcinek ul. Lipowej w Łabuniach (stan na dzień 29.08.2024r.);

Ponadto w gminie przeprowadzane były sukcesywne naprawy dróg gruntowych w formie wyrównania oraz utwardzenia materiałem kamiennym i gruzem według zgłaszanych potrzeb mieszkańców i możliwości finansowych gminy.

2.8.3 Urządzenia melioracji wodnych

Na obszarze gminy Łabunie w zakresie realizacji działań związanych z urządzeniami melioracji wodnych nie było przeprowadzanych prac w ostatnim okresie.

2.8.4 Cieki wodne

W zakresie melioracji szczegółowych w ostatnim okresie były realizowane prace z zakresu poprawy rowów melioracyjnych w miejscowości Wólka Łabuńska, Łabunie oraz Ruszów.

2.8.5 Odnowa wsi

Na obszarze gminy Łabunie zrealizowano szereg inwestycji mających na celu poprawę infrastruktury lokalnej. Oddano do użytku siedem altan, rozmieszczonych w obrębach: Łabuńki Pierwsze, Łabunie Reforma, Mocówka, Wólka Łabuńska, Barchaczów, Wierzbie oraz Majdan Ruszowski. W obrębie Łabunie zrealizowano nową remizę dla Ochotniczej Straży Pożarnej. W Wólce Łabuńskiej oddano do użytku garaż OSP.

Dodatkowo, w obrębach: Bródek, Ruszów, Barchaczów, Wólka Łabuńska i Wierzbie zbudowano place zabaw. W Łabuniach oddano do użytku dwa nowe boiska przy Szkole Podstawowej, a także gruntownie wyremontowano budynek przy remizie OSP w Ruszowie, która zostanie przeznaczona na muzeum pożarnictwa. Wyremontowano również świetlice w Łabuniach, Łabuniach Reformie oraz Majdanie Ruszowskim.

2.9 STAN OPRACOWAŃ GEODEZYJNO- KARTOGRAFICZNYCH

2.9.1 Aktualizacja użytków gruntowych

W latach 2006 – 2008 przeprowadzono modernizację ewidencji gruntów i założono ewidencję budynków na obszarze całej gminy. W ramach modernizacji zaktualizowano rodzaje użytków. Obecnie aktualizacja użytków gruntowych wykonywana jest na wniosek właścicieli gruntów.

2.9.2 Aktualizacja gleboznawczej klasyfikacji gruntów

W ramach przeprowadzonej modernizacji w latach 2006 – 2008 na zmienionych użytkach wykonano aktualizację gleboznawczej klasyfikacji gruntów, której wyniki wprowadzono do EGiB. Aktualizacją klasyfikacji (tylko zmienionych użytków) objęto teren całej gminy. Aktualnie aktualizacja gleboznawczej klasyfikacji gruntów, podobnie jak aktualizacja użytków odbywa się na wniosek właścicieli gruntów.

2.9.3 Modernizacja ewidencji gruntów i budynków

W 2005 roku opracowano mapę katastralną dla całej gminy. W 2008 roku zakończono modernizację EGiB dla gminy Łabunie

2.9.4 Aktualizacja map glebowo – rolniczych

W roku 1981 wykonano badania terenowe, pobrano próbki do analizy w Stacji Chemiczno-Rolniczej w Lublinie. Na podstawie prac terenowych i wyników analiz laboratoryjnych opracowano mapę glebowo-rolniczą dla obszaru gminy Łabunie z podziałem na kompleksy rolniczej przydatności. Wykonano również część opisową pod nazwą „Aneks do mapy glebowo-rolniczej”. Mapę glebowo-rolniczą opracowano w Wojewódzkim Biurze Geodezji i Terenów Rolnych w Zamościu. Bieżąca aktualizacja mapy glebowo- rolniczej nie jest prowadzona.

2.10 WNIOSKI ZE STANU ISTNIEJĄCEGO

„ANALIZA SWOT”

Silne strony

- Geograficzne położenie Gminy w niedalekiej odległości od Zamościa
- Zlokalizowanie Gminy przy drodze krajowej 17 stanowiącej ważny szlak komunikacyjny łączący miasta powiatowe
- Zróżnicowanie krajobrazowe i przyrodnicze ze względu na położenie na styku trzech mezoregionów
- Żyzne gleby oraz płaskie tereny w większości obszaru Gminy sprzyjające produkcji rolniczej
- Występowanie punktów świadczących usługi dla rolnictwa
- Dobry stan środowiska naturalnego ze względu na występowanie obszarów chronionych
- Duża ilość zabytków oraz miejsc o znaczeniu historycznym
- Rozbudowana sieć dróg gminnych w dobrym stanie technicznym
- Dostęp do sieci gazowej
- Dostęp do sieci telefonicznej i internetu
- Dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej
- Dostęp do edukacji przedszkolnej i podstawowej
- Dostęp do ośrodków kulturalnych oraz organizacji społecznych
- Zwiększenie produkcji energii z OZE
- Selektywny system zbiórki odpadów
- Niska stopa bezrobocia mieszkańców Gminy
- Wysoka liczba działalności gospodarczych
- Występowanie szlaków turystycznych pieszych i rowerowych

Słabe strony

- Niski stopień zwodciągowania Gminy
- niespójność przestrzenna Gminy
- Rozdrobnienie gospodarstw rolnych, głównie w Wólce Łabuńskiej
- Niedostateczne zagospodarowanie przestrzeni publicznych
- Zły stan techniczny gruntowych dróg gminnych występujących na rędzinach
- Konieczność naprawy nawierzchni niektórych dróg
- Nieuregulowany stan prawny niektórych dróg
- Zmniejszenie liczby ludności
- Starzenie się społeczeństwa
- Ujemny przyrost naturalny
- Migracje zarobkowe
- Prawdopodobne bezrobocie ukryte
- Odływ wykształconych pracowników do większych miast

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

- Niska ilość miejsc pracy w sektorach pozarolniczych
- Niski stopień hodowli zwierzęcej
- Zły stan techniczny rowów melioracyjnych
- Niewystarczające wykorzystywanie walorów agroturystycznych
- Ogrzewanie budynków głównie za pomocą pieców węglowych

Szanse

- Położenie przy drodze krajowej nr 17 oraz projektowanej drodze ekspresowej S17
- Możliwość pozyskania dofinansowań z programów rządowych, pozarządowych i unijnych
- Wdrażanie zasad gospodarki niskoemisyjnej oraz rozwój OZE
- Prowadzona polityka rozwojowa Powiatu Zamojskiego i Województwa Lubelskiego
- Atrakcyjne tereny mieszkaniowe dla osób wyprowadzających się z Zamościa
- Wdrażanie wśród państw członkowskich UE polityki wspierania obszarów wiejskich
- Dogodny dostęp do usług zlokalizowanych w mieście Zamość
- Możliwość potencjalnej współpracy transgranicznej
- Promocja produktów i walorów regionalnych
- Wzrost popularności turystyki i agroturystyki w tym turystyki weekendowej, stworzenie wioski tematycznej
- Popularyzacja aktywności sportowych
- Promocja Gminy dzięki organizacji wydarzeń kulturalnych, sportowych i społecznych oraz za pomocą stron internetowych

Zagrożenia

- Położenie w regionie cechującym się niższym rozwojem niż pozostała część Polski
- Duża konkurencja przy pozyskiwaniu funduszy
- Daleka odległość od stolicy kraju i województwa
- Zanieczyszczenia oraz hałas spowodowany przez wysokim natężeniem ruchu
- Wysokie zagrożenie wypadków drogowych przy drodze krajowej nr 17
- Zanieczyszczenia, hałas oraz niedogodności związane z budową drogi ekspresowej S17
- Zniszczenie struktury przestrzennej działek w trakcie budowy drogi ekspresowej S17
- Konkurencja turystyczna sąsiadujących gmin
- Zjawisko starzenia się społeczeństwa
- Zjawisko migracji zarobkowej dotyczące młodych, wykształconych osób.

Na podstawie przeprowadzonej analizy stanu istniejącego można stwierdzić następujące wnioski:

1. Gmina Łabunie położona jest w południowej części województwa lubelskiego, w powiecie zamojskim, w odległości około 14 km od miasta Zamość. Jest to gmina typowo wiejska. Składa się z 12 obrębów ewidencyjnych i 13 sołectw. Zajmuje powierzchnię 8729,70 ha.
2. Wieś Łabunie, będąca siedzibą Urzędu Gminy położona jest w jej centralnej części, przy drodze krajowej Nr 17. Droga ta zapewnia dobre połączenie ze stolicą powiatu, województwa i dalej. Miejscowość Łabunie pełni funkcję głównego ośrodka administracyjnego i usługowo - handlowego gminy.
3. Geograficznie gmina położona jest w trzech makroregionach, tj. na Wyżynie Lubelskiej, Wyżynie Wołyńskiej i Rostoczu. Największą powierzchnię zajmuje mezoregion o nazwie Padół Zamojski, będący częścią Wyżyny Lubelskiej, położony w środkowej i północnej części gminy. Południowa część gminy należy do Rostocza Środkowego. Niewielka powierzchniuowo, wschodnia część gminy należy do Grzędy Sokalskiej i Kotliny Hrubieszowskiej.
4. Ponad 95% powierzchni gminy położone jest w dorzeczu Wieprza. Przez teren gminy przepływa rzeka Łabuńka (dopływ Wieprza), która z kilkoma niewielkimi dopływami odwadnia większość powierzchni gminy. Niewielka powierzchnia obszaru gminy, w jej wschodniej części, należy do zlewni Bugu.
5. Szeroka dolina Łabuńki jest w całości zmeliorowana rowami otwartymi. Długość rowów melioracyjnych na obszarze gminy wynosi 60,47 km. Większość jest w złym stanie technicznym i wymaga renowacji. Według inwentaryzacji terenowej rowy na długości 51,60 km wymagają naprawy.
6. Na terenie gminy znajdują się dwa duże kompleksy stawów rybnych o nazwach Blonka (75,10 ha) i Haś (45,99 ha) należące do KOWR. Wody płynące zajmują powierzchnię 1,97 ha na całej gminie. Są to niewielkie cieki, których źródła znajdują się na obszarze gminy.
7. W gminie Łabunie występują gleby średniej i dobrej jakości. Typologicznie dominują dwa rodzaje gleb, tj. rędziny kredowe i gleby płowe i brunatne wytworzone z lessów. Największy udział mają grunty zaliczone do klasy IIIb i IVa. W zdecydowanej większości są to rędziny kredowe, gleby żyzne, lecz trudne do uprawy. Należą one do kompleksu pszennego dobrego i pszennego wadliwego rolniczej przydatności gleb. Gleby lessowe położone na Rostoczu w dużej części są erodowane ze względu na położenie na skłonach o znacznym nachyleniu.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

8. W strukturze użytkowania gruntów dominują użytki rolne. Zajmują one powierzchnię 6608,48 ha co stanowi 75,7% ogólnej powierzchni gminy. Grunty orne występują na powierzchni 5182,77 ha (78,4% powierzchni użytków rolnych). Trwałe użytki zielone zajmują powierzchnię 890,87 ha co stanowi 13,5 procent powierzchni użytków rolnych. Łąki i pastwiska położone są w zdecydowanej większości w płaskiej, szerokiej dolinie Łabuńki.
9. Grunty zabudowane zajmują powierzchnię 386,90 ha - 4,4% ogólnej powierzchni gminy). Największą powierzchnię stanowią grunty rolne zabudowane (Br), czyli grunty wchodzące w skład gospodarstw rolnych.
10. Drogi występują na powierzchni 193,56 ha co stanowi 2,2% powierzchni gminy. Jest to droga krajowa Nr 17 oraz drogi powiatowe oraz gminne. Uwagę zwraca brak dróg wojewódzkich na terenie gminy.
11. Lasy występują na powierzchni 1854,19 ha. Stopień lesistości gminy Łabunie to 21.2%. Na obszarze gminy występują dwa duże kompleksy leśne, w których dominują grunty leśne należące do Lasów Państwowych w zarządzie Nadleśnictwa Tomaszów Lubelski. Jeden z kompleksów występuje w południowo- wschodniej części gminy,
12. w obrębie Łabunie Reforma. Drugi we wschodniej części gminy i należy do obrębu Dąbrowa. Mniejsze kompleksy leśne położone są w miejscowości Bródek i Barchaczów.
13. Gmina Łabunie jest bardzo uboga w surowce naturalne. W miejscowości Bródek występują dwa złoża piasków i żwirów o niewielkiej wydajności, w znacznym stopniu już wyeksploatowane.
14. Typowo rolniczy charakter gminy, dużo żyznych gleb, płaskie tereny powoduje, że w strukturze upraw rośliny wymagające zajmują największe powierzchnie. Dominują zboża – pszenica i rzepak. Znaczne powierzchnie zajmuje uprawa jęczmienia, buraków cukrowych oraz kukurydzy. Na rędzinach uprawia się rośliny wapnolubne (koniczyna, lucerna).
15. Gmina Łabunie dawniej była znana z produkcji warzyw szklarniowych, głównie pomidorów i ogórków. Aktualnie ilość szklarni jest coraz mniejsza. Uprawia się w nich warzywa, kwiaty, sadzonki roślin.
16. W strukturze władania gruntami największą grupę stanowią grunty rolników (5784,92 ha co stanowi 66,3% powierzchni gminy). Znaczną powierzchnię zajmują grunty osób fizycznych, które nie są rolnikami (1386,43 ha – 15,9% powierzchni gminy). Największą powierzchnię wśród gruntów należących do Skarbu Państwa zajmują lasy, będące w trwałym zarządzie PGL LP Nadleśnictwa Tomaszów Lubelski.

Zajmują one powierzchnię 1054,73 ha co stanowi 12,1% ogólnej powierzchni gminy i 56,9% powierzchni lasów w gminie. Do KOWR należy 169,31 ha (w większości stawy rybne Blonka i Haś). W posiadaniu gminy Łabunie znajduje się 178,54 ha. Grunty Powiatu Zamojskiego to 47,65 ha. Grunty parafii pw. Matki Bożej Szkaplerznej i Św. Dominika w Łabuniach zajmują powierzchnię 9,68 ha. Do Zgromadzenia Sióstr Franciszkanek Misjonarek Maryi należą grunty o powierzchni 24,77 ha.

17. Grunty odłogowane zajmują powierzchnię 27,94 ha, co stanowi 0,4% powierzchni użytków rolnych. Nieużytkowane łąki powstają w wyniku coraz mniejszej liczby gospodarstw rolnych specjalizujących się w hodowli.
18. Na terenie gminy jest 2218 gospodarstw rolnych. Zdecydowanie przeważają gospodarstwa niewielkie – do 5 ha, których jest 1995. Gospodarstw o powierzchni od 5 do 10 ha jest 198, od 10 do 15 ha – 20, od 15 do 50 ha – 5. Średnia powierzchni gospodarstwa w gminie wynosi 2,6082 ha. Tak małe gospodarstwa nie zapewniają właściwego poziomu życia. Właściciele ich muszą poszukiwać innych źródeł dochodu.
19. Średnia ilość działek w gospodarstwie to 2,8 dla obszaru całej gminy. Najwięcej działek w gospodarstwie jest w Wólce Łabuńskiej – 5,4, najmniej w Ruszowie Kolonii i w Łabuniach Reformie – po 1,6.
20. Średnia powierzchnia działki rolnej dla całej gminy to 1,0 ha. Największa jest w Ruszowie Kolonii – 1,6 ha a najniższa w Wólce Łabuńskiej – 0,4 ha.
21. Na terenie gminy funkcjonują dwa skupy zbóż, jedna zlewnia mleka, jeden punkt sprzedaży maszyn rolniczych, dwa punkty sprzedaży nawozów i węgla, trzy tartaki, jedna olejarnia. Obiektów związanych z obsługą rolnictwa nie jest dużo. Potrzeby w tym zakresie świadczone są w nieodległym Zamościu.
22. Sieć wodociągowa jest słabo rozwinięta. Występuje jedynie w miejscowości Majdan Ruszowski. Długość jej na terenie gminy to 3,28 km. Udział mieszkańców korzystających z wodociągów do ogólnej liczby mieszkańców gminy ma wartość 7,1%.
23. Pod względem stopnia skanalizowania gmina prezentuje się stosunkowo korzystnie. W 2020 roku długość sieci kanalizacyjnej wynosiła 45,3 km. System zbiorowego odprowadzania ścieków funkcjonuje w Łabuńkach, części Łabuń i Wólki Łabuńskiej. Budowana jest sieć kanalizacyjna w Barchaczowie. Ścieki, przy pomocy 13 przepompowni odprowadzane są do oczyszczalni w Zamościu.
24. Długość sieci gazowej na koniec 2020 roku wynosiła ponad 94,2 km. Liczba odbiorców gazu to 782 podmioty a ilość odbiorców, którzy ogrzewają mieszkania gazem to 408. Poza zasięgiem sieci znajduje się jedynie zabudowa kolonijna w kilku miejscowościach.

25. Na terenie gminy dostępna jest zarówno sieć telefonii stacjonarnej, jak i komórkowej. Sieć Internet dostępna jest w wersji stacjonarnej i mobilnej.
26. Na obszarze gminy znajduje się szereg obiektów infrastruktury społecznej. Głównym ośrodkiem jest miejscowość Łabunie. Dostęp do oświaty, kultury, ochrony zdrowia, rekreacji i sportu jest powszechnie dostępny.
27. Według stanu na 30.04.2024 r. gminę Łabunie zamieszkuje 6128 osób. Występuje niewielka przewaga kobiet (3126) nad mężczyznami (3002). Najwięcej osób mieszka w Łabuniach (1717) i Łabuńkach Pierwszych (1081). Najmniej w Dąbrowie (67) i Mocówce (138). Średnia gęstość zaludnienia to 70 osób/km².
28. Wśród mieszkańców gminy dominują osoby w wieku aktywności zawodowej, tj. w wieku od 18 do 60 lat. Stanowią one 59,04% ogółu mieszkańców (3618 osób). W wieku przedprodukcyjnym jest 1066 osób – 17,40%. Osób starszych, w wieku poprodukcyjnym jest 1444, co stanowi 23,56% ogółu populacji. W tym przedziale wiekowym kobiety zdecydowanie przeważają nad mężczyznami (828 - 616).
29. Środowisko naturalne gminy Łabunie posiada wiele walorów przyrodniczych. Na obszarze gminy występują obszary objęte ochroną prawną. Są to:
- Natura 2000 Dolina Górnej Łabuńki gdzie szczególnej ochronie podlegają gatunki lęgowe ptaków,
 - Natura 2000 Bródek. Występują tu grądy subkontynentalne odmiany wołyńskiej,
 - Natura 2000 Dolina Łabuńki i Topornicy. Liczne gatunki roślin i zwierząt podlegające ścisłej ochronie,
 - Rezerwat leśno-stepowy „Łabunie” z rzadkimi gatunkami roślin stepowych i murawami kserotermicznymi,
 - Rezerwat leśny „Księżostany” z buczyną karpacką.
30. W gminie występują też pomniki przyrody nieożywionej – lipy drobnolistne.
31. Ze względu na położenie na styku trzech makroregionów geograficznych rzeźba terenu jest urozmaicona. Warunki do uprawiania turystyki krajoobrazowej są bardzo dobre. Na terenie gminy istnieją ścieżki rowerowe i piesze, zorganizowane miejsca odpoczynku. Potrzeby w tym zakresie są większe.

3. USTALENIA PLANU URZĄDZENIOWO- ROLNEGO GMINY ŁABUNIE

3.1 DZIAŁANIA ROZWOJOWE I MODERNIZACJI TERENÓW ROLNYCH WYNIKAJĄCE Z OGÓLNEJ CHARAKTERYSTYKI GMINY

3.1.1 Działania wynikające z warunków naturalnych i ukształtowania terenu, budowy geologicznej i surowców naturalnych oraz warunków klimatycznych

Gmina Łabunie jest gminą typowo rolniczą. Budowa geologiczna wpłynęła na powstanie żyznych gleb, na których można uprawiać najbardziej wymagające rośliny. Ukształtowanie terenu jest korzystne dla produkcji rolnej. Większość obszaru gminy stanowią tereny płaskie i tereny o niewielkim nachyleniu. Bardziej hipsometrycznie zróżnicowane tereny, położone na Roztoczu, posiadają gleby wytworzone z lessów, które należą do najlepszych. Cechą ujemną dla rozwoju rolnictwa jest mała powierzchnia gospodarstw rolnych. Dlatego należy prowadzić działania w celu poprawienia struktury obszarowej gospodarstw rolnych. Proces ten już występuje poprzez dzierżawy gruntów, lecz odbywa się w wolnym tempie. Na Roztoczu występuje intensywna erozja wodna. Należy prowadzić tu wszelkie zabiegi (zadarnianie, zalesianie najbardziej erodowanych gruntów). Zmiana układu działek na prostokątny do nachylenia stoku mogłaby nastąpić jedynie w wyniku procesu scaleniowego. Zasoby surowców naturalnych w gminie są tak niewielkie, że nie stanowią problemu.

3.1.2 Działania wynikające z opracowań planistycznych

Zgodnie z założeniami zawartymi w opracowaniach planistycznych, którymi objęty jest obszar Gminy Łabunie, należy podjąć działania z konkretnych zakresów. Najistotniejszą kwestią dotyczącą bezpośrednio terenów rolnych są zawarte w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego postulowane tereny przeznaczone do zalesień. Są to obszary w miejscowościach Ruszów, Łabunie, Majdan Ruszowski, Wólka Łabuńska, Barchaczów i Mocówka. Są to ciągle wykorzystywane do produkcji rolnej. Występujące na nich gleby klasy IIIb, IVa i IVb stanowiące kompleks pszenno-wadliwy pozwalają na uzyskanie zadowalających plonów upraw takich jak pszenica, jęczmień czy kukurydza. Z oceny tego opracowania należy wyciągnąć wniosek, że produkcja rolna na tych obszarach jest uzasadniona, a planowane zalesienia zajmują zbyt duży obszar. Należałoby ponownie ustalić zasięgi tych gruntów przy sporządzaniu przyszłych opracowań planistycznych, przeznaczając pod zalesienia tylko grunty położone w enklawach i półenklawach leśnych oraz na skłonach o największym nachyleniu.

Zmiany, które zostały wprowadzone do MPZP dotyczące gruntów przeznaczonych pod zabudowę jednorodzinną pozwoliły na wykorzystanie części gruntów rolnych na cele mieszkaniowe. W przypadku następnych aktualizacji dokumentu pod tym kątem należy w dalszym ciągu proponować tereny, które będą rozszerzeniem istniejącej zabudowy. Lokalizować je należy w miarę możliwości na obszarach o niskiej wartości rolniczej, w skupiskach wzdłuż głównych dróg komunikacyjnych. Zgodnie z MPZP szczególną ochroną otoczony został obszar zieleni naturalnej zlokalizowany w Łabuniach za zabudowaniami po zachodniej stronie drogi krajowej. Wyznaczono także teren rolnictwa z zakazem zabudowy.

W Strategu Rozwoju Gminy Łabunie zawarte zostały konkretne działania w ramach określonych celów operacyjnych. W ramach rozwoju rolnictwa i związanych z nim usług

określono działania takie jak rozwój nowych kierunków produkcji rolnej, dostosowanych do uwarunkowań i potrzeb rynku, skrócenie łańcucha dostaw pomiędzy rolnikiem, a odbiorcą, rozwój usług związanych z obsługą rolnictwa, ochronę i zwiększenie efektywności wykorzystywania wód, ochronę gleb i racjonalne wykorzystywanie środków chemicznych oraz promowanie rolnictwa ekologicznego.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łabunie sugeruje podjęcie działań w kierunku poprawy struktury obszarowej gospodarstw i poprawę ekonomicznej efektywności rolnictwa oraz zmniejszenie bezpośredniego zatrudnienia w rolnictwie. Kolejnym kierunkiem wymagającym poprawy jest zwiększenie produkcji i dochodowości gospodarstw rolnych poprzez zrównoważany i wielofunkcyjny rozwój rolnictwa, w szczególności nastawiony na możliwość zaopatrzenia w produkty rolne miasta Zamość. Czynnikiem poprawiającym jakość rolnictwa będą także działania pozwalające na rozwój specjalistycznych gospodarstw wysokotowarowych oraz ich współpracę z przetwórstwami, urynkwienie produkcji rolnej czy dostosowanie upraw do warunków przyrodniczych. Jako pozostałe działania wskazuje się rozwój przetwórstwa rolno-spożywczego korzystającego z własnych zasobów surowcowych, podniesienie jakości życia mieszkańców wsi, podniesienie poziomu wykształcenia oraz działania w zakresie poprawy ekonomiki gospodarki rolnej przez ochronę gleb najwyższych klas oraz przeznaczenie pod zalesienie gruntów najniższej jakości, pełniących jednocześnie funkcję przeciwoerozyjną, potrzebę melioracji użytków zielonych, rozwój hodowli zwierząt. Kolejnym wskazanym działaniem pozwalającym na poprawę ekonomiki gospodarki rolnej są scalenia gruntów.

Na podstawie Strategii Rozwoju Powiatu Zamojskiego oraz Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego należy wskazać przede wszystkim na działania związane z zapotrzebowaniem na budowę wodociągów na terenie całej gminy. Istotnym w kontekście rolnictwa jest dalsze utrzymanie stawów Haś i Blonka co pozwoli to na dalszy rozwój gospodarki rybackiej. Celem jest zachowanie rolniczego charakteru gminy.

3.1.3 Działania wynikające z potrzeb mieszkańców

Podczas realizacji prac związanych z wykonywaniem planu urzędniowo-rolnego Gminy Łabunie przeprowadzono konsultacje społeczne z przedstawicielami poszczególnych wsi. W trakcie partycypacji sołtysi oraz pracownicy Urzędu gminy przedstawili potrzeby przestrzenne, techniczne, infrastrukturalne, społeczne i kulturalne mieszkańców pozwalające na poprawę jakości życia mieszkańców gminy. Zebrane życzenia są zwróceniem uwagi na najistotniejsze braki na terenie gminy oraz na konieczność modernizacji i odnowy wsi. Konsultacje społeczne pozwalają zwrócić uwagę na ważne inwestycje przedstawione z perspektywy mieszkańców.

Zgodnie z zasięgnięciem opinii przedstawicieli lokalnej społeczności przedstawiono zebrane potrzeby dla każdej z miejscowości:

- **Barchaczów** - zgłoszono potrzebę zaprojektowania rowu melioracyjnego za świetlicą wiejską na działce ewidencyjnej nr 392/1, ze względu na teren zalewowy. Wskazano potrzebę poprawy nawierzchni chodnika wzdłuż drogi powiatowej (działka nr 295). Na terenie całego obrębu zgłoszono potrzebę budowy sieci wodociągowej. W południowej

części wsi przy rzece Łabuńce zaproponowano wydzielenie miejsca pod rekreacyjny zbiornik wodny z plażą (zlokalizowany na działkach nr 666 – 674). Przy granicy z obrębem Łabunie, w okolicy działek 720 i 721 wykazano potrzebę budowy rowów melioracyjnych.

- **Bródek** - wyrażono potrzebę budowy rowu przy drodze, dz. ew. nr 86, biegnącego następnie na południe wzdłuż ul. Długiej (dz. ew. nr 84) oraz budowy przepustu. Zgłoszono potrzebę regulacji stanu prawnego dr. nr 81. Przy tej drodze zaproponowano także budowę chodnika i poprawę nawierzchni drogi. Przy remizie OSP na dz. nr 37/7, 37/8, 37/9 i 37/10 zaproponowano budowę parkingu, oraz rekreacyjnej altany z miejscem na ognisko z ławeczkami i plac zabaw. W całej miejscowości wyrażono zapotrzebowanie na budowę wodociągu. Na dz. 39/6 zaproponowano budowę punktu skupu płodów rolnych. Na drogach z nawierzchnią bitumiczną (dz. nr 81, 82, 25/4, 84) złożono propozycję poszerzenia jezdni. Po zachodniej stronie dz. nr 38/7, 38/6, 38/5, 38/2, 38/11, 38/9, 38/3 zaproponowano budowę zbiornika retencyjnego. Wzdłuż dr. nr 81 zaproponowano zagęszczenie oświetlenia. Zwrócono uwagę na potrzebę generalnego remontu remizy OSP łącznie z rozbudową w tym wymianą dachu i malowania ścian. Budynek ten zlokalizowany jest na dz. nr 37/8, 37/9 i 37/10.
- **Dąbrowa** - potrzeba remontu świetlicy wiejskiej zlokalizowanej na działce nr 23 oraz stworzenie miejsca wypoczynku. Kolejną potrzebą jest rozbudowa i zagęszczenie istniejącej sieci oświetlenia wzdłuż drogi gminnej (dz. 133) od dz. nr 20/3 w kierunku południowo-wschodnim do Komarowa. Zgłoszono potrzebę utwardzenia drogi gminnej na dz. nr 1867, 1165 (obwód Łabunie), 119, 193, 53. Na działkach nr 183-186 wskazano potrzebę budowy rowu ze względu na okresowe zalania. Drogę gminną, dz. nr 15 wskazano jako wymagającą naprawy. Zgłoszono potrzebę budowy światłowodu na terenie całej wsi.
- **Łabunie** - wskazano potrzebę naprawy, odkrzaczenia i pogłębiania rowu melioracyjnego biegnącego wzdłuż łąk od szkoły w kierunku północno-zachodnim. Rów ten znajduje się na działkach ewidencyjnych nr 1572, 682 będących własnością Skarbu Państwa w zarządzie WZMiUW w Lublinie, a w północnej części na działkach 1671/13 i 1671/6 należących do osób fizycznych. Zaproponowano poprawę nawierzchni dróg gminnych. Jako najistotniejszą potrzebę remontu wskazano na drodze tzw. „Stolarskiej” łączącej ulicę Szkolną z ulicą Długą, położonej na działkach nr 1181, 1458, 1883/1. Naprawy wymaga dr. nr 1410/14 położona po południowej stronie zespołu pałacowo-parkowego. Zgłoszono potrzebę utwardzenia drogi gminnej na dz. nr 1458. Wskazano potrzebę utwardzenia nawierzchni na ul. Partyzantów (dz. nr 528). Zgłoszono potrzebę poszerzenia drogi gminnej (dz. nr 861, 2031, 2032/1). Przy ulicy Łąkowej zaznaczono potrzebę naprawy przepustu. Potrzebę odtworzenia rowów zgłoszono na łąkach zlokalizowanych za kościołem tj. na dz. nr 537.
- **Łabunie Reforma** - jako najważniejszą potrzebę wsi wskazano konieczność budowy chodników przy drodze krajowej nr 17. Zaznaczono, że jest to miejsce szczególnie niebezpieczne, w którym kilkakrotnie miały miejsce wypadki śmiertelne. Potrzebą jest budowa sieci wodociągowej. Wskazano potrzebę poprawy dróg gminnych położonych na działkach 2046 (obwód Łabunie), 214/2, 209, 216, 220, 1398 oraz rozbudowa drogi gminnej dz. nr. 217. Potrzeba budowy rowu melioracyjnego w okolicy działki 219 oraz

przy dr. nr 213/2. Wskazano na potrzebę remontu świetlicy wiejskiej położonej na działkach nr 58/16 i 58/17. Zwrócono uwagę na zły stan nawierzchni drogi powiatowej (dz. nr. 212) oraz potrzebę pogłębienia rowów przydrożnych. Na terenie całej wsi zgłoszono potrzebę budowy sieci kanalizacyjnej oraz światłowodów. Na działkach nr 91 i 92 zaproponowano budowę zbiornika przeciwpowodziowego. W całej wsi zgłoszono zapotrzebowanie na budowę oświetlenia. Z uwagi na walory przyrodnicze i krajobrazowe wskazano na potrzebę rozwoju lokalnej agroturystyki.

- **Łabuńki Pierwsze** - wskazano na potrzebę budowy drogi łączącej Starą Wieś z drogą Łabuńki-Wierzbie (dz. nr 243), łączącą dr ew. nr 372/1 z 241/2. Zgłoszono potrzebę regulacji stanu prawnego i budowę drogi do gospodarstwa rolnego położonego na dz. nr 71/2. Złożono propozycję zaprojektowania drogi dojazdowej przez działki 72/1, 73/1, 73/3 i 74/1 zgodnie z aktualnym użytkowaniem w terenie. Wskazano na potrzebę poszerzenia i utwardzenia dr. nr 150. Zaproponowano połączenie dróg 73/1 i 74 poprzez zaprojektowanie nowej drogi przebiegającej przez dz. nr 36/2. Zwrócono uwagę na konieczność poprawy przejazdu dr 378 biegnącą przez łąki. Zaproponowano wycięcie lub przycinkę drzew przydrożnych. Zgłoszono potrzebę na zakup działki pod parking przy remizie OSP. Zaproponowano, żeby do tych celów przeznaczyć fragment dz. nr 84/8. Zgłoszono potrzebę przebudowy dr. nr 381/3 w kierunku Pniówka. Zaproponowano utworzenia miejsca pamięcią w okolicach dz. nr 97/2.
- **Łabuńki Drugie** - zgłoszono potrzebę zakupu przez Urząd Gminy działki, a następnie budowy świetlicy wiejskiej oraz placu zabaw. Lokalizację tej inwestycji zaproponowano w okolicach dz. nr 5. Wskazano na potrzebę rozbudowy drogi powiatowej nr 385, 13/3 wraz z chodnikiem w kierunku północnym, w stronę Jarosławca. Zaznaczono, że poszerzenie i utwardzenie wymaga dr. nr 386/1 w kierunku Mocówki. Do poszerzenia i utwardzenia wskazano drogi nr 383, 244, 387, 216/1, 218 i 275. Zgłoszono potrzebę budowy oświetlenia przy dr. nr 294. Wzdłuż drogi gminnej nr 384 wskazano potrzebę oczyszczenia istniejących rowów oraz ich przedłużenie.
- **Majdan Ruszowski** - wskazano na potrzebę odnowienia dr. nr 628 położonej w południowo-wschodniej części obrębu. Zgłoszono potrzebę poprawy rowu przy drodze powiatowej nr 1582/2 od dz. nr 354 do dz. nr 1595/1. Wskazano potrzebę wyznaczenia oraz utwardzenia dr. nr 619 tzw. „Michówki”. Zaznaczono potrzebę utrzymania i uporządkowania zadrzewień na dz. nr 578 przy drodze powiatowej. W granicach działki gminnej nr 278 zaproponowano prace związane z adaptacją działki na cele użyteczności publicznej takie jak budowa wiaty przystankowej, boiska sportowego i parkingu. Zaznaczono, że teren należy wyrównać i ogrodzić. Wskazano na potrzebę udroźnienia przepustu oraz rowów od remizy OSP w kierunku południowym do granicy z gminą Krynice. Zgłoszono potrzebę odnowienia drogi zagumiennej położonej na dz. nr 624. Wskazano, że utwardzenia wymaga droga w kierunku Ruszowa zlokalizowana na dz. nr 53/1 i 607. Zaproponowano odtworzenie rowu melioracyjnego za zabudowaniami po północnej stronie dr. powiatowej od dz. nr 74 do dz. nr 109/1 oraz oczyszczenie przepustu. Złożono propozycję zaprojektowania rowu melioracyjnego wzdłuż drogi powiatowej do zbiornika wodnego na dz. nr 206 do dz. nr 213. Zaprojektowano odnowienie rowu od zbiornika na dz. nr 206 w kierunku zachodnim do granicy z gminą Adamów. Zgłoszono również potrzebę poprawy dr. nr 641. Droga ta jest własnością osób fizycznych.

- **Mocówka** - zaznaczono potrzebę naprawy dróg gminnych (utwardzenie, poszerzenie) na działkach ewidencyjnych nr 124, 38, 33 (przy lesie), 59, 287, 260, 255, 249, 188, 249/1, 232, 498, 177 oraz 1, 2, 36, 61 (obręb Barchaczów). Wskazano potrzebę budowy przepustu na dr. gminnej 199 pomiędzy działkami 9/2 a 204. Wzdłuż dr. nr 33 od lasu w kierunku północnym oraz przy granicy obrębu z Gminą Sitno zgłoszono zapotrzebowanie na budowę oświetlenia ulicznego. Złożono propozycję stworzenia turystyczno-historycznej ścieżki rowerowej przebiegającej przez całą wieś po drogach nr 259/7, 259/6, następnie wzdłuż lasu drogami 33, w kierunku północnym dz. nr. 58 i kolejno drogą po granicy gmin Łabunie i Sitno. W enklawie lasu na działce 514 lub 515 zaproponowano budowę zbiornika wodnego. Zgłoszono chęć przystąpienia do scalenia gruntów. Potrzebę budowy chodnika zgłoszono wzdłuż dr 259/7, 259/6, 199 i 189. Zaproponowano rewitalizację lub zagospodarowanie pozostałości parku zlokalizowanego na dz. nr 258/2. Złożono propozycję utworzenia miejsca pamięci. Usytuowanie pomnika zaproponowano przy lesie na dz. nr 33.
- **Ruszków** - zgłoszono zapotrzebowanie na budowę rowów od przedszkola (dz. nr 48) w stronę zachodnią do miejscowości Ruszków Kolonia oraz od źródła do lasu. Wskazano na potrzebę utwardzenia drogi nr 728. Zaznaczono potrzebę budowy rowów melioracyjnych lub zbiornika wodnego w okolicach dz. nr 766 ze względu na okresowe zalewanie przez wody opadowe. Przy budynku starej szkoły zlokalizowanym na dz. nr 1615 zaproponowano stworzenie miejsca do wypoczynku. W całej wsi zaznaczono potrzebę budowy wodociągu. Wzdłuż drogi powiatowej na dz. nr 389 zgłoszono zapotrzebowanie na budowę chodnika. Ostatnią ze zgłoszonych potrzeb jest budowa oświetlenia przy przedszkolu na dz. nr 48.
- **Ruszków Kolonia** - zaznaczono potrzebę budowy chodnika wzdłuż drogi powiatowej na dz. nr 162. Zgłoszono chęć poprawy (utwardzenie) drogi gminnej nr 218/1 na granicy z obrębem Ruszków. Wskazano, że droga wymaga utwardzenia. Potrzebę poprawy przejezdności zgłoszono na drodze nr 219. Zaproponowano prace związane z podcinką drzew i wyrównaniem nawierzchni. Złożono propozycję budowy miejsca wypoczynku oraz stworzenia ścieżki rowerowej biegnącej przy drodze powiatowej następnie na południe w stronę lasu po dz. nr 179. Zgłoszono potrzebę porządku przy przepustach (koszenie traw).
- **Wierzbie** - zgłoszono zapotrzebowanie na budowę oświetlenia ulicznego przy drodze powiatowej dz. nr 322/3. Przy tej drodze wskazano na potrzebę budowy oraz poprawy stanu chodników. Zaproponowano remont przystanków autobusowych. Wskazano, że naprawy wymaga droga gminna nr 1020 oraz droga nr 103 łącząca Wierzbie i Piaski. Na gminnej działce nr 242 zaproponowano budowę małego placu zabaw dla dzieci oraz siłowni plenerowej. Uwagę zwrócono na zaniedbane źródło tzw. „Krynica” zlokalizowane na dz. nr 283/2. Wskazano na ogólny zły stan rowów melioracyjnych na terenie całej wsi.
- **Wólka Łabuńska** – W miejscowości wyrażono potrzebę dokończenia budowy chodnika przy drodze powiatowej w stronę Komarowa (dz. nr 874) oraz przy drogach gminnych, działka nr 172/2 i 104/1. Zwrócono na zły stan dróg i konieczność ich utwardzenia. Są to drogi gminne: wąwozowa dr. nr. 1145 – propozycja umocnienia płytami betonowymi, dr. nr 603, 208 od Dąbrowy przy lesie – utwardzenie drogi, dr. nr. 1053, 1177, 182, 464 – poprawa istniejącej nawierzchni poprzez utwardzenie, dr 82/1

– poszerzenie drogi, dr. tzw. „Stolarska” położona na działkach nr 190 wymagająca utwardzenia, dr. nr 120 – poszerzenie i utwardzenie drogi. Uwagę zwrócono także na rozbieżny przebieg dróg w Ewidencji Gruntów i Budynków, a rzeczywisty. Regulacji stanu prawnego wymagają drogi nr 1177 oraz 1053. Zaznaczono potrzebę przedłużenia i poszerzenia rowu melioracyjnego na działce nr 131 i 132 oraz pogłębienie istniejącego i wykopanie nowego rowu w okolicach działek 1168, 1170, 1169, 1171/1, 1173 i 1172. Wskazano na potrzebę dokończenia budowy kanalizacji. Zaznaczono potrzebę budowy oświetlenia w okolicach skrzyżowania dróg krajowej (dz. ew. nr 1054) z powiatową (dz. ew. nr 874), a także na skrzyżowaniu drogi powiatowej nr 874 z drogą gminną 1177. Na dz. nr. 1178 złożono propozycję budowy zbiornika wodnego z funkcją przeciwpowodziową gromadzącego spływającą wodę opadową. Zaznaczono potrzebę wykonania scalenia gruntów.

Wychodząc naprzeciw potrzebom mieszkańców Gmina Łabunie ciągle realizuje prace i działania poprawiające jakość życia. Przeprowadzane są inwestycje infrastrukturalne zapewniające poprawę komfortu mieszkańców. Gminę wyróżnia bardzo dobra infrastruktura drogowa. W bieżącym roku powstała sieć drewnianych altanek wypoczynkowych przeznaczonych dla wypoczynku. W ramach tych prac wykonano prace związane z utwardzeniem i ogrodzeniem działek przy obiektach użyteczności publicznej.

3.2 POPRAWA GOSPODARKI GRUNTAMI I KSZTAŁTOWANIE STRUKTURY AGRARNEJ

3.2.1 Zabiegi przeciwozyjne oraz ochrona gruntów rolnych

Najbardziej podatnym na erozję wodną materiałem glebotwórczym są lessy położone na skłonach o znacznym nachyleniu. W gminie Łabunie obszarem takim jest Roztocze Środkowe i Grzęda Sokalska, czyli obręby: Majdan Ruszowski, południowa część Łabuń i Ruszowa, Reforma Łabunie i Wólka Łabuńska (część południowa i wschodnia). Jednym z lepszych zabiegów przeciwozyjnych jest układ działek o kierunku poprzecznym do nachylenia stoku. Jednak zmianę układu działek można wykonać tylko w ramach scalenia gruntów. Dlatego też zaleca się inne formy zapobiegania czy zmniejszenia erozji wodnej. Są to zadarnienia czy zalesienia najbardziej nachylonych zboczy lessowych. Zakrzewienia i zadrzewienia wysokich miedz również są formą ograniczenia erozji.

Na obszarach płaskich „otwartych” tzn., gdzie nie ma naturalnych przeszkód hamujących siłę wiatru występuje intensywna erozja wietrzna. Dotyczy to głównie północnej części gminy. Na tym terenie bardzo wskazane jest wprowadzenie zadrzewień i zakrzewień wzdłuż dróg o kierunku południkowym, tzn. prostym do dominującego, zachodniego kierunku wiatrów. Czynnikiem znacznie zmniejszającym erozję wietrzną jest zazielenianie gruntów polegające na stosowaniu międzyplonów w okresie jesiennym i zimowym. Zabiegi te można wykonać w ramach programów rolno-środowiskowych wspieranych dotacjami Unii Europejskiej. Ważna jest też odpowiednia, mechaniczna uprawa gleby, która nie powoduje nadmiernego jej rozpylania.

3.2.2 Zmiany w sposobie użytkowania gruntów poprzez zagospodarowanie gruntów odłogowanych, zdegradowanych i zdewastowanych i inne

Przyczyny odłogowania gruntów są bardzo różne. Najczęściej jest to niekorzystne położenie działki, np. na skłonie o dużym nachyleniu lub enklawie leśnej. Często powodem zaniechania uprawy jest podeszły wiek właściciela gruntu lub jakieś przypadki losowe, np. choroba.

W gminie Łabunie przeważają grunty odłogowane na gruntach ornych. Łąki nie są wykaszane z dwóch powodów. Jednym z nich jest zaniechanie hodowli powodujące brak zapotrzebowania na siano. Drugim, położenie niektórych łąk na terenach podmokłych. Należy podkreślić, że odłogowanie gruntów często jest zjawiskiem przejściowym. Z użytkowania wyłączone są grunty na okres 2-3 lat

Na terenie gminy Łabunie grunty odłogowane zajmują powierzchnię 27,43 ha, co stanowi 0,4% wszystkich użytków rolnych. Ich występowanie wynika głównie z ukształtowania powierzchni, równinnego terenu oraz dobrej jakości gleb. Dla istniejących gruntów odłogowanych nie zostały określone kierunki zagospodarowania. Grunty te występują w dziesięciu obrębach. Zatem dla 26,29 ha, co stanowi 94,1 % należało by przywrócić do użytkowania rolniczego. Pozostałą niewielką część gruntów odłogowanych (1,66 ha) należy zagospodarować jako zalesienie lub zadrzewienie.

W dwóch miejscowościach Bródek i Dąbrowa grunty odłogowane nie występują.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Tabela 41 Kierunki zagospodarowania gruntów odłogowanych

L.p.	Obręb	Pod zalesienie lub zadrzewienie	Kierunek rolny	Razem
1.	2.	3.	4.	5.
1	Barchaczów	-	1,90	1,90
2	Łabunie Reforma	-	1,44	1,44
3	Łabunie	-	1,80	1,80
4	Łabuńki	-	7,28	7,28
5	Majdan Ruszowski	-	4,42	4,42
6	Mocówka	0,80	0,28	1,07
7	Ruszów	0,86	3,42	4,27
8	Ruszów Kolonia	-	0,21	0,21
9	Wierzbie	-	4,51	4,51
10	Wólka Łabuńska	-	1,04	1,04
11	Gmina ogółem	1,66	26,29	27,94

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych ARMiR

3.2.3 Rekultywacja nieużytków

Nieużytki wykazane w ewidencji gruntów, w gminie Łabunie zajmują powierzchnię 14,80 ha. Są to wyrobiska po eksploatacji surowców oraz tereny zabagnione. Najwięcej powierzchniowo jest w obrębie ewidencyjnym Barchaczów (7,09) ha. Duża część to grunty, które uległy zadrzewieniu i zakrzewieniu. Właściwym oznaczeniem dla tego rodzaju użytków byłoby zakwalifikowanie ich do gruntów zadrzewionych i zakrzewionych. Nieużytki powstałe w wyniku eksploatacji piasku należy zrehabilitować poprzez zalesienie. Stosunkowo niewielka ilość nieużytków na obszarze gminy nie jest większym problemem.

3.2.4 Realizacja zadrzewień śródpolnych

Zadrzewienia śródpolne zlokalizowane wzdłuż dróg, miedz, rzek, rowów pełnią funkcję ochronną, chronią glebę przed erozją, poprawiają mikroklimat, wpływają na bioróżnorodność oraz wpływają na estetykę krajobrazu. Śródpolne zadrzewienia występują sporadycznie na terenie całej gminy. Planując zadrzewienia należy odnieść się do potrzeb rolników wynikających ze sposobu prowadzenia upraw. Obawy rolników są związane przede wszystkim z negatywnym oddziaływaniem pasm zadrzewień śródpolnych wpływających na uprawy

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

i utrudniającym pracę na roli. Obawy te są słuszne, ale w przypadku wąskiego pasma gruntów przylegających bezpośrednio do zadrzewień. Nasadzenia w wąskim pasmie rzeczywiście powodują zmniejszenie plonów, ale w większych odległościach od nich nie powodują utrudnień, lecz pomagają w uprawie. Wpływają na zmniejszenie prędkości wiatru i parowania gleby oraz zwiększenie wilgotności. Wprowadzając nowe zadrzewienia należy uwzględnić gatunki, które posiadają głęboki i mało rozległy system korzeniowy i dodatkowo są użyteczne pszczelarsko. Umiejętne kształtowanie krajobrazu poprzez realizację zadrzewień śródpolnych pozwala przyczynić się do stabilności biocenoz, a więc zmniejszyć czynnik patogeniczny w stosunku do upraw polowych.

3.2.5 Poprawa jakości gleb

Na obszarze gminy Łabunie przeważają gleby dobrej i średniej jakości, które zaliczone zostały do kompleksów pszennych (bardzo dobrego, dobrego i wadliwego). Gleby kompleksów żytnich zajmują niewielkie powierzchnie. Nie oznacza to, że nie należy poprawiać ich jakości. Najbardziej wskazanym działaniem jest poprawa stosunków wodnych na glebach okresowo za suchych oraz zabezpieczenie przed erozją wodną i wietrzną na glebach lessowych Roztocza Środkowego. Według opracowanego przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach *Warunków przyrodniczych produkcji rolnej dla województwa zamojskiego* zawartość podstawowych składników pokarmowych w glebach gminy Łabunie jest na poziomie średnim. Zasobność w magnez jest na poziomie niskim (66% gleb). Dobrze sytuacja wygląda, jeśli chodzi o potrzeby wapnowania. 75,8% gleb nie wymaga wapnowania. W celu poprawy jakości gleb należy stosować wszelkie zabiegi agrotechniczne poprawiające strukturę gleby. Stosowanie poplonów i zazielenianie na okres jesienno-zimowy jest jak najbardziej wskazane. Poprawia to stosunki wodne, poprzez zatrzymywanie większej ilości śniegu oraz ogranicza spływ powierzchniowy wody opadowej.

3.3 POPRAWA FUNKCJONALNOŚCI PRZESTRZENI ROLNICZEJ GMINY, W TYM STRUKTURA WIELKOŚCIOWA I ORGANIZACYJNA GOSPODARSTW ROLNYCH

3.3.1 Realizacja scaleń gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym

Prace scaleniowe na terenie gminy Łabunie zrealizowane były w obrębie Barchaczów. Scalenie wykonano na początku lat 80-tych XX wieku. Pozostałe miejscowości nie były objęte postępowaniem scaleniowym. W niniejszym planie urządzeniowo-rolnym określono zapotrzebowanie na prace scaleniowe dla wszystkich obrębów w gminie Łabunie.

3.3.2 Zmiany w sposobie użytkowania gruntów

Tereny byłych gruntów rolnych, które zostały porośnięte w wyniku naturalnej sukcesji międzygatunkowej to grunty zlokalizowane przy granicach z lasem, często położone na obszernych terenach przeznaczonych pod zalesienie. Zmiany w sposobie użytkowania gruntów nie są na tyle liczne, aby konieczna była kompleksowa aktualizacja użytków gruntowych.

3.3.3 Ochrona gruntów

Z powodu na typowo rolniczy charakter gminy i stosunkowo duży udział dobrych gleb należy stosować wszystkie możliwe zabiegi zapobiegające degradacji gruntów. Do najważniejszych należy ochrona gruntów przed erozją wodną, zwłaszcza w południowej i wschodniej części gminy oraz przed erozją wietrzną w części północnej i zachodniej. Zalecane zabiegi przeciwerozyjne zostały opisane w rozdziale 3.2.1. Najważniejsze to: zadarnianie gruntów położonych na skłonach o dużym nachyleniu, poprzeczno-stokowy układ działek, zazielenienie gruntów na okres jesienno-zimowy, stosowanie właściwych zabiegów agrotechnicznych zmniejszających nadmierne rozpylanie gleby, wprowadzanie zadrzewień liniowych hamujących siłę wiatru. Nie należy stosować nadmiernej chemizacji. Wskazane jest stosowanie poplonów po zbiorze zbóż i rzepaku. Około połowa gleb gminy Łabunie należy do kompleksu pszenno-wadliwego, a więc gleb okresowo za suchych. Ponieważ nie ma możliwości ich nawadniania albo są one mocno ograniczone, w celu ochrony gleb przed nadmiernym przesuszeniem zabiegi uprawowe należy stosować w optymalnych terminach.

Zalecane jest propagowanie wśród rolników programów rolno-środowiskowych, wspieranych przez dotacje unijne.

Na części użytków zielonych i gruntów ornych, które są nadmiernie uwilgotnione należy przeprowadzać renowację istniejącej melioracji poprzez udrożnienie rowów lub drenowanie.

3.3.4 Odnowa wsi

Działania realizowane w ramach „Odnowy wsi” wynikają przede wszystkim z potrzeb mieszkańców. Ich realizacja przyczyni się do podwyższenia standardu życia mieszkańców gminy jak również do zwiększenia atrakcyjności turystycznej. W trakcie konsultacji z sołtysami gminy przedstawiono potrzeby dotyczące infrastruktury społecznej i technicznej na terenie gminy i są to:

- potrzeba budowy sieci wodociągowej w obrębach: Barchaczów, Bródek, Łabunie Reforma, Ruszów;
- potrzeba budowy chodników wzdłuż głównych ulic w miejscowościach: Bródek, Łabunie Reforma, Łabuńki, Mocówka, Ruszów, Ruszów Kolonia, Wólka Łabuńska, Wierzbie oraz poprawy nawierzchni istniejących chodników w obrębach Barchaczów i Wierzbie;
- budowa oświetlenia ulicznego w miejscowościach: Łabunie Reforma, Łabuńki, Mocówka, Ruszów, Wierzbie, Wólka Łabuńska oraz uzupełnienie istniejącego oświetlenia w obrębach: Bródek, Dąbrowa;
- budowa sieci telekomunikacyjnej (światłowodów) w obrębie Dąbrowa i Łabunie Reforma;
- budowa kanalizacji w obrębach: Łabunie Reforma i Wólka Łabuńska;
- budowa świetlicy w obrębie Łabuńki oraz remont świetlicy wiejskiej w obrębach: Dąbrowa, Łabunie Reforma;
- budowa altanki w Bródku;
- remont remizy OSP w Bródku;
- budowa parkingów w obrębach: Bródek, Łabuńki, Majdan Ruszowski;
- budowa wiaty przystankowej i boiska sportowego w Majdanie Ruszowskim;
- remont przystanków autobusowych w Wierzbie;
- budowa placu zabaw w obrębach: Bródek i Łabuńki, Wierzbie;
- budowa siłowni plenerowej: Wierzbie;
- stworzenie miejsca wypoczynku: Dąbrowa, Ruszów, Ruszów Kolonia.

W obrębie Łabunie nie zgłoszono żadnych potrzeb związanych z infrastrukturą społeczną.

Rozbudowane, w pełni wyposażone świetlice wiejskie zwiększą szansę na integrację społeczeństwa i rozwój kultury w gminie. Będą to miejsca, w których mieszkańcy mogą organizować imprezy gminne i wiejskie, spotkania okolicznościowe. Natomiast boiska sportowe i place zabaw będą dobrym miejscem spotkań dzieci i młodzieży. Wiaty i altanki z pełnym wyposażeniem będą dobrym miejscem odpoczynku nie tylko dla mieszkańców gminy a także dla turystów.

3.3.5 Realizacja potrzeb związanych z obsługą rolnictwa

Poza istniejącymi obiektami związanymi z obsługą rolnictwa, po konsultacjach społecznych z mieszkańcami gminy, stwierdzono potrzebę utworzenia punktu skupu płodów rolnych zlokalizowanego w miejscowości Bródek. W pozostałych miejscowościach nie zgłoszono żadnych potrzeb budowy, przebudowy lub remontu obiektów związanych z obsługą rolnictwa.

3.3.6 Realizacja potrzeb związanych z infrastrukturą techniczną i społeczną

W gminie Łabunie po przeprowadzonych konsultacjach z mieszkańcami oraz z władzami gminy stwierdzono, że obiekty infrastruktury technicznej i społecznej wymagają budowy, remontu, doposażenia lub ich przywrócenia do stanu pierwotnego. Najważniejszym problemem jest brak sieci wodociągowej zgłoszonej w czterech miejscowościach.

3.4 POPRAWA WARUNKÓW WODNYCH I GOSPODARKI WODNEJ

3.4.1 Poprawa retencji wodnej i nawodnienia

Gmina Łabunie jest bardzo uboga w wody powierzchniowe płynące. Łabuńka i jej niewielkie dopływy prowadzą niewielkie ilości wody. Możliwości nawadniania gruntów są bardzo ograniczone. Na większości gruntów ornych występują niedobory wody. Zjawisko to nasila się zwłaszcza w dłuższych okresach posusznych, które występują corocznie. Świadczy o tym procent gleb zaliczonych do kompleksu pszennego wadliwego rolniczej przydatności (49,7% ogólnej powierzchni gruntów ornych). Na terenie gminy brak jest zbiorników retencyjnych, w których można by było gromadzić wodę w celu nawadniania gruntów. Zbiorniki takie powinny być zlokalizowane u wylotu głębokich, suchych dolin, którymi po obfitych opadach i roztopach wiosennych płyną duże ilości wody. Miejsca takie występują u podnóża Roztocza i Grzędy Sokalskiej, w miejscowościach: Łabunie Reformie, Majdan Ruszowski, Ruszów, Ruszów Kolonia, Wólka Łabuńska. Zbiorniki te, zwłaszcza położone przy kompleksach leśnych mogłyby pełnić funkcję wypoczynkowo-rekreacyjne.

3.4.2 Melioracje

Na terenie gminy stan melioracji szczegółowych jest zły, konserwacji lub odbudowy wymaga znacznie przeważająca część rowów melioracyjnych. W wyniku inwentaryzacji terenowej do konserwacji lub odbudowy wskazano rowy o długości 51,60 km. Najwięcej znajduje się w obrębie Łabunie – 26,56 km i Łabuńkach – 12,48 km. Szczegółowy zakres prac powinien zostać ustalony przez wykwalifikowanego melioranta, z uwzględnieniem obecności obszarów chronionych.

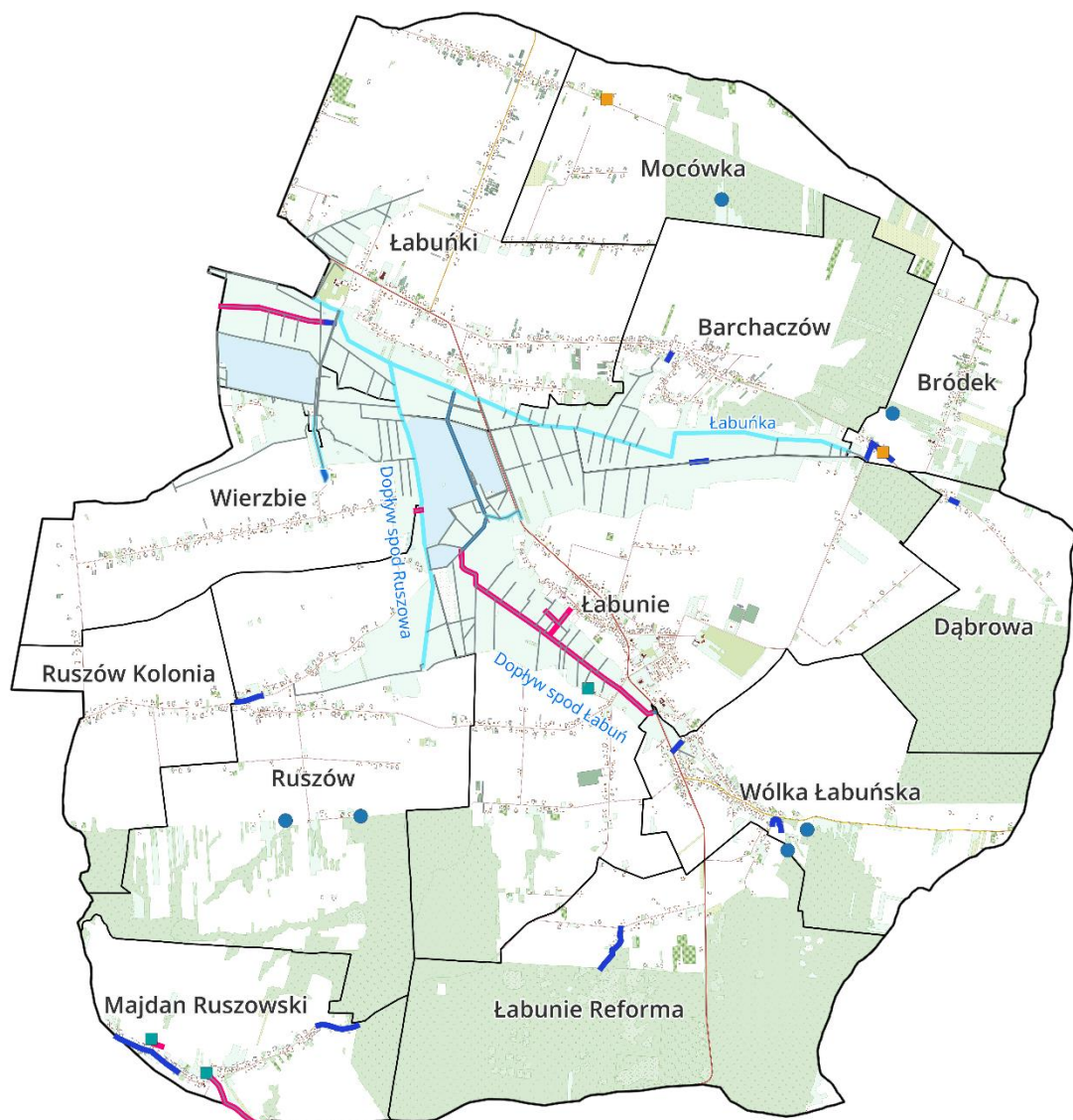
Natomiast bieżącej konserwacji wymagają rowy wskazane przez mieszkańców gminy tj. rowy o długości 4,28 km zlokalizowane w obrębie Łabunie, Łabuńki oraz Majdan Ruszowski. Oprócz prac związanych z poprawą stanu rowów melioracyjnych, mieszkańcy Gminy Łabunie zaproponowali utworzenie nowych rowów melioracyjnych w obrębach: Barchaczów, Bródek, Dąbrowa, Łabunie Reforma, Łabuńki, Majdan Ruszowski, Ruszów, Wólka Łabuńska, ze względu na okresowe zalewanie przez wody opadowe. Ponadto w Dąbrowie zwrócono uwagę na potrzebę pogłębienia rowów przydrożnych.

Tabela 42 Potrzeby w zakresie melioracji szczegółowych

L.p.	Obręb	Wskazane prace z zakresu melioracji wodnych	
		konserwacja lub odbudowa	budowa rowu melioracyjnego
		km	nr działki
1.	2.	3.	4.
1	Barchaczów	-	392/1, 720, 721
2	Bródek		wzdłuż dz. nr 86 oraz wzdłuż dz. nr 84
3	Dąbrowa	-	183, 184, 185, 186
4	Łabunie Reforma	-	56/2
5	Łabunie	2,30	-
6	Łabuńki	1,33	384
7	Majdan Ruszowski	0,65	wzdłuż dr powiatowej (dz. nr. 1582/2) od dz. nr. 354 do 1595/1 (1), wzdłuż drogi powiatowej (dz. nr. 623) od dz. 213 w kierunku zachodnim do granicy gminy (2), od dz. nr 74 do 109/1 (3)
8	Ruszów	-	przy dz. nr 147
9	Wólka Łabuńska	-	dz. nr. 131, 132, 1168, 1169, 1170, 1171/1, 1172, 1173
10	Razem	4,28	

Źródło: Konsultacje z mieszkańcami gminy (czerwiec 2024 r.)

Rysunek 30 Potrzeby w zakresie melioracji szczegółowych

Legenda

- potrzeba budowy zbiornika wodnego
- potrzeba budowy przepustu
- potrzeba poprawy parametrów technicznych przepustu
- potrzeba budowy rowu melioracyjnego
- potrzeba konserwacji lub odbudowy rowu melioracyjnego
- cieki naturalne
- dopływy rzeki Łabuńki
- pozostałe rowy melioracyjne
- źródło Krynica

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Źródło: opracowane na podstawie BDOT i konsultacji z mieszkańcami (czerwiec 2024 r.)

Zdjęcie 27 Rów melioracyjny wymagający renowacji, źródło: własne, inwentaryzacja terenowa (maj 2024 r.)

Zdjęcie 28 Rów melioracyjny wymagający renowacji, źródło: własne, inwentaryzacja terenowa (maj 2024 r.)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

3.4.3 Ochrona i lepsze wykorzystanie wód

Podstawowym zadaniem w celu ochrony wód zarówno powierzchniowych jak i podziemnych jest rozwój sieci kanalizacyjnej. Gmina Łabunie pod względem stopnia skanalizowania prezentuje się korzystnie. Należy jednak budować sieć kanalizacyjną w kolejnych miejscowościach, które dotychczas nie zostały skanalizowane. Istniejące przydomowe zbiorniki na ścieki (szamba) są często „wiekowe” i nie gwarantują 100% pewności, że ścieki nie przesiakają. Dobrym rozwiązaniem są coraz częściej stosowane przydomowe oczyszczalnie ścieków, których na terenie gminy jest coraz więcej.

Jedynym sposobem lepszego wykorzystania wód powierzchniowych jest budowa zbiorników retencyjnych, z których zgromadzona woda była by wykorzystana do np. nawadniania. Ponieważ gmina Łabunie jest bardzo uboga w wody powierzchniowe problem ten jest trudny do rozwiązania.

Rysunek 31 Proponowane zbiorniki wodne

Legenda

- dopływy rzeki Łabuńki
- ciek naturalny
- źródło Krynica
- rowy melioracyjne
- wody powierzchniowe istniejące**
- stawy hodowlane istniejące
- zbiorniki małej retencji istniejące
- proponowany zbiornik wodny (akwen, plaża)
- proponowane zbiorniki wodne

Źródło: opracowane na podstawie BDOT i konsultacji z mieszkańcami (czerwiec 2024 r.)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

3.5 URZĄDZENIE FUNKCJONALNEJ SIECI DRÓG TRANSPORTU ROLNEGO

3.5.1 Budowa lub modernizacja dróg istniejących

Drogi transportu rolnego w gminie Łabunie tworzą funkcjonalną sieć komunikacyjną, są połączone ze sobą i tworzą zamkniętą sieć dróg. Położenie Gminy tuż przy drodze krajowej Nr 17 sprawia, że jest to teren atrakcyjny pod względem gospodarczym. Przebiegająca przez gminę droga krajowa nr 17 jest również atutem dla mieszkańców, którzy mogą bez problemu poruszać się w obrębie gminy, ale także dojechać do najbliższych miast. Sieć dróg transportu rolnego w ponad połowie (53,8%) jest w dobrym stanie technicznym. Drogi o nawierzchni bitumicznej stanowią 36,6% wszystkich dróg w gminie. W dziewięciu obrębach są drogi nieistniejące faktycznie w terenie. Najwięcej takich dróg znajduje się w Majdanie Ruszowskim – 11,69 km, co stanowi 4,5% wszystkich dróg w gminie. Łączna długość dróg całkowicie zlikwidowanych wynosi 21,79 km – 8,4 % wszystkich dróg.

Po przeanalizowaniu materiałów zebranych w trakcie inwentaryzacji terenowej (maj 2024 r.) oraz po konsultacji z przedstawicielami mieszkańców (czerwiec 2024 r.) w Planie Urządzeniowo - Rolnym wskazano drogi do przebudowy o łącznej długości 49,96 km, (Tab. 43). Są to drogi o nawierzchni gruntowej, z masy bitumicznej, żwirowe oraz z tłuczni, jednak znaczna część tych dróg to drogi o nawierzchni gruntowej, które są przeważnie w złym stanie technicznym. Przeważająca część dróg wskazanych do przebudowy jest własnością Łabunie. Jedynie w obrębach Bródek i Łabuńki drogi wskazane do przebudowy są własnością powiatu. Jest to działka nr 84 o długości 2,39 km w obrębie Bródek oraz działka nr. 13/3 o długości 0,38 km. Większość wskazanych dróg służy wielu rolnikom, mieszkańcom jako dojazd do gruntów rolnych i leśnych.

Tabela 43 Potrzeby w zakresie przebudowy dróg

Lp.	Obręb	Proponowane drogi do przebudowy		Proponowane drogi do budowy		Razem
		Nr działki	Długość	Nr działki	Długość	
			km		km	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1	Barchaczów	-	-	-	-	-
2	Bródek	81, 82, 25/4, 84	5,19	-	-	5,19
3	Dąbrowa	53, 15, 119,193,1867,1165	2,34	-	-	2,34
4	Łabunie Reforma	214/2, 209, 2046, 216, 217, 220, 212, 211, 207/2,207/1, 398	6,80	-	-	6,80
5	Łabunie	1181, 1410/14, 1458, 528, 2031, 2032/1, 861,1883/1	4,93	-	-	4,93
6	Łabuńki	385, 13/3, 386/1, 383, 244, 387, 216/1, 218, 275, 150, 381/3	4,81	36/2, 243, 74/1, 73/3, 73/1, 72/1	0,53	5,34
7	Majdan Ruszowski	619, 624, 607, 53/1	2,52	641, 628	0,38	2,90
8	Mocówka	124, 177, 38, 33, 287, 260, 255, 249, 232, 188, 249/1, 498, 59, 33, 61, 36, 2, 1	10,97	-		10,97
9	Ruszów	728	1,32	-	-	1,32
10	Ruszów Kolonia	219, 218/1, 612	1,17	-	-	1,17
11	Wierzbie	1020,103	2,20	-	-	2,20
12	Wólka Łabuńska	1145, 82/1, 464, 603, 208, 1053,182,120	6,42	1177	0,38	6,80
13	Ogółem	-	48,67	-	1,29	49,96

Źródło: opracowane na podstawie konsultacji z mieszkańcami (czerwiec 2024 r.)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

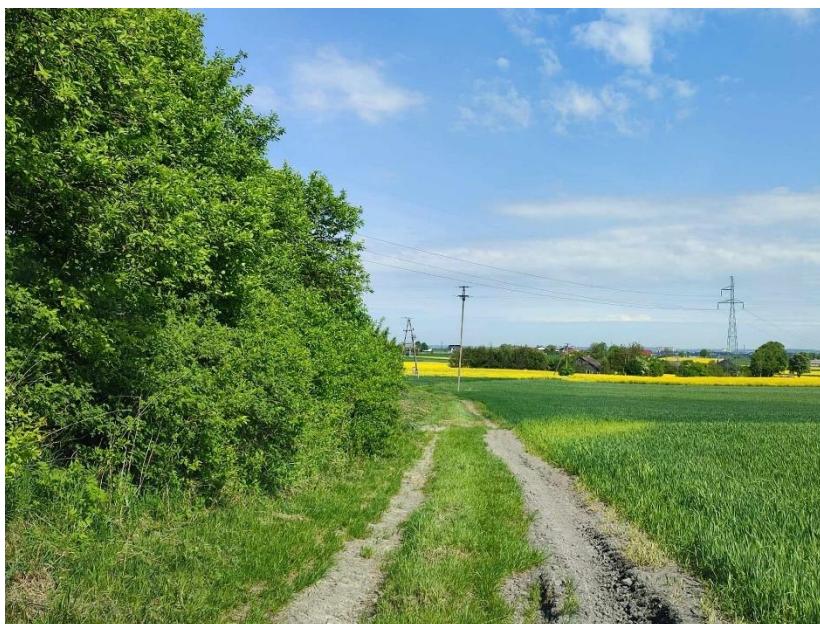
ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Zdjęcie 29 Droga transportu rolnego, źródło: własne, inwentaryzacja terenowa (maj 2024 r.)

Zdjęcie 30 Droga transportu rolnego, źródło: własne, inwentaryzacja terenowa (maj 2024 r.)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

3.5.2 Zaprojektowanie i urządzenie nowej sieci dróg

W planie urządzeniowo-rolnym zaproponowano również drogi do budowy o łącznej długości 1,29 km. Stanowią połączenie istniejących dróg ewidencyjnych i zostały wskazane przez sołtysów i mieszkańców wsi:

- Łabuńki - budowa na dz. 36/2 - potrzeba budowy drogi wynika z połączenia dróg dz. 73/1 i 74. Działka nr. 243 - budowa drogi łączącej Starą Wieś z drogą Łabuńki - Wierzbie, łączącą drogi ewidencyjne nr. 372/1 z 241/2 a także złożono propozycję uregulowania stanu prawnego i zaprojektowania drogi dojazdowej do gospodarstwa rolnego przez działki 72/1, 73/1, 73/3 i 74/1;
- Majdan Ruszowski – budowa drogi na działce nr. 628 położone w południowo - wschodniej części obrębu. Prawie cała droga aktualnie przebiega przez działki prywatnych właścicieli. Działka nr. 641 – droga ta jest współwłasnością osób fizycznych;
- Wólka Łabuńska – budowa na dz. 1177 – droga nie przebiega ewidencyjnie, przebiega aktualnie przez działkę nr. 1178, której właścicielem jest gmina.

3.6 KSZTAŁTOWANIE KRAJOBRAZU NATURALNEGO, OCHRONA PRZYRODY I ŚRODOWISKA NATURALNEGO

3.6.1 Zalesienia gruntów

Gmina Łabunie nie posiada opracowanej granicy rolno-leśnej, której częścią są grunty przeznaczone do zalesień. W Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego wskazane są grunty do zalesienia. Według Planu stopień lesistości gminy po zrealizowaniu zalesień wzrósł by o 4,2 procent do 25,5% powierzchni ogólnej gminy, co w przeliczeniu na hektary daje wartość 372,55 ha. Największe powierzchnie pod zalesienia wyznaczono w Ruszowie – 157,52 ha, Łabuniach – 110,01 ha, Majdanie Ruszowskim – 48,96 ha, Wólce Łabuńskiej – 16,51 ha. Ze względu na dobrą jakość gleb realizacja zalesień przebiega bardzo wolno. W Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego grunty pod zalesienia wyznaczono zbyt optymistycznie. Pod zalesienia należy przeznaczyć tylko grunty położone w enklawach i półenklawach leśnych, grunty najniższych klas bonitacyjnych (V i VI) oraz grunty zdegradowane np. po eksploatacji surowców (w Bródku). Ponadto o ewentualnej zmianie użytkowania poprzez zalesienie decyduje właściciel gruntu.

Tabela 44 Lesistość aktualna i planowana

Lp.	Obręb	Powierzchnia obróbu	Stan obecny		Stan planowany			Dynamika zmian
			grunty leśne, zadrzewione i zakrzewione	stopień lesistości	planowane zalesienie	planowana powierzchnia gruntów leśnych	stopień lesistości	
		ha	ha	%	ha	ha	%	%
1	Barchaczów	690,68	171,90	24,9%	11,55	183,45	26,6%	1,7%
2	Bródek	268,45	19,07	7,1%	5,45	24,52	9,1%	2,0%
3	Dąbrowa	406,82	242,20	59,5%	0,00	242,20	59,5%	0,0%
4	Łabunie	1660,32	194,34	11,7%	110,01	304,35	18,3%	6,6%
5	Łabunie Reforma	916,76	689,52	75,2%	13,51	703,03	76,7%	1,5%
6	Łabuńki	1159,64	8,95	0,8%	0,91	9,86	0,9%	0,1%
7	Majdan Ruszowski	445,74	68,58	15,4%	48,96	117,54	26,4%	11,0%
8	Mocówka	520,92	112,13	21,5%	8,01	120,14	23,1%	1,6%
9	Ruszów	1070,87	195,64	18,3%	157,52	353,16	33,0%	14,7%
10	Ruszów Kolonia	354,05	26,69	7,5%	0,12	26,81	7,6%	0,1%
11	Wierzbie	581,81	0,00	0,0%	0,00	0,00	0,0%	0,0%
12	Wólka Łabuńska	653,64	128,00	19,6%	16,51	144,51	22,1%	2,5%
13	Ogółem	8729,70	1857,04	21,3%	372,55	2229,59	25,5%	4,2%

Źródło: opracowane na podstawie MPZP

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

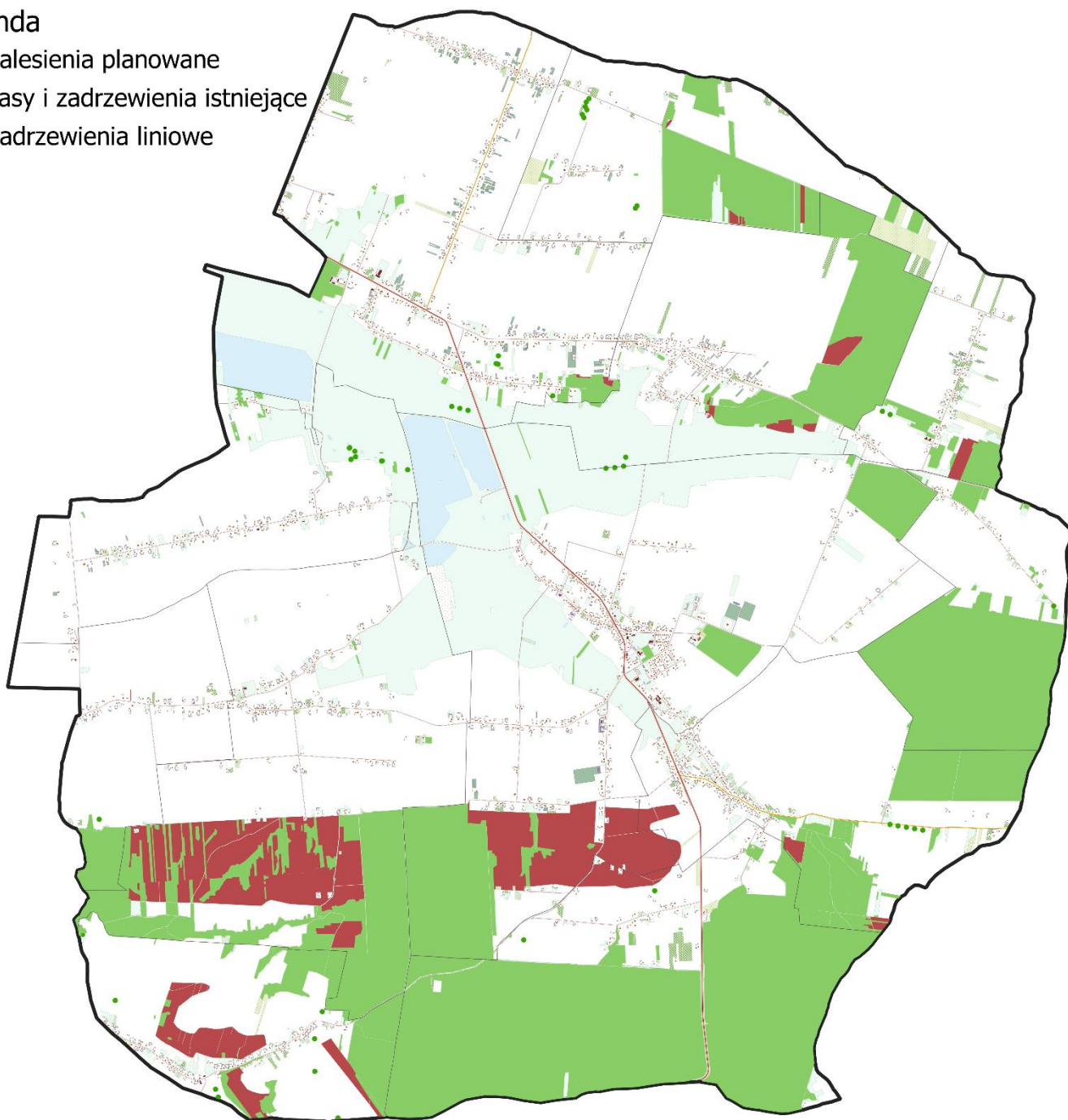
sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Rysunek 32 Lesistość aktualna i planowana

Legenda

- Zalesienia planowane
- Lasy i zadrzewienia istniejące
- Zadrzewienia liniowe

Źródło: opracowane na podstawie danych EGiB i MPZP.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

3.6.2 Wyeksponowanie walorów krajobrazowych

Z racji położenia gminy na granicy trzech jednostek geograficznych, tj. Wyżyny Lubelskiej, Wyżyny Wołyńskiej i Rostocza posiada wiele ona wiele walorów krajobrazowych. Zwłaszcza południowa i wschodnia część gminy charakteryzuje się bardzo urozmaiconym krajobrazem. Teren z głębokimi wąwozami porastają duże kompleksy lasów, które są znakomitym miejscem do spacerów i wypoczynku. Walory krajobrazowe należałoby bardziej wyeksponować poprzez wybudowanie wież widokowych i zaprojektowanie większej ilości ścieżek pieszych i rowerowych z miejscami do odpoczynku. Tereny płaskie, położone na Padole Zamojskim, są również atrakcyjne do zwiedzania. Oprócz walorów przyrodniczych na obszarze gminy występuje wiele zabytków historycznych.

3.6.3 Formy ochrony krajobrazu i środowiska naturalnego

Na terenie gminy znajduje się 6 obszarów przyrody chronionej, w tym 4 obszary Natura 2000 podlegających ochronie szczególnej. Zajmują one powierzchnię 3019,80 ha co stanowi 34,59% powierzchni ogólnej gminy. Ochronie podlegają zbiorowiska roślinności stepowej tzw. Murawy kserotermiczne, gatunki lęgowe zagrożonych ptaków i motyli, niektóre gatunki rzadko występujących roślin oraz lasy grądów subkontynentalnych i buczyny karpackiej.

3.7 ROZWÓJ AGROTURYSTYKI I TURYSTYKI WIEJSKIEJ

3.7.1 Zaprojektowanie i urządzenie w terenie szlaków turystycznych i ścieżek dydaktycznych

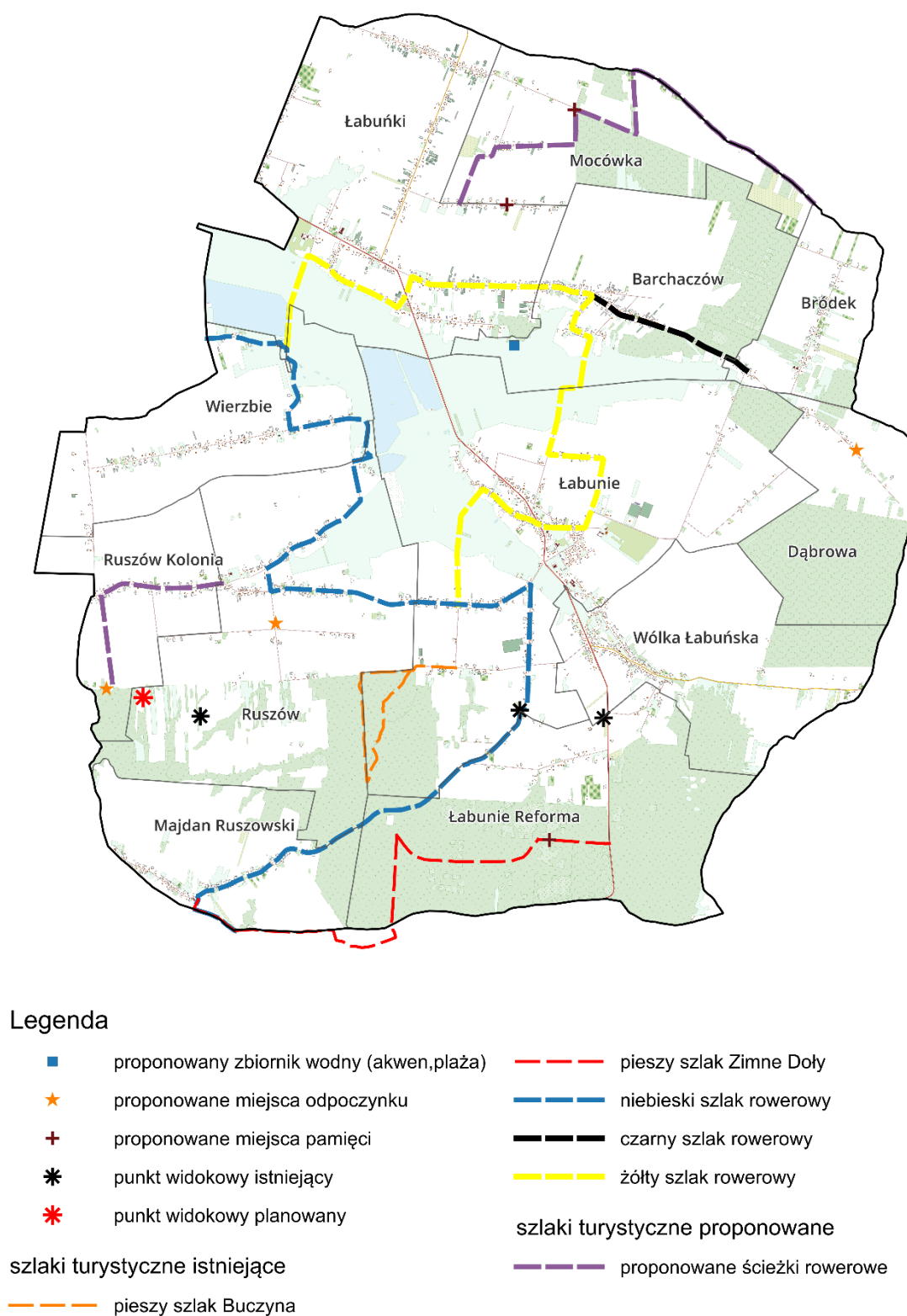
Gmina Łabunie to obszar położony w miejscu atrakcyjnym dla turystów. Malownicze widoki i płasko-wyżynny teren przyciąga turystów. Bogactwa przyrodnicze jak i kulturowe jest tu bardzo bogate. Przez gminę przebiegają trzy szlaki rowerowe oraz dwa piesze łączące obszary Natury 2000, zabytki, malownicze widoki oraz inne miejsce atrakcyjne turystycznie. W gminie brak jest ścieżek dydaktycznych. Według projektu strategii rozwoju gminy Łabunie na lata 2021-2027 gmina ma w planach budowę szlaków rowerowych oraz dodatkowej infrastruktury przy szlakach rowerowych. W gminie Łabunie nie ma uciążliwych zakładów przemysłowych dzięki czemu obszar cechuje się bardzo dobrym stanem środowiska a tym samym możliwy jest tutaj większy rozwój agroturystyki. W gminie jest duża liczba gospodarstw rolnych, które mogły by się przebranżowić na agroturystykę.

3.7.2 Zaprojektowanie i urządzenie ścieżek rowerowych

W gminie Łabunie jest infrastruktura turystyczna jest dobrze rozwinięta, jeśli chodzi o ścieżki turystyczne. Przez teren gminy przebiegają trzy szlaki rowerowe i dwa piesze z których jedna piesza ścieżka biegnie przez las. Poszczególne szlaki są dobrze ze sobą połączone.

W planie urządzeniowo – rolnym wskazano utworzenie rowerowej ścieżki turystyczna – historycznej przebiegającej przez obręb Mocówka. Ścieżka przebiegała by po różnych nawierzchniach: asfaltowej, tłuczniowej i gruntowej co czyniłoby ją ścieżką o zmiennym poziomie trudności. Przy planowanej ścieżce należałoby postawić tablicę informacyjną wraz z oznakowaniem szlaku. Na trasie szlaku powinien znajdować się punkt odpoczynku wraz ze stojakami, narzędziami do naprawy i przeglądu rowerów oraz miejscem na ognisko. Drugą ścieżkę rowerową oraz miejsce wypoczynku zaproponowali mieszkańcy wsi Ruszów Kolonia. Proponowane ścieżki rowerowe powinny być połączone z istniejącymi ścieżkami, aby zapewnić ciągłość szlaku turystycznego. W miejscach najbardziej atrakcyjnych, najbardziej odwiedzanych przez turystów warto postawić tablicę z mapą gmin i zaznaczonymi atrakcjami, przebiegiem szlaków turystycznych, lokalizacją punktów widokowych czy miejscami odpoczynku.

Rysunek 33 Zaproponowane szlaki turystyczne

Źródło: opracowane na podstawie konsultacji z mieszkańcami (czerwiec 2024 r.)

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

3.7.3 Poprawa infrastruktury turystycznej

Rozwój infrastruktury turystycznej może przyczynić się do ogólnego rozwoju społeczno-gospodarczego, dlatego ważny jest rozwinięty oraz dobry stan infrastruktury turystycznej. W gminie funkcjonują 3 obiekty noclegowe: dom rekolekcyjny w Łabuniach i Łabuńkach I oraz gospodarstwo agroturystyczne „Domek pod Lasem” w Barchaczowie. Należało by zatem rozbudować bazę noclegową poprzez utworzenie gospodarstw agroturystycznych. Najlepszym miejscem był by południowy i wschodni obszar gminy, gdzie zachowały się drewniane budynki, reprezentujące dawną budowę ludową. Obszar ten charakteryzuje się bardzo urozmaiconym krajobrazem. Dodatkowo należało by utworzyć atrakcyjną bazę gastronomiczną w formie restauracji, która oferowała by zdrowe i smaczne produkty przy drodze krajowej Nr 17.

3.7.4 Wyeksponowanie walorów turystycznych i krajobrazowych oraz obiektów kultury i zabytków

W gminie Łabunie występują obiekty zabytkowe podjęte ochroną konserwatora zabytków. Ich stan ocenia się na dobry. Zabytki te poddawane są na bieżąco pracom renowatorskim i są zadbane. Aby zainteresować i ułatwić turystom zwiedzanie gminy należało by utworzyć punkty informacji turystycznej o lokalizacji obiektów zabytkowych i historycznych, zlokalizowane np. przy uczęszczanej drodze krajowej Nr 17. Dzięki czemu można ułatwić turystom dotarcie do nich. Ponadto na terenie zespołu pałacowego w Łabuniach i Łabuńkach I należało by umieścić tablicę z zarysem historycznym i dawnymi fotografiami zespołów pałacowo-parkowych.

3.8 STOPIEŃ ZAPOTRZEBOWANIE NA PRACĘ URZĄDZENIOWO – ROLNE

3.8.1 Scalenia gruntów wraz z zagospodarowaniem poscaleniowym

Scalenie gruntów jest procesem polegającym na przekształceniu przestrzeni wiejskiej w celu stworzenia korzystniejszych warunków gospodarowania oraz poprawy warunków życia. Jest to procedura przynosząca szereg korzyści zarówno rolnikom jak i mieszkańcom wsi uczestniczącej w takim postępowaniu. Proces obejmuje zarówno czynności techniczno-prawne polegające na zaprojektowanie korzystniejszego kształtu i układu działek ewidencyjnych, wyznaczeniu w terenie przebiegu nowych granic nieruchomości czy sporządzenie niezbędnej dokumentacji będącej aktualizacją ewidencji gruntów. Poza tymi czynnościami procedura scalenia gruntów obejmuje zagospodarowanie poscaleniowe, w tym budowę lub przebudowę dróg, urządzeń melioracji wodnej takich jak rowy, przepusty i inne urządzenia techniczne poprawiające warunki wodne oraz inne obiekty użyteczności publicznej. Obecnie scalenia gruntów realizowane są w ramach Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. W ramach tego programu istotną rolę przy kryteriach naboru potencjalnych obiektów pełnią warunki środowiskowe, w tym obiekty związane z retencją wodną, utrzymaniem zieleni wpływającej na ograniczenie erozji wodnej i wietrznej. Scalenie gruntów finansowane jest w całości z środków publicznych.

W wyniku analizy rozdrobnienia działek, rozłogu gospodarstw i struktury przestrzennej poszczególnych miejscowości ustalono, że podjęcie procesu scalenia gruntów obecnie jest uzasadnione w przypadkach wsi Wólka Łabuńska i Majdanu Ruszowski. W toku konsultacji społecznych zgłoszono chęć przystąpienia do procesu scalenia gruntów w Mocówce.

Wólka Łabuńska charakteryzuje się bardzo dużym rozdrobnieniem działek. Średnia powierzchnia działki rolnej wynosi 0,4 ha (średnia powierzchnia działki ewidencyjnej 0,36 ha), a na jedno gospodarstwo rolne przypada średnio 5,4 działki. Działki mają niekorzystny kształt, są wąskie i wydłużone, co utrudnia rolnicze użytkowanie tych gruntów. Występuje wysoka ilość działek bez dostępu do drogi publicznej (153). Konieczna jest także aktualizacja użytków gruntowych. Kolejnym czynnikiem, który potwierdza zapotrzebowanie wsi na scalenie gruntów jest potrzeba budowy zbiornika retencyjnego. Na terenie obiektu występują naturalne skarpy, zadrzewienia i zakrzewienia śródpolne. Do wzrostu zapotrzebowania na scalenie przyczyni się w przyszłości również budowa planowanej drogi ekspresowej S17 wraz z projektowanym węzłem Zamość Południe.

W Majdanie Ruszowskim działki mają niekorzystny, wydłużony kształt. We wsi występuje wiele dróg ewidencyjnych nieistniejących w terenie. W obrębie 114 działek nie ma dostępu do drogi publicznej. Część z dróg jest złym stanie technicznym. Występują tzw. „ślepe drogi”. Nieprzejezdny jest wąwóz zlokalizowany na działce nr 614, a dojazd do działek w północnej części obrębu odbywa się drogą na działkach prywatnych. Średnia powierzchnia działki ewidencyjnej wynosi 0,63 ha. W Majdanie Ruszowskim ze względu na warunki terenowe występują naturalnie zadarnione skarpy i zadrzewienia. W miejscowości znajdują się zbiornik wodny.

Pozostałe miejscowości w gminie Łabunie nie wymagają scalenia gruntów. Kształt, struktura przestrzenna, rozdrobnienie i rozłóg działek nie wskazują na konieczność przeprowadzania procedury scaleń gruntów. Sytuacja może ulec zmianie w trakcie powstawania drogi ekspresowej S17. Droga ma przecinać aż 5 obrębów: Łabuńki, Mocówka,

Barchaczów, Łabunie i Wólka Łabuńska. Planowany jest także węzeł drogowy w Wólce Łabuńskiej. Należy wówczas przeanalizować przestrzenne skutki tej inwestycji oraz jej wpływ na użytkowanie gruntów rolnych. Otwiera to również możliwość wykonania scaleń infrastrukturalnych.

3.8.2 Urządzenie funkcjonalnej sieci dróg

Dobrze rozwinięta infrastruktura drogowa ma duże znaczenie w funkcjonalności poszczególnych części gminy. Przebiegająca przez gminę droga krajowa Nr 17 jest udogodnieniem dla mieszkańców, którzy mogą w łatwy i bezpośredni sposób poruszać się w obrębie gminy jak i dojechać do najbliższych miast (Zamość, Tomaszów Lubelski). Większość dróg powiatowych i gminnych jest w stanie dobrym (53,8%). Pozostała część dróg wymaga modernizacji, większość dróg wymagających naprawy to drogi gminne. Duża część tych dróg to drogi gruntowe, będące drogami dojazdowymi do działek rolnych.

3.8.3 Rekultywacja nieużytków

Rekultywacja nieużytków jest procesem przywracania wartości użytkowych lub przyrodniczych terenów, które zostały zdegradowane np. poprzez działalność rolniczą, przemysłową czy naturalne procesy erozyjne. Celem rekultywacji jest poprawa jakości środowiska oraz stworzenie warunków do ich ponownego zagospodarowania. W gminie Łabunie nieużytki stanowią niewielką część powierzchni obszaru gminy (14,80 – 0,2%), która nie ma znaczącego wpływu na teren gminy.

3.8.4 Poprawa warunków wodnych przez realizację urządzeń melioracji i retencji wodnej

Sieć rzeczna w gminie Łabunie jest słabo rozwinięta, jej łączna długość wynosi ok. 60,47 km rowów melioracji szczegółowych i ok. 14,66 km cieków naturalnych. Całkowita powierzchnia gruntów pod wodami płynącymi wynosi 1,97 ha, pod rowami szczegółowymi 14,77, pod wodami stojącymi 1,15 ha. Przebiegająca przez gminę rzeka Łabuńka oraz jej dopływy prowadzą niewielkie ilości wody przez co na większości gruntach ornych występują niedobory wody. Również brak jest zbiorników retencyjnych, które gromadziłyby zasoby wodne w celu nawadniania gruntów. Rowy na większości długości odcinków wymagają poprawy ich stanu technicznego poprzez odkrzaczanie, odmulenie oraz pogłębienie.

3.8.5 Zalesienia gruntów

Zalesienia korzystnie wpływają na ekosystem terenów rolnych otaczających las. Zalesienia spełniają również szczególnie ważną funkcję w retencjonowaniu i łagodzeniu ekstremalnych stanów przepływu wód powierzchniowych i gruntowych. Według ewidencji gruntów i budynków grunty leśne zajmują 1857,05 ha, w tym lasy zajmują 1854,19 ha (21,2%) a grunty zadrzewione i zakrzewione 2,85 ha. Najwięcej gruntów zalesionych, zadrzewionych i zakrzewionych występuje w obrębie Łabunie Reforma (689,52 ha), Dąbrowie (242,20), Ruszowie (195,24 ha), Łabuniach (194,34 ha) oraz Barchaczowie (171,90 ha). W obrębie Łabunie Reforma i Dąbrowa występują również najwyższy stopień lesistości, najniższy zaś występuje w obrębie Łabuńki (0,8%). W obrębie Wierzbie według ewidencji gruntów i budynków nie występują grunty leśne. Po zrealizowaniu zalesień proponowanych w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego stopień lesistości wzrośnie o 4,2%. Pod zalesienia należy przeznaczać tylko grunty położone w enklawach lub półenklawach leśnych, grunty najniższych klas bonitacyjnych (V i VI) oraz grunty zdegradowane.

3.8.6 Zadrzewienia powierzchniowe i liniowe

Grunty zadrzewione i zakrzewione na obszarze gminy Łabunie zajmują powierzchnię 30,58 ha. Wykazanych w EGiB jest tylko 2,85 ha. Podczas inwentaryzacji terenowej stwierdzono, że na powierzchni 27,73 ha grunty takie występują. Są to śródpolne zadrzewienia o kształcie liniowym lub powierzchniowym, najczęściej występujące przy drogach, na miedzach czy przy rowach melioracyjnych. Ilość zadrzewień i zakrzewień, zwłaszcza na obszarach odkrytych jest zdecydowanie za mała. Pełnią one funkcje przeciwoerozyjną, zmniejszając występowanie erozji zarówno wietrznej jak i wodnej. Na terenach płaskich, odkrytych wyhamowują siłę wiatru. Na terenach falistych, podatnych na erozję zmniejszają spływ powierzchniowy wody opadowej i roztopowej. Spełniają również funkcje ekologiczne jako siedliska ptaków i ssaków.

W niektórych miejscowościach gminy zadrzewienia i zakrzaczenia prawie zupełnie nie występują. Ilość, zwłaszcza zadrzewień liniowych, należy zwiększyć w miejscowościach Barchaczów, Łabunie, Łabuńki Ruszów Kolonia, Wierzbie. Należy je lokalizować wzdłuż dróg, na wysokich miedzach. Zadrzewienia i zakrzewienia występujące przy rowach melioracyjnych są raczej niewskazane, gdyż zmniejszają przepływ w nich. Jeśli już są to wymagają uporządkowania. Na obszarach o nadmiernej wilgotności, trudnych do zmeliorowania zalecane jest tworzenie zadrzewień i zakrzewień powierzchniowych.

3.8.7 Planowane formy ochrony przyrody

Na terenie gminy Łabunie znajdują się następujące formy ochrony przyrody: obszar Natura 2000 gdzie znajdują się dwa rezerваты przyrody - Rezerwat leśno-stepowy „Łabunie”, Rezerwat leśny „Księżostany”, 19 pomników przyrody. Należy ochraniać istniejące walory i zasoby środowiska przyrodniczego oraz wzmacniać procesy ekologiczne, z zachowaniem bioróżnorodności gatunków, ekosystemów i krajobrazów. W Strategii Rozwoju Gminy Łabunie

na lata 2021-2027 planuje się opracowanie planów ochrony oraz planów zadań ochronnych dla obszarów objętych prawną formą ochrony przyrody oraz aktualizację lokalnych dokumentów planistycznych w zakresie uwzględnienia działań i warunków zagospodarowania wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych.

3.8.8 Zagospodarowanie gruntów odłogowanych

Grunty odłogowane według danych Agencji Restrukturyzacji Modernizacji i Rolnictwa zajmują w gminie łącznie powierzchnię 27,94 ha, co stanowi 0,4% ogólnej powierzchni użytków zielonych i gruntów ornych. Wśród nich przeważają grunty orne – 23,99 ha. Natomiast odłogowane użytki zajmują łącznie powierzchnię 1,38 ha. Z uwagi na władanie grunty odłogowane zajmują działki prywatne. Zagospodarowanie gruntów odłogowanych zostało opisane w podrozdziale 3.2.2.

3.8.9 Zabiegi zapobiegające erozji wietrznej i erozji wodnej

Zabiegi polegające na przeciwdziałaniu erozji wietrznej i wodnej obejmują wiele działań mających na celu ochronę gleb przed niszczącymi wpływami wiatru i wody takimi jak:

- zadrzewienia i zakrzewienia, które stanowią naturalną osłonę przed wiatrem oraz redukują siłę deszczu co ogranicza wypłukiwanie wierzchniej warstwy gleby,
- stosowanie pasów ochronnych, czyli stref roślinnych rozmieszczonych równolegle do kierunku spływu wody co skutecznie zmniejsza erozję wodną,
- konturowe uprawy roli polegające na prowadzeniu upraw zgodnie z naturalnym ukształtowaniem terenu co ogranicza spływ powierzchniowy wody i ogranicza erozję,
- utrzymanie pokrywy roślinnej na powierzchni gruntu, która stabilizuje glebę zmniejszając ryzyko erozji wodnej i wietrznej.

3.8.10 Odnowa wsi

W kontekście zapotrzebowania na prace urządzeniowo-rolne dotyczącego odnowy wsi zaznaczyć należy potrzeby wynikające z analizy stanu przestrzennego poszczególnych miejscowości w gminie oraz potrzeb mieszkańców. Należy naprawić wadliwy układ działek i zmniejszyć rozdrobnienie działek w gospodarstwach rolnych. Jedyną metodą pozwalającą w sposób kompleksowy naprawić taki stan jest scalenie gruntów. Najbardziej wskazane obecnie jest w Wólce Łabuńskiej oraz Majdanie Ruszowskim. Podczas konsultacji zaznaczono chęć wykonania scalenia w Mocówce. W planowanej perspektywie struktura przestrzenna działek zostanie zniszczona poprzez powstanie drogi ekspresowej S17. Wówczas scalenia gruntów pozwolą na stworzenie ponownego korzystnego układu działek oraz umożliwią racjonalne wykorzystanie gruntów rolnych. Problem ten dotknie obrębów ewidencyjnych: Łabuńki, Mocówka, Barchaczów, Łabunie i Wólka Łabuńska.

Pozostałe zapotrzebowania ukierunkowane na rozwój wsi to problemy powielające się w gminnych i zewnętrznych opracowaniach planistycznych. Najważniejszą potrzebą jest dostęp do sieci wodociągowej oraz kanalizacyjnej. Realizacja zadań ujętych w Strategii Rozwoju Gminy na lata 2021-2027 jest realizowana zgodnie z przyjętymi założeniami. W przypadku inwestycji drogowych Gmina wyprzedziła zakładany program prac.

Odnowy na terenie całej Gminy wymagają rowy i przepusty. Niedrożność czy zakrzewienia rowów uniemożliwia spełniania przez nie funkcji melioracyjnych. W dobie zmian pogodowych należy szczególną uwagę zwrócić na retencję wodną, możliwość nawadniania pól podczas suszy oraz odprowadzania nadmiaru wody podczas intensywnych opadów.

Jedną z najistotniejszych potrzeb dotyczącą infrastruktury drogowej jest zwiększenie bezpieczeństwa niechronionych uczestników ruchu. Wzmożony ruch na drodze krajowej oraz dobry stan nawierzchni na drogach powiatowych i gminnych przyczynia się do łamania przepisów przez kierowców. W celu zapobiegania wypadkom z udziałem pieszych i rowerzystów należałoby zaprojektować i wybudować sieć chodników i ścieżek rowerowych, zwłaszcza przy drodze krajowej.

Do poprawy bezpieczeństwa mieszkańców przyczynić się może także rozbudowa sieci oświetlenia ulicznego zwłaszcza przy drogach z wysokim natężeniem ruchu, na skrzyżowaniach oraz w okolicach miejsc użyteczności publicznej takich przystanki autobusowe, szkoły, świetlice, remizy.

3.9 STOPIEŃ ZAPOTRZEBOWANIA NA PRACE GEODEZYJNO- KARTOGRAFICZNE

3.9.1 Aktualizacja użytków gruntowych

Potrzeby w zakresie aktualizacji użytków gruntowych są duże. Zmiany w rodzaju użytków rolnych następują ciągle. Są to zmiany użytków zielonych na grunty orne i odwrotnie, zmiany wynikające z zalesień planowanych i powstałe z sukcesji naturalnej i inne. Głównymi przyczynami zmian w sposobie użytkowania są zaniechane uprawy na terenach niekorzystnie położonych (zalesienie), zmian kierunku profilu produkcji, tzn. przechodzenie z produkcji hodowlanej na produkcję roślinną (zmiana użytków zielonych na grunty orne)

3.9.2 Aktualizacja gleboznawczej klasyfikacji gruntów

Gleboznawczą klasyfikację zmienionych użytków przeprowadza się na wniosek właścicieli gruntów. Kompleksowo została ona wykonana w latach 2006-2008 w ramach przeprowadzonej modernizacji EGiB.

3.9.3 Modernizacja ewidencji gruntów i budynków

Modernizację ewidencji gruntów i budynków zakończono w 2008 roku. Obecnie zmiany w EGiB wykonane są na bieżąco w ramach inwentaryzacji powykonawczej lub na wniosek. Ewentualne scalenia gruntów kompleksowo rozwiązują problem aktualizacji EGiB.

3.9.4 Aktualizacja map glebowo rolniczych

Mapy glebowo-rolnicze obecnie nie są aktualizowane na bieżąco. Potrzeby w zakresie aktualizacji map wynikają ze zmian w rodzaju użytków gruntowych. W gminie Łabunie tych zmian nie ma wiele.

4. PODSUMOWANIE

Na podstawie przeprowadzonej analizy i ustaleń możemy stwierdzić, że w gminie Łabunie istnieją potrzeby związane z modernizacją terenów rolnych:

1) wynikające z ogólnej charakterystyki gminy;

Konieczny jest rozwój sieci wodociągowej. Tylko 7,1% mieszkańców gminy korzysta z wodociągu. Duża część gminy korzysta z sieci kanalizacyjnej, ale trzeba ją wykonać na pozostałym obszarze. Konieczny jest również rozwój oświetlenia ulicznego zwłaszcza w okolicach skrzyżowań dróg, przy szkołach, przedszkolach, przystankach i innych miejscach publicznych. Należy poprawić bezpieczeństwo pieszych poprzez budowę chodników przy drogach o największym natężeniu ruchu, w szczególności przy drodze krajowej 17. Potrzeba remontu świetlic wiejskich oraz budowę boiska sportowego w Ruszowie. Występuje zapotrzebowanie na budowę światłowodów w niektórych miejscowościach. Potrzebę taką zaznaczono w Dąbrowie. Zgłoszono zapotrzebowanie na budowę placu zabaw oraz siłowni plenerowej w Wierzbii. W Bródku jest potrzeba utworzenia punktu skupu owoców.

Obecnie panuje trend przenoszenia się z ośrodków miejskich na wieś. Gmina Łabunie posiada do tego doskonałe warunki. Należy zwiększyć promocję gminy jako miejsca zamieszkania dla osób wyprowadzających się z miasta Zamość.

Grunty przeznaczone pod zabudowę wyznaczone w Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego zostały zaprojektowane poprawnie, wzdłuż głównych dróg jako poszerzenie istniejącej zabudowy. Przy kolejnych zmianach planistycznych należy utrzymać tę tendencję w celu jak najlepszej ochrony gruntów rolnych. Przy sporządzaniu kolejnych opracowań planistycznych należy ponownie określić obszar przeznaczony pod zalesienie. Obecnie powierzchnia ta zajmuje również grunty o wysokiej wartości rolniczej.

Należy zachować funkcje produkcji rybnej w kompleksach stawów Blonka i Haś.

Możliwość remontu i wykorzystania dawnych szklarni warzywnych pozwoli na uprawę warzyw i kwiatów oraz prowadzenie działalności rolniczej i ogrodniczej takiej jak prowadzenie szkółek roślin ozdobnych.

Należy promować gminę Łabunie poprzez stworzenie corocznej imprezy związanej z charakterystycznym dla regionu produktem.

Stworzenie Klubu Seniora lub innej formy pozwoliło by zwiększyć aktywność społeczną osób starszych.

2) wynikające z potrzeby poprawa gospodarki gruntami i kształtowanie struktury agrarnej;

W gminie Łabunie najbardziej narażonym na erozję obszarem jest Roztocze Środkowe i Grzęda Sokalska, czyli obręby: Majdan Ruszowski, południowa część Łabuń i Ruszowa, Reforma Łabunie i Wólka Łabuńska (część południowa i wschodnia). Jednym z lepszych zabiegów przeciwoerozyjnych jest układ działek o kierunku poprzecznym do nachylenia stoku, który można było by wykonać w ramach scalenia gruntów. Innymi zabiegami są zadrzewienia lub zalesienia najbardziej nachylonych zboczy lessowych oraz zakrzewienia i zadrzewienia wysokich miedzi.

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

3) wynikające z potrzeby poprawa funkcjonalności przestrzeni rolniczej gminy, w tym struktura wielkościowa i organizacyjna gospodarstw rolnych;

Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego jest mała. Dominują gospodarstwa do 5 ha. W celu zwiększenia efektywności gospodarowania w rolnictwie zalecane jest tworzenie grup producenckich. Mała średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego daje dobre warunki do tworzenia gospodarstw ekologicznych. Jest potrzeba scaleń gruntów w perspektywie budowy drogi ekspresowej S17. Inwestycja przecinająca Łabuńki, Mocówkę, Barchaczów, Łabunie i Wólkę Łabuńską znacząco zniszczy strukturę przestrzenną działek, utrudni uprawę gruntów rolnych oraz zmniejszy efektywność rolnictwa. Należy poddać analizie wpływ budowanej drogi na układ i użytkowanie działek rolnych. W takim przypadku istnieje możliwość wykonania tzw. scaleń infrastrukturalnych.

4) wynikające z potrzeby poprawa warunków wodnych i gospodarki wodnej;

Konieczna jest budowa lub odbudowa rowów melioracyjnych o łącznej długości 51,60 km. Istniejące rowy wymagają oczyszczenia oraz pogłębienia. Wskazana jest potrzeba budowy nowych rowów. W gminie brak jest zbiorników retencyjnych, jest potrzeba wybudowania zbiorników retencyjnych, które gromadziły by wodę opadową i była by wykorzystana do nawadniania gruntów. Występuje zagrożenie powodziowe spowodowane przez wody opadowe spływające ze wschodniej strony gminy. W celu zapobiegania lokalnym podtopieniom należy rozważyć budowę niewielkiego poldera zlokalizowanego w Wólcie Łabuńskiej. Gmina nie jest szczególnie narażona na powodzie spowodowane wylaniem rzeki Łabuńki z uwagi na zlokalizowanie cieku w szerokiej dolinie. W strefie najbardziej narażonej na podtopienia znajdują się głównie łąki.

5) wynikające z potrzeby urządzenia funkcjonalnej sieci dróg transportu rolnego;

W przeważającej części drogi są w stanie dobrym (53,8%). Budowy lub przebudowy wymagają drogi gminne na długości 49,96 km, które zostały wskazane przez mieszkańców gminy. W większości są to drogi gruntowe w tym dojazdowe do gruntów rolnych.

6) wynikające z potrzeby kształtowanie krajobrazu naturalnego, ochrona przyrody i środowiska naturalnego;

Należy szczególną uwagę zwrócić na stan przyrody w obszarach szczególnie chronionych. Gminę szeroko obejmują obszary Natura 2000, rezerваты, korytarz ekologiczny, pomniki przyrody.

7) wynikające z potrzeby rozwoju agroturystyki i turystyki wiejskiej jako istotnego elementu regionalnej oferty turystycznej oraz ważnego czynnika poprawy ekonomicznej gospodarstw rolnych;

Jest Potrzeba rozwoju agroturystyki, głównie w południowej części gminy, w makroregionie Roztocza. Ze względu na zróżnicowanie terenu, liczne zabytki oraz rozwiniętą infrastrukturę rowerową gmina Łabunie jest atrakcyjna do korzystania z turystyki weekendowej. Jest potrzeba rozwoju ścieżek rowerowych, pieszych, dydaktycznych i historycznych. Również należy wybudować pomniki lub tablice upamiętniające historię regionu. Powstanie wioski tematycznej pozwoli na przyciągnięcie turystów. Jest to popularny w ostatnim czasie model pozwalający na sprowadzenie większej liczby odwiedzających, jednocześnie promując lokalne produkty.

8) wynikające z zapotrzebowanie na prace urządzeniowo – rolne;

Ze względu na niekorzystne kształty działek, brak dojazdów w pierwszej kolejności należy wykonać scalenia gruntów w miejscowości Wólka Łabuńska i Majdan Ruszowski. W związku z planowaną budową drogi S17 miejscowości, przez które będzie ona przebiegać, tzn. Łabuńki, Barchaczów, Łabunie i Wólka Łabuńska powinny być objęte scaleniami.

9) wynikające z potrzeby realizacji prac geodezyjno – kartograficznych.

Największe zmiany dotyczące EGiB dotyczą użytków gruntowych w obrębach Barchaczów, Łabunie Reforma, Łabuńki, Majdan Ruszowski, Mocówka. Zmian tych nie ma wiele, dlatego nie jest wymagana kompleksowa aktualizacja użytków gruntowych.

5. WYKORZYSTANA LITERATURA

- 1) Koreleski K., 1990, Ochrona gruntów rolnych województwa krakowskiego z uwzględnieniem zasad ekorozwoju; Krakowskie Studia Małopolskie nr 3/1990;
- 2) Praca zbiorcza: Kern H., Budzyńska K., Gądor K., Hołowiński J., Zbysław B., Deputat T., 2024, Warunki przyrodnicze produkcji rolnej woj. zamojskie, Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach;
- 3) Prus B., Salata T., 2013, Analiza zasobów rolniczej przestrzeni produkcyjnej w polityce przestrzennej Gminy Tomice, Uniwersytet Rolniczy im. H. Kołłątaja w Krakowie;
- 4) Sargan D., Zielonka M., 2021, Folder turystyczny Gmina Łabunie- Podróż, która smakuje naturą, Urząd Gminy Łabunie;
- 5) Szykuła-Żygawska A., 2024, Trzy zabytki architektury, Biblioteka Gminy Łabunie

6. WYKORZYSTANE MATERIAŁY BAZOWE OPISOWE I GRAFICZNE ORAZ ŹRÓDŁA ICH POZYSKANIA

- 1) Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Łabunie;
- 2) Strategia Rozwoju Gminy Łabunie na lata 2021-2027;
- 3) Strategia Rozwoju Gminy Łabunie na lata 2014-2020;
- 4) Raport o Stanie Gminy za 2023 rok;
- 5) Ewidencja Gruntów i Budynków, Starostwo Powiatowe w Zamościu;
- 6) Baza Danych Obiektów Topograficznych w skali 1:500, Starostwo Powiatowe w Zamościu;
- 7) Aneks do mapy glebowo-rolniczej, Starostwo Powiatowe w Zamościu;
- 8) Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Łabunie ze zmianami;
- 9) Strategia Rozwoju Powiatu Zamojskiego, Starostwo Powiatowe w Zamościu;
- 10) Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Lubelskiego, Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie;
- 11) Rejestr upraw, Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Baza danych MIDAS, Państwowy Urząd Górniczy;
- 12) Baza danych z Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie;
- 13) Dane dotyczące zatrudnienia z Państwowego Urzędu Pracy, Państwowy Urząd Pracy w Zamościu;
- 14) Rejestr Zabytków, Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Lublinie;
- 15) Gminna Ewidencja Zabytków;
- 16) Wyniki inwentaryzacji terenowej- maj 2024 r.;
- 17) Dane dotyczące gruntów dzierżawionych, Starostwo Powiatowe w Zamościu;
- 18) Dane demograficzne dotyczące ludności, Gmina Łabunie.

7. SPIS RYSUNKÓW I WYKRESÓW

	Strona
Rysunek 1 Położenie gminy Łabunie w województwie lubelskim	8
Rysunek 2 Podział administracyjny gminy.....	9
Rysunek 3 Podział na mezoregiony	10
Rysunek 4 Mapa hipsometryczna.....	11
Rysunek 5 Powierzchniowe utwory geologiczne	12
Rysunek 6 Lokalizacja złóż mineralnych w gminie Łabunie	13
Rysunek 7 Gęstość zaludnienia	16
Rysunek 8 Zabudowa istniejąca i planowana	20
Rysunek 9 Struktura użytkowania gruntów.....	25
Rysunek 10 Typy użytkowania ziemi.....	26
Rysunek 11 Zalesienia i zadrzewienia według EGiB.....	34
Rysunek 12 Kompleksy przydatności rolniczej gleb w Gminie Łabunie.....	40
Rysunek 13 Klasy bonitacyjne gruntów ornych i użytków zielonych.....	45
Rysunek 14 Udział użytków rolnych w obrębach i władanie gruntów w sektorach	54
Rysunek 15 Struktura władania gruntami	55
Rysunek 16 Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego	58
Rysunek 17 Rozdrobnienie gruntów w indywidualnych gospodarstwach	60
Rysunek 18 Studium działek bez dostępu do drogi publicznej	62
Rysunek 19 Kategorie ochrony gleb rolnych	66
Rysunek 20 Wody powierzchniowe na terenie gminy.....	72
Rysunek 21 Stan rowów melioracyjnych	77
Rysunek 22 Zbiorniki retencji wodnej i zbiorniki niewykazane w EGiB.....	80
Rysunek 23 Zbiornik retencji wodnej w Majdanie Ruszowskim	81
Rysunek 24 Podział dróg według kategorii.....	85
Rysunek 25 Sieć drogowa w gminie Łabunie według stanu technicznego	89
Rysunek 26 Sieć drogowa w gminie Łabunie według rodzaju nawierzchni	91
Rysunek 27 Obszary chronione.....	93
Rysunek 28 Lesistość.....	97
Rysunek 29 Walory kulturowe oraz istniejące zagospodarowanie turystyczne	101
Rysunek 30 Potrzeby w zakresie melioracji szczegółowych	133
Rysunek 31 Proponowane zbiorniki wodne.....	135
Rysunek 32 Lesistość aktualna i planowana	140
Rysunek 33 Zaproponowane szlaki turystyczne.....	143
Wykres 1 Osoby bezrobotne w gminie	18
Wykres 2 Struktura użytkowania gruntów w gminie Łabunie.....	27
Wykres 3 Użytki rolne w gminie Łabunie	28
Wykres 4 Grunty orne według klas.....	43
Wykres 5 Użytki zielone według klas.....	43
Wykres 6 Uprawy w gminie	49
Wykres 7 Struktura władania gruntami.....	52
Zdjęcie 1 Kopalnia piasku i żwiru w miejscowości Bródek.....	14
Zdjęcie 2 Tereny zabudowane.....	19
Zdjęcie 3 Zadrzewienia śródpolne.....	33
Zdjęcie 4 Grunty odłogowane.....	35
Zdjęcie 5 Plantacja jabłoni w Mocówce	47
Zdjęcie 6 Produkcja zwierzęca	50
Zdjęcie 7 Stadion sportowy w Łabuniach	69
Zdjęcie 8 Altanka wypoczynkowa w Wólce Łabuńskiej	69
Zdjęcie 9 Remiza strażacka w Łabuniach	70
Zdjęcie 10 Odcinek rzeki Łabuńka w Barchaczowie.....	74
Zdjęcie 11 Rów melioracyjny w Barchaczowie	76
Zdjęcie 12 Stan obiektów inżynierskich.....	76
Zdjęcie 13 Kompleks stawów „Haś” w Łabuniach.....	78
Zdjęcie 14 Droga transportu rolnego, obręb Łabunie Reforma.....	88

Wojewódzkie Biuro Geodezji i Urządzania Terenów Rolnych w Lublinie

ul. Bursaki 17, 20-150 Lublin, tel. 81 532 83 52, fax 81 532 53 26

sekretariat@wbglubelskie.pl, www.wbglubelskie.pl

NIP 712-32-35-796, REGON 060659264

Zdjęcie 15 Droga transportu rolnego w Ruszowie	88
Zdjęcie 16 Krajobraz rolno-leśny	96
Zdjęcie 17 Szlaki rowerowe przebiegające przez gminę Łabunie.....	100
Zdjęcie 18 Malownicze widoki	102
Zdjęcie 19 Pomnik historyczny z II Wojny Światowej w hołdzie pomordowanym mieszkańcom Bródka	103
Zdjęcie 20 Pomnik w Barchaczowie ku czci pamięci poległych polskich żołnierzy walczących z okupantem niemieckim.....	103
Zdjęcie 21 Klub Dyskotekowy „Gorzelnia” w Łabuniach.....	104
Zdjęcie 22 Zespół pałacowo-parkowy w Łabuniach.....	105
Zdjęcie 23 Kościół parafialny p.w. św. Matki Bożej Szkaplerznej i św. Dominika w Łabuniach	106
Zdjęcie 24 Zespół pałacowo-parkowy w Łabuńkach I.....	107
Zdjęcie 25 Kapliczka przydrożna w Ruszowie	108
Zdjęcie 26 Kapliczka przydrożna w Łabuniach	108
Zdjęcie 27 Rów melioracyjny wymagający renowacji	134
Zdjęcie 28 Rów melioracyjny wymagający renowacji	134
Zdjęcie 29 Droga transportu rolnego	137
Zdjęcie 30 Droga transportu rolnego	137

8. SPIS TABEL

Tabela 1 Zestawienie informacji na temat udokumentowanych złóż mineralnych w gminie Łabunie	13
Tabela 2 Dane klimatyczne dla Gminy Łabunie.....	14
Tabela 3 Powierzchnia obrębów oraz liczba ludności	15
Tabela 4 Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym oraz w wieku poprodukcyjnym.....	17
Tabela 5 Osoby bezrobotne w gminie	18
Tabela 6 Struktura użytkowania gruntów.....	23
Tabela 7 Struktura użytkowania gruntów.....	24
Tabela 8 Grunty orne zadarnione	29
Tabela 9 Użytki zielone zaorane.....	30
Tabela 10 Grunty orne zamienione na sady.....	31
Tabela 11 Tereny zabudowane, zbiorniki i oczka wodne niewykazane w EGiB	31
Tabela 12 Grunty zadrzewione i zakrzewione	32
Tabela 13 Grunty zadrzewione i zakrzewione niewykazane w EGiB	33
Tabela 14 Grunty odłogowane w gminie Łabunie.....	35
Tabela 15 Grunty wyłączone z produkcji rolnej	36
Tabela 16 Kompleksy rolniczej przydatności gleb	39
Tabela 17 Gleboznawcza klasyfikacja gruntów orných i użytków zielonych	41
Tabela 18 Gleboznawcza klasyfikacja gruntów rolnych zabudowanych.....	42
Tabela 19 Ocena jakości użytków rolnych.....	44
Tabela 20 Nieużytki w gminie Łabunie	46
Tabela 21 Struktura upraw	48
Tabela 22 Produkcja zwierzęca w gminie Łabunie	50
Tabela 23 Struktura władania użytkami rolnymi	51
Tabela 24 Struktura władania gruntami	53
Tabela 25 Struktura obszarowa i ilościowa gospodarstw rolnych.....	57
Tabela 26 Rozdrobnienie gruntów gospodarstw w grupach obszarowych	59
Tabela 27 Działki bez dostępu do drogi publicznej.....	61
Tabela 28 Obiekty związane z obsługą rolnictwa	63
Tabela 29 Ocena rolniczej przestrzeni produkcyjnej	65
Tabela 30 Powierzchnia wód otwartych i sieci rzek.....	73
Tabela 31 Cieki naturalne w gminie Łabunie	74
Tabela 32 Stan rowów melioracyjnych	75
Tabela 33 Zbiorniki wodne ujawnione i niewykazane w ewidencji gruntów i budynków	79
Tabela 34 Wykaz dróg gminnych	84
Tabela 35 Sieć drogowa według struktury władania.....	86
Tabela 36 Sieć drogowa według stanu technicznego.....	87
Tabela 37 Sieć drogowa według rodzaju nawierzchni.....	90
Tabela 38 Grunty zalesione i zadrzewione	98
Tabela 39 Szlaki turystyczne na terenie gminy Łabunie.....	100

<i>Tabela 40</i> Obiekty wpisane do rejestru zabytków i o cechach zabytkowych	109
<i>Tabela 41</i> Kierunki zagospodarowania gruntów odłogowanych	126
<i>Tabela 42</i> Potrzeby w zakresie melioracji szczegółowych	132
<i>Tabela 43</i> Potrzeby w zakresie przebudowy dróg	136
<i>Tabela 44</i> Lesistość aktualna i planowana	139